

1 Nisan 2026 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Müzeyyen ŞEVKİN (Adana)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 76'ncı Birleşimini açıyorum.
Toplantı yeter sayımız vardır.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, 2026 Dünya Kupası'na katılma başarısı elde eden Millî Takım'a ilişkin konuşması

BAŞKAN - Görüşmelere geçmeden önce, dün akşam aldığı galibiyetle 2026 Dünya Kupası'na katılma başarısı elde ederek göğsümüzü kabartan Millî Takım'ımızı tebrik ediyorum. Dünya Kupası'nda ellerinden gelenin fazlasını yaparak çok daha büyük başarılarla imza atacaklarına ve göğsümüzü kabartacaklarına yürekten inancımız tamdır. (Alkışlar) Kendilerini tekrar tebrik ediyor, Dünya Kupası'ndaki yolculuklarında başarılar diliyor; inşallah, Rabb'im bize final maçını seyretmeyi ve kupayı kaldırmayı nasip eder diye dua ediyorum.

Şimdi görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

İlk gündem dışı söz talebi, merhum Başbuğ Alparslan Türkeş'in 29'uncu ölüm yıl dönümü münasebetiyle Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'a aittir.

Sayın Türkeş Taş, buyurun. (İYİ Parti ve MHP sıralarından alkışlar)

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- Adana Milletvekili Ayyüce Türkeş Taş'ın, merhum Başbuğ Alparslan Türkeş'in 29'uncu ölüm yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bugün 4 Nisan 1997'de ebedî âleme irtihal etmiş babam Başbuğ Alparslan Türkeş'in vefatının 29'uncu yılı münasebetiyle gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Ruhu şad, mekânı cennet olsun diyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Babam Başbuğ Alparslan Türkeş, sadece benim gibi 7 evladını yetiştirmekle kalmamış, Türk milletine ve Türk dünyasına birçok hayırlı nesiller yetişmesine vesile olmuştur. Allah ona, "'Türkeşçi' der hâlâ bize çok kişi/O bir nesle isim veren adamdı." gibi mısralarla Türk milletinin gönlünde yer etmeyi ve her yıl daha gür bir sesle milletimizin her kesimi tarafından "Başbuğlar ölmez." haykırışıyla anılmayı nasip etmiştir.

Başbuğ Türkeş'i sadece anmak yetmez tabii, önemli olan onu anlamaktır. Bunun için, gelin, 17 Kasım 1950'deki genç Alparslan Türkeş'e kulak verelim...

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın Türkeş Taş, izin verir misiniz... Süreyi turalım.

Değerli milletvekilleri, Genel Kurulda gerçekten bir uğultu var, hatibin söyledikleri tam anlaşılamıyor. Lütfen, uğultuyu keselim ve uğultuya sebebiyet vermeyecek bir sessizlik içinde sohbet yapacaksak yapalım; sesimiz yüksekse kulislerimiz müsait, orada sohbe devam edelim diyorum. Herkesi hatibe saygıya ve saygıyla dinlemeye davet ediyorum.

Sayın Türkeş Taş, buyurun.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

"Türk tarihi okuyarak 18'inci yüzyıldan 20'nci yüzyıla doğru yaklaştıkça gönlümü büyük bir yas ve sızı kaplar, ruhumu teskin edilemez bir kızgınlık ve hareket ihtiyacı sarar. Her gün saldıran düşman önünde gerileyen ordular, her gün devrilen kale burçları üzerinde yere devrilen bayraklar, bırakılan ülkeler ve iki yüz yıldan beri durmadan devam eden göçler; açlıktan, soğuktan, bakımsızlıktan perişan olan göçmenler... Her bozgundan sonra bir müddet yaz ve onun uyandırdığı tesirle bazı hareketler fakat çok geçmeden yine derin bir uyku ve vurdumduymazlık... Devir dönüyor ve nihayet 20'nci yüzyıla giriliyor. Batı'da müthiş bir hareket ve yarış var, bizde yine durgunluk. Kurtuluş yıllarından sonra tekrar bir millî heyecan ve kalkınma hareketleri, bir müddet sonra tekrar eski durgunluk, unutkanlık ve uyku... Davran ey Türk oğlu, davran! Artık elde ne harcanacak Rumeli ve Macar ülkeleri ne Suriye ne Irak ne Filistin ne Mısır ne Cezayir ne de Kırım ve Kafkasya kaldı. Elde kalan son vatan parçasıdır, son vatan parçası. Bir bozkurt gibi davran, gayrete gel, çalışmaya koyul; eski günlerden yeniden doğsun, zafer ve şan bayrakları ufuklara doğru yeniden açılsın. Her şeyin üstünde büyük Türkiye, bizim bahtiyar Türkiye'miz yükselsin."

İşte, daha genç yaşlarında ortaya koyduğu bu mücadele cehdini ömrünün sonuna kadar tavizsiz olarak sürdürmüş olan Başbuğ Türkeş'in yetiştirdiği nesiller bugün Türkiye'miz üzerinde oynanan oyunlara karşı "İlelebet cumhuriyet!" diyerek Mustafa Kemal Atatürk'ün ve Türkiye Cumhuriyeti'nin safında yer alanlardır.

Yine, bundan otuz-kırk yıl önce, bugün kurucu önder ilan edilen bölücübaşı ve onun dağdaki kelimeitevhidi sapmışlarına karşı söylediklerinden bazılarını ibretiâlem için buradan tekrar etmek ve milletimize arz etmek isterim. "Türkiye halkları" sloganları,

"Doğuda millî zulme son verilmelidir." çığlıkları atanlar bazı iktidarların himayesine ve müsamahasına mazhar oldular. Türk milletini aldatarak güvenini çalan ve bu sayede yüksek görevlere gelen bazı kimseler Atatürk'ün "Ne mutlu Türküm diyene!" sözü yerine Anayasa'mızın, kanunlarımızın her vatandaşına bahsettiği Türk olmak ilkelerini bir tarafa atarak "Türkiyelilik" ve "Türkiyeli olmak" sapmasını ortaya attılar ve bu yönde şiirler bile yazdılar. Kürtlerin Türklerden ayrılma gayrılarını yoktur, dokuz yüz yirmi beş senedir Anadolu topraklarında beraber yaşıyoruz; bunca seneden sonra bizi birbirimize düşürmeye yönelik fitne hareketleriyle karşı karşıyayız. Türk milletinin bu oyuna gelmeyeceğine eminim, bizi birbirimizden ayırmaya kimsenin gücü yetmeyecektir. Gelecek nesillerin güvenliği, mutluluğu ancak Türkiye'nin birliği ve üniter devlet yapısının korunmasıyla sağlanabilir.

Aziz ruhu şad olsun, Türk ili ve Türk devleti sonsuza dek var olsun.

Ruhuna el-Fatiha. (İYİ Parti, MHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Âmin.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, merhum Başbuğ Alparslan Türkeş'e ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, biz de merhum Başbuğ Alparslan Türkeş'e Allah'tan rahmet diliyoruz; ruhu şad, mekânı cennet, makamı ali olsun diye dua ediyoruz.

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

2.- Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'ün, 1 Nisan İnönü Zaferi'ne ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Şimdi ikinci söz talebi, 1 Nisan İnönü Zaferi münasebetiyle Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'e aittir.

Sayın Tüzün, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bugün bu yüce kürsüde, bir milletin "Artık bitti." denilen ve çelikten bir ifadeyle ve sarsılmaz bir inançla ayağa kalkışının ilk büyük müjdesi olan İnönü Zaferlerinin 105'inci yıl dönümünü anmak üzere söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizin değerli milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, tarih bazen bir tepenin adıyla, bazen de bir avuç inanmış insanın direnciyle yeniden yazılır. 1921 yılının o dondurucu Ocak ve Nisan aylarında Metristepe'nin karlı yamaçlarında yankılanan top sesleri sadece bir cephe savaşı değil bir medeniyetin, bir kültürün ve bir halkın var olma ya da tarihten silinme iradesinin tartışıldığı bir sınavdır. O gün orada çarpışanlar sadece işgalci bir güce karşı değil yüzyıllardır üzerimize çöken karamsarlığa ve teslimiyet dayatmasına karşı siper almışlardır. İnönü Zaferlerinin Millî Mücadele'mizdeki yeri eşsizdir çünkü bu zafer Türkiye Büyük Millet Meclisinin kurduğu düzenli ordunun ilk rüşdünün ispatıdır. Dağınık birliklerden, kısıtlı imkânlardan ve "Acaba başarabilir miyiz?" tereddütlerinden sıyrılan Türk milleti bu zaferle kendi ordusuna ve Ankara'daki bu kutsal çatıya kayıtsız şartsız bağlanmıştır ve bu zafer Türkiye Büyük Millet Meclisinin yani bu Gazi Meclisin ilk zaferidir. Şunu da unutmamalıyız ki İnönü'de kazanılan başarı sadece askerî bir taktik sonucu değildir. O zaferin arkasında cepheye sırtında mermi taşıyan analarımızın duası, kağınlarını karda kışta süren köylülerimizin emeği ve "Ya istiklal ya ölüm!" diyerek yola çıkan bir liderliğin vizyonu vardır. İnönü, milletin sarsılan öz güvenini yeniden inşa eden, Anadolu'nun en ücra köşesindeki vatandaşlara "Biz buradayız, hiçbir yere gitmiyoruz." dedirten manevi bir kaledir. Makûs talih, tam da bugün, yine, işaret ettiği gibi, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa'ya gönderdiği o tarihî telgrafı bugün bir kez daha hatırlatmak gerekiyor. "Siz orada yalnız düşmanı değil milletin makûs talihini de yendiniz." dediği o meşhur söz bugün de bu yüce çatıda geçerli olmaktadır. İnönü Zaferi'nin önemi cepheyle sınırlı kalmamıştır; bu zafer, kurulacak olan Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi ve hukuki temellerini atmıştır. İnönü Zaferi -az önce de söylediğim gibi- Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk zaferidir, bu başarı sayesinde dünya devletleri Türkiye Büyük Millet Meclisini muhatap almak zorunda kalmış ve bizleri Londra Konferansı'na davet etmiştir. Onların mirası olan tam bağımsız Türkiye idealini korumak, millî birliğimizi her türlü siyasal muvazaanın üzerinde tutmak bizim asli ve açıkçası namus borcumuzdur.

Sözlerimi bitirirken, Batı cephesinin vakur komutanı, cumhuriyetimizin 2'nci Cumhurbaşkanı İsmet İnönü'yü, bu büyük kurtuluş destanının mimarı Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve vatan topraklarını kanlarıyla vatan kılan aziz şehitlerimizi rahmet, minnet ve şükranla bir kez daha anıyorum. (CHP, MHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tüzün, lütfen tamamlayın.

YAŞAR TÜZÜN (Devamla) - İnönü Zaferlerinin 105'inci yılı kutlu olsun; ruhları şad, mekânları cennet olsun diyor, Genel Kurulu ve yüce milletimizi saygıyla bir kez daha selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Tüzün, teşekkür ediyorum.

IV.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Bekir Bozdağ'ın, İnönü Zaferi'ne ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, biz de İnönü Zaferi münasebetiyle, başta komutan merhum İsmet İnönü olmak üzere bütün kahramanlarımızı, şehit ve gazilerimizi rahmet, saygı, minnet ve duayla yâd ediyoruz; ruhları şad, mekânları cennet olsun inşallah, makamları ali olsun diye dua ediyoruz. (AK PARTİ, CHP, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Hitit Üniversitesi öğrencilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, ayrıca Çorum Hitit Üniversitemizden bir grup öğrenci misafir locamızda Genel Kurulumuzu izlemektedir, kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

3.- Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'nun, Van'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 108'inci yıl dönümüne ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - Diğer söz talebi, Van'ın düşman işgalinden kurtuluşunun 108'inci yıl dönümü münasebetiyle Van Milletvekili Kayhan Türkmenoğlu'na aittir.

Sayın Türkmenoğlu, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Van) - Kıymetli Başkanım, değerli milletvekilleri; asırlar boyu şekillenen köklü ve zengin mirasıyla milletimizin ortak hafızasında müstesna bir yere sahip olan Van'ımızın düşman işgalinden kurtuluşunun 108'inci yıl dönümü nedeniyle söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bu vesileyle, A Millî Futbol Takımı'mızda FIFA Dünya Kupası'na katılma başarısını elde eden ve bu büyük gururu bizlere yaşatan tüm sporcularımıza, teknik heyete, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum.

Van, tarih boyunca sadece bir yerleşim yeri değil aynı zamanda bir medeniyet merkezi, bir kültür havzası ve bir destanın adı olmuştur. Milattan önce 9'uncu yüzyılda "Tuşba" adıyla Urartulara başkentlik yapan bu şehir, asırlar boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, her türlü zorluğa rağmen kimliğini ve ruhunu muhafaza etmiştir. Ancak Van tarihinin en ağır imtihanlarından birini Birinci Dünya Savaşı yıllarında yaşamıştır. 1915 yılında başlayan işgal süreciyle birlikte şehir büyük acılara sahne olmuş, halkımız ağır bedellerle karşı karşıya kalmış, savaşın getirdiği yıkım, yokluk ve zorluklar Van halkının hafızasında derin izler bırakmıştır. 2 Nisan 1918 tarihinde kahraman ordumuzun şehre girmesiyle Van yeniden özgürlüğüne kavuşmuştur. Bu tarih yalnızca bir şehrin kurtuluşu değil aynı zamanda milletimizin bağımsızlık iradesinin, birlik ruhunun ve sarsılmaz dayanışmasının açık bir göstergesidir.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Umarım, kayyumun gidişini de kutlarız! Van'ın kurtuluşu kayyumdan kurtulduğu gündür!

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Devamla) - İçinde bulunduğumuz coğrafya, geçmişte olduğu gibi bugün de çeşitli meydan okumalarla karşı karşıyadır. Sınırlarımızın hemen ötesinde yaşanan gelişmeler ve bölgemizde artan gerilimler güçlü bir devlet yapısının ve sağlam bir toplumsal birliğin ne kadar hayati olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır. İşte, Van, bu büyük hedefler doğrultusunda stratejik bir konuma sahiptir. Coğrafi konumu itibarıyla Doğu'ya açılan önemli kapılarımızdan biri olan bu şehrimiz tarih boyunca ticaret yollarının kesişim noktasında yer almış, bugün de bölgesel, ekonomik ve kültürel etkileşimin merkezlerinden biri olmuştur. Son yıllarda hayata geçirilen yatırımlarla Van turizmde sağlığa, eğitimden ticarete kadar birçok alanda önemli bir ivme yakalamıştır. Van'ın üretim kapasitesini artırmak, istihdam imkânlarını genişletmek ve sahip olduğu potansiyeli tam anlamıyla değerlendirmek zorundayız çünkü güçlü bir bölge "güçlü bir Türkiye" demektir, güçlü Van ise Türkiye'nin doğudaki teminatı demektir.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Önce kayyumları gönderin!

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Devamla) - Bugün, bizler, bu anlayışla, sadece mevcut imkânları geliştirmiyor, aynı zamanda Van'ın tarihini yeniden ayağa kaldıran büyük bir medeniyet hamlesini de hayata geçiriyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Bir utançtır kayyum!

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Devamla) - Van Kalesi'nin güneyinde yer alan, Selçuklu'dan Osmanlı'ya uzanan kadim şehir dokusunu yeniden ihya ediyoruz.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Sit alanı ilan etmişsiniz, ne oldu? Sit alanı ilan edilmesine rağmen üzerine yıkım kararı vermişsiniz.

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Devamla) - 1915 yılında yakılıp yıkılan, hafızalardan silinmek istenen o büyük medeniyetin mirasını yeniden gün yüzüne çıkarıyoruz çünkü inanıyoruz, geçmişini bilmeyen bir millet geleceğin temellerini inşa edemez.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Sit alanı ilan edilmesine rağmen üzerine yapılaşmaya alan açıyordunuz, neden çark ettiniz?

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kayyumu kaldırın önce Van'dan bahsetmeden. Nasıl bakıyorsunuz Van halkının yüzüne? 14'te sıfır yapmış bir kente kayyum atadınız siz!

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Van hâlâ kurtulamadı!

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Devamla) - Kültür ve Turizm Bakanlığımız ile Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığımızın katkılarıyla yürüttüğümüz bu çalışmalar kapsamında Van şehrinin sur içindeki tarihî dokularını aslına uygun şekilde restore ederken, sur dışında da geçmişte yaşanmış olan eski Van şehrini yeniden inşa ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Eski Van şehrini inşa etmek istiyorsanız önce Van'ın iradesine saygı duyun. Van halkı belediyelerini seçti, Van halkına saygınız varsa kayyumu gönderin!

KAYHAN TÜRKMENÖĞLU (Devamla) - Hanlarıyla, çarşılarıyla, atölyeleriyle, dokuma sanatlarıyla, kültürel üretimiyle yaşayan bir mahalleyi yeniden inşa ediyoruz. Bu alanı yalnızca bir turizm noktası değil yaşayan bir kültür ve medeniyet merkezi hâline getiriyoruz.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Ne kadar inandırıcı(!)

KAYHAN TÜRKMEÑOĞLU (Devamla) - Böylece Van'ı tarihiyle konuşan, kültürüyle büyüleyen, turizm potansiyeliyle sadece bölgesinin değil dünyanın dikkatini çeken bir şehir hâline getiriyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Van'dan bahsetmeden önce bir kayyum pratiğinizden bahsedin. Sizi seçen halk Belediye Eş Başkanını da seçti.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Kayyum, Van kültürü müdür?

KAYHAN TÜRKMEÑOĞLU (Devamla) - Van, geçmişin ihtişamını geleceğin vizyonu ile buluşturan, bölgesinde öncü, gelecekte bir mega şehir, güçlü bir metropol olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kayyumdan kurtulursa evet.

BAŞKAN - Sayın Türkmenoğlu, lütfen tamamlayın.

KAYHAN TÜRKMEÑOĞLU (Devamla) - Değerli arkadaşlar, farklı düşüncelere sahip olabiliriz ancak söz konusu vatan olduğunda ortak bir zeminde buluşmak, tek yürek olmak hepimizin ortak görevidir.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Anlat kayyumu, kayyumu. Ortak zeminde buluşmak için önce kayyumu gönderin.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Yapamazsınız, farklı düşünceleri yok etmek istersiniz, siz tekçilikte buluşmak istersiniz, tekçilikte.

KAYHAN TÜRKMEÑOĞLU (Devamla) - Millî birlik ve beraberliğimizi koruduğumuz sürece Türkiye'nin aşamayacağı hiçbir engel, ulaşamayacağı hiçbir hedef yoktur.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kayyumu kaldır, en büyük engel kayyumdur.

KAYHAN TÜRKMEÑOĞLU (Devamla) - Bu anlayışla hareket etmek, geçmişten aldığımız dersleri ve geleceğe olan sorumluluğumuzu bilmek gerekiyor.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Geçmişten daha çok tekçilik diye ders almışsınız.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Buyurun, sorumluluğunuzu bilin; buyurun, kayyumu kaldırın. Daha büyük sorumluluk mu var?

KAYHAN TÜRKMEÑOĞLU (Devamla) - Bu vesileyle, Gazi Mustafa Kemal başta olmak üzere, Van'ın kurtuluş mücadelesinde hayatını kaybeden tüm şehitleri rahmetle, minnetle anıyoruz; kahraman gazilerimize şükranlarımızı sunuyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Günümüze gel.

KAYHAN TÜRKMEÑOĞLU (Devamla) - Değerli hemşehrilerimin, Vanlı hemşehrilerimin bu kurtuluş gününü içtenlikle kutluyorum.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - İnşallah Vanlı hemşehrilerin kayyumdan kurtulduğu günü de kutlar, kayyumdan ve kayyum zihniyetinden.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Van daha kurtulamadı, kurtulamadı; kayyumculardan kurtulamadı Van.

KAYHAN TÜRKMEÑOĞLU (Devamla) - Yüce Meclisi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Van sömürge valisiyle yönetiliyor, biliyorsunuz değil mi? Bir kurtuluştan söz edilemez.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - İki kelime kayyumdan bahsetmediniz ya. 14'te "0" yapmış bir kentin vekilisiniz, iki kelime kayyumdan bahsetmediniz. Halkın iradesi gasbedilmiş. Hiç mi umurunuzda değil?

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Sömürge valisiyle yönetilen bir yerde kurtuluştan nasıl bahsedilebilir?

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Ya, kayyumla alabiliyorsun Van'ı, seçilerek alamıyorsun.

BAŞKAN - Sayın Türkmenoğlu, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, şimdi sisteme giren ilk 30 milletvekilimize yerlerinden birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz Kayseri Milletvekili Sayın Bayar Özsoy'a ait.

Sayın Özsoy, buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR

1.- Kayseri Milletvekili Sayın Bayar Özsoy'un, Kadıköy Rıhtım'da yapılması planlanan cami üzerinden yürütülen tartışmalara ilişkin açıklaması

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kadıköy Rıhtım'da yapılması planlanan cami üzerinden yürütülen tartışmaları hayretle izliyoruz. Bir ibadethaneyi siyasal hamle ya da bilim düşmanlığı gibi ifadelerle hedef alan bu anlayışı nefretle kınıyorum. Bu yaklaşım artık şunu net şekilde göstermektedir: Mesele din düşmanlığı değil doğrudan İslam dinine ve Müslümanlara karşı bir düşmanlıktır. Milletimizin inancını hedef alan bu zihniyet, değerlerimizle kavgalıdır. Oysa bu topraklarda bilim ile din yüzyıllardır birlikte var olmuştur. İlimle irfanı karşı karşıya getirmeye çalışanlar ne tarih bilir ne de bu milletin ruhunu anlar.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Sizin irfanınız ilim düşmanlığı.

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Laiklik inanç özgürlüğünü korumak içindir, ibadeti engellemek için değil. Hiç kimse milletimizin kutsallarına dil uzatamaz, değerlerini yok sayamaz. Buradan çok açık ifade ediyorum: Bu milletin inancına da değerlerine de sonuna kadar sahip çıkılacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Sizlere Müslüman mahallesinde salyangoz sattırmayacağız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer...

2.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Millî Takım'a ve dün hizmete sunulan 5G teknolojisine ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Yirmi dört yıl aradan sonra Dünya Kupası'na katılma hakkı kazanan Millî Takım'ımızı gönülden kutluyorum.

Dün Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrihiyle milletimizin hizmetine sunulan 5G teknolojisi haberleşme ve bilişim alanında ülkemizin ekonomik gücü, rekabet kapasitesi ve millî güvenliği açısından büyük önem taşımaktadır.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Köylerde internet çekmiyor, internet.

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Cumhurbaşkanımızın liderliğinde son yıllarda yapılan yatırımlarla Türkiye dijital dönüşümde önemli bir seviyeye ulaşmıştır. 5G sadece daha hızlı internet değil sanayi, sağlık, ulaşım ve tarım başta olmak üzere birçok alanda verimliliği artıracak yeni bir dönemin başlangıcı anlamına gelmektedir. Bu süreçte başta Ulaştırma ve Altyapı Bakanımız olmak üzere emeği geçenlere teşekkür ediyor, ülkemiz için hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Konya Milletvekili Barış Bektaş...

3.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, TÜİK'in açıkladığı atıl iş gücü oranına ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TÜİK'in açıkladığı atıl iş gücü oranı yüzde 29,7. Bu ne demek biliyor musunuz? Her 3 vatandaşın 1'i ya işsiz ya umudunu kaybetmiş ya da part-time işlerde sürünüyor. Bu oran yalnızca işsizliği değil sistematik biçimde üretilmiş bir umutsuzluk düzenini ve emeğin bilinçli olarak değersizleştirildiğini göstermektedir. AKP iktidarı rakamlarla oynayarak gerçeği gizleyebileceğini sanıyor ancak gerçek artık TÜİK verilerinde bile gizlenemiyor. Yurttaşlarımız iş bulamıyor hatta artık iş aramaktan vazgeçiyor, iş bulanlar da zaten geçinemiyor. Bu durum yalnızca bir ekonomik kriz değil iktidardan kaynaklı bir yönetim krizidir. Bu durum plansızlığın, liyakatsizliğin ve iktidarın yurttaşlara sırtını dönmemesinin sonucudur. Siz bu ülkenin emeğini değersizleştiriyorsunuz, siz milyonlarca insanın geleceğini belirsizliğe mahkûm ediyorsunuz.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Tokat Milletvekili Kadim Durmaz...

4.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, Gazi Osman Paşa'nın ölümünün 126'ncı yılına ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - Adını taşıdığı ilçelerde, okullarda, kışlalarda ve milletimizin gönlünde yaşayan Tokat'ın evladı Gazi Osman Paşa'yı ölümünün 126'ncı yılında rahmetle anıyoruz. Plevne'de gösterdiği direniş bir askerî başarı değil bir milletin onurunu, direncini ve vatan sevgisini tarihe kazıyan bir destandır. Tarih kahramanlıklarıyla millete yol gösterenleri asla unutmaz, Gazi Osman Paşa da bu yolun sönmeyen meşalelerinden biridir. O bize şunu öğretmiştir: Şartlar ne olursa olsun millete inanan bir yürek asla yenilmez. Atatürk "Ben Gazi Osman Paşa'yı rehber seçtim." diyerek onu bir kahramanlık timsali olarak göstermiştir. Gazi Osman Paşa'yı anmak bir komutanı anmak değil Plevne'deki direniş ruhunu ve vatan sevgisini yaşatmaktır.

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar...

5.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, Çorlu'daki devlet hastanesinin araştırma hastanesine dönüştürülmesi taleplerine ilişkin açıklaması

CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, 2025 yılı Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi sonuçlarına göre Çorlu'muzun nüfusu yüzde 2,21 artarak 306.939 kişi olmuştur. Konumu, sanayisi, büyüme potansiyeli göz önüne alındığında da bu trend yükselmeye devam edecektir; kaldı ki günlük sirkülasyonu bunun 2 katından fazladır. Dolayısıyla mevcut devlet hastanemizin fiziki altyapısı ve donanımı yetersiz kalmaktadır. Çorlulu hemşhailerimizin ve çevre ilçelerden gelen diğer vatandaşlarımızın sağlık sisteminden faydalanması, vergi vermede Türkiye'nin sayılı ilçelerinden olan Çorlu'muzun hakkını alması için araştırma hastanesine dönüştürülme talebimizi bir kez daha yeniliyoruz.

BAŞKAN - Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez...

6.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, Reşadiye Viyadüğü'ne ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkan, "Yaparsa AKP yapar." dediniz, şimdi ise "AKP yapar, döner döner AKP yıkar." diyorsunuz. Trabzon AKP belediyesinin plansızlık simgesi hâline gelen Reşadiye Viyadüğü'nü uzmanların tüm itiraz ve uyarılarına rağmen Trabzon'un göbeğine yaptınız. Milyonlarca liralık kamu kaynağını işlevsiz bir beton yığınına gömdünüz. Proje yanlış diyenleri dinlemediniz. Şimdi ise hem Ulaştırma ve Altyapı Bakanı hem de AKP'li Büyükşehir Belediye Başkanı "Bu viyadüğü yıkacağız." diyerek âdeta Trabzon'a yeni bir yatırım müjdesi veriyorlar. Trabzonluların aklı ve sabırla dalga geçmeyin. "Yapacağız." deyip yapılmaması gerekeni yaptınız, şimdi de yapan başka biriymiş gibi "Yıkacağız." diyorsunuz. Yaparsa AKP yapar, milletin parasını işte böyle çarçur eder.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Levent Uysal...

7.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, A Millî Futbol Takımı'na ve bağımlılıkla mücadeleyle ilişkin açıklaması

LEVENT UYSAL (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, öncelikle A Millî Futbol Takımı'mıza Dünya Kupası'nda başarılar diliyorum efendim.

Ülkemizde 2 milyon aile bağımlılıkla mücadele etmekte. En üzücü yanı ise uyuşturucu kullanma yaşının maalesef 15 yaşın altına düşmüş bulunması. Mersin'den Ahmet, Adıyaman'dan Murat, Antalya'dan Damla, Diyarbakır'dan Salih, Adana'dan Samet, Adıyaman'dan Ali ve İstanbul'dan Yusuf bu illele mücadele etmekte. Evet efendim, sorun çok ama çok büyük. Onun için Aile ve Sosyal Hizmetler, Gençlik ve Spor, İçişleri ve Sağlık Bakanlıklarımızın, aynı zamanda Yeşilayın başlatacağı sonuç odaklı -evet, sonuç odaklı- bir seferberlik çalışması yapmamız gerekmekte efendim çünkü geleceğimiz çocuklarımız.

BAŞKAN - Muş Milletvekili Sümeyye Boz...

8.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, Muş'ta yaşananlara ilişkin açıklaması

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Muş'ta yaşanan polis baskısı artık müdahale değil doğrudan siyasal baskı rejimidir. Arkadaşlarımıza açılan soruşturmalar, kadınların ifadeye çağırılması ve barışçıl her eylem ve etkinliğe dönük sistematik polis saldırıları tesadüf değildir. Aynı yollar, meydanlar başka gruplara sonuna kadar açılırken DEM'e ve muhalif kesimlere kapanıyorsa burada hukuk değil açık bir siyasi ayrımcılık vardır. Toplanma hakkını fiilen ortadan kaldıran, muhalefeti kriminalize eden bu yaklaşımın adı güvenlik olamaz; bu, iktidarın tahammülsüzlüğünün en çıplak hâlidir. Siz hukuku askıya alıp keyfiliği kural hâline getiriyorsunuz, şiddeti yurttaşlara karşı bir baskı aracına dönüştürüyorsunuz. Meydanlar da sokaklar da sizin mülkünüz değildir, halkın iradesi de ne soruşturmalarla ne de polis şiddetiyle bastırılabilir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın...

9.- Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın'ın, Midyat'ta kurulmak istenen hayvan pazarına ve taş ocağına, Mazıdağı'ndaki mucur fabrikasına ilişkin açıklaması

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Başkan, günlerdir Midyat'ta Budaklı (Kerşaf) köyünde köylüler ayakta. Halkın tüm itirazlarına rağmen kayyum eliyle köyün hemen yakınında yaşam merkezinin içerisinde hayvan pazarı ve taş ocağı kurulmak isteniyor. Projeyle hayvancılıkla geçinen yurttaşların hayvanlarını meraya götürdükleri tek geçiş yolu da ellerinden alınmak isteniyor. "Yatırım" adı altında sunulan bu çalışma aslında doğrudan tarımsal üretimin tasfiyesi durumunda. Yine, Mardin'in Mazıdağı ilçesine bağlı Aksu (Kesra) köyünde, onun hemen yanı başında faaliyet yürüten "Demal Madencilik" isimli mucur fabrikası yarattığı ağır tahribat nedeniyle yurttaşların yaşamını ciddi şekilde sekteye uğratıyor. Bölgeye yalnızca 1,5 kilometre uzaklıkta olan bu işletme, dinamik patlamaları sebebiyle sürekli köyde bir deprem oluyormuş hissi yaratıyor. Halkın rızası olmadan çocukların sağlığını hiçe sayarak üretim alanlarının tahrip edilmesine karşı çıkıyoruz. Halkın talebi gibi bizim de talebimiz yaşam alanlarına dokunulmasın.

BAŞKAN - Amasya Milletvekili Reşat Karagöz...

10.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, Amasya'nın sağlık hizmetlerindeki sorunlara ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Amasya'nın sağlık sorunlarını milletvekili seçtiğim ilk günden bu yana defalarca dile getirdim. Ama bugün görüyoruz ki sorunlar çözülmek yerine büyüyor, ihmaller artık gizlenemez hâle geliyor. Tüm ülkelerde bulunan dâhiliye doktoru Hamamözü'ne çok görülüyor. Soruyorum: Aynı ilin bir ilçesi bu hizmeti alırken diğeri neden mahrum bırakılıyor, neden üvey evlat muamelesi görüyor? Suluova'da üroloji doktoru yok, hemşehrilerimiz tedavi olamıyor. Katarakt ameliyatı için altı ay sonrasına gün veriliyor. MR için vatandaşlar başka illere gönderiliyor. Taşova'daki tomografi cihazı ise başka hastanelerden toplanmış ikinci el bir enkaz, sık sık arıza yapıyor; sağlık hizmetleri aksıyor. Büyük tıp hekimi Sabuncuoğlu Şerafettin'in memleketini sağlık hizmetlerinden mahrum bırakanlar utanmalıdır. Amasya'nın da Türkiye'nin de tek ilacı vardır, o da Cumhuriyet Halk Partisidir.

BAŞKAN - Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı...

11.- Kütahya Milletvekili İsmail Çağlar Bayırcı'nın, bir trafik kazasında hayatını kaybeden 16 yaşındaki kız çocuğuna ilişkin açıklaması

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir kız çocuğumuz henüz 16 yaşında hayatının baharındaydı, şüpheli bir trafik kazasında maalesef hayatını kaybetti. Ne acıdır ki bu yavrumuz CHP'li bir belediye başkanının çocuğuna karşı cinsel taciz suçundan yargılandığı davanın mağduru ve daha da vahimi, taciz sanığı bu kişi CHP'li partizan bir grup tarafından alkışlandı, sloganlarla karşılandı, âdeta kahraman ilan edilmek istendi. Bu, açıkça vicdanın çöküşüdür. (CHP sıralarından gürültüler)

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) - Ne alaka Başkanım, nedir bu ya! Mahkemeden tahliye olmuş, böyle bir şey var mı!

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - CHP'ye soruyorum: Bu tablo karşısında sözde insan haklarından, çocuk haklarından, kadın haklarından bahseden siz bu vahim ve acı olay karşısında hâlâ susacak mısınız? Bir ailenin feryadına kulaklarınızı kapatmaya devam mı edeceksiniz?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Elinde belge varsa hâkimi, savcısı sen ol.

İSMAİL ÇAĞLAR BAYIRCI (Kütahya) - Şunu açıkça ifade ediyorum: Böyle bir ahlaksızlık karşısında tepkisizlik o suçun gölgesinde kalmaktır. Buradan, evladımızı unutmayaacağımızı bir kez daha ifade ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Ali Bozan...

12.- Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın, 75'inci Birleşimde Tokat Milletvekili Mustafa Arslan'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ BOZAN (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, biliyorsunuz, dün partimiz kayyumların araştırılması için bir önerge vermişti, bu önerge üzerinde söz alan AKP'li bir vekil milletin Meclisinde, milletin kürsüsünde milyonlarca yurttaşla açıkça yalan söyledi. Konuşma metni burada, tamamı yalan, tamamı yanlış. Bakın, çıkıp ne dedi biliyor musunuz? Dedi ki: "Yerlerine kayyum atanan DEM PARTİ'li 8 belediye eş başkanı hakkında kesinleşmiş hapis cezası var." Yalan, kocaman bir yalan, kuyruklu bir yalan! Üstelik bu yalanı milletin Meclisinde söylerken ne utandı ne de yüzü kızardı. Ben gerçeği söyleyeyim: Yerlerine kayyum atanan belediye eş başkanlarımız hakkında kesinleşmiş tek bir hapis cezası yok, tek bir mahkeme kararı yok. Ben dün buradan, milletin Meclisinden milyonlarca yurttaşın gözü önünde yalan söyleyen AKP'li milletvekilini başta belediye eş başkanlarımız olmak üzere partimizden özür dilemeye davet ediyorum.

BAŞKAN - İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar...

13.- İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar'ın, mutfak enflasyonuna ilişkin açıklaması

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Sayın Başkan, TÜRK-İŞ verilerine göre yoksulluk sınırı 106 bin liraya ulaşmıştır. Bu rakam toplumun büyük çoğunluğu için insanca bir yaşamın artık hayal olduğunun tescilidir. Tek bir çalışanın yaşama maliyeti 42 bin liraya çıkmışsa burada ancak emeğin sistematik tasfiyesinden söz edilebilir. Mutfak enflasyonu yıllık bazda yüzde 38,86 artmıştır. Bu ne anlama gelir? Bir yıl önce ailesini doyurabilen bir çalışan bugün aynı ücretle aynı sofrayı kuramıyor demektir. "Enflasyon düştü." nakaratınız da gerçeği yansıtmıyor çünkü fiyatları geriletemiyorsunuz. Halkın alım gücünü bitirdiniz, maaşları enflasyon karşısında pul ettiniz; bu gelir adaletsizliği ve eriyen maaş düzeni sizin en büyük siyasi enkazınız olacaktır.

BAŞKAN - Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü...

14.- Bingöl Milletvekili Ömer Faruk Hülakü'nün, trafik cezalarına ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK HÜLAKÜ (Bingöl) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İktidar, direksiyon başına geçen herkesi potansiyel gelir kalemi olarak görüyor, yollar ulaşım hattı olmaktan çıkarılmış, âdeta açık hava veznesine çevrilmiş; radar var, ceza var ama bir tek güvenli yol yok. Sürücülerin gözü yolda değil, "Bir yerde daha radar var mı?" tedirginliğinde. Birkaç kilometrelik farkla kesilen cezalar bir ayın emeğini silip süpürüyor. Bu tabloyu yöneten akıl yurttaşı korumak yerine soymayı tercih ediyor.

Çukurun olduğu yerde denetim yok, işaretin eksik olduğu yerde sorumluluk yok, planlama yok ama ceza kesilecek noktalar milimetrik hassasiyetle belirlenmiş. Mesele yol güvenliği olunca susanlar, yurttaşı cezalandırmaya gelince birer titizlik dehasına dönüşüyor. Bu ülkenin sürücülerini müşteri değil yurttaşlar, iktidarın görevi de yurttaşın çıkarını korumak, güvenliğini sağlamaktır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül...

15.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Büyük Menderes Nehri'nde meydana gelen taşkınlara ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Memleketim Aydın'da etkili olan sağanak yağış Büyük Menderes Nehri'nde taşkına yol açmıştır. Koçarlı, Söke, Germencik ve İncirliova başta olmak üzere çok sayıda tarım arazisi sular altında kalmıştır. Bu durum tarımsal üretimi ve hayvancılığı ciddi şekilde olumsuz etkilemiştir.

İlk taşkının yarattığı tahribat sürerken bu hafta yaşanan ikinci taşkınla tablo daha da ağırlaşmıştır. Yaklaşık 55 bin dönümde yapılan buğday üretimi büyük zarar görmüştür. Ekonomik sorunlar nedeniyle pamuktan uzaklaşan üretici, şimdi daha büyük bir çıkmazla karşı karşıyadır. Bu gidişat, pamuk üretiminde de geri dönüşüme kayıplara yol açacaktır. Üretici, açık bir darboğaza sürüklenmiştir. Çiftçinin talebi bellidir. Taşkından zarar gören özellikle Koçarlı derhâl afet bölgesi ilan edilmelidir. Alın terinin, emeğin, umudun sular altında kalmasına göz yumulamaz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla...

16.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, merhum Erbakan'ın adı ve hatırasıyla işgal altındaki topraklara yönelen İran İslam Cumhuriyeti füzesine ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

İran'ın işgal altındaki topraklara yönelik füze saldırılarının 88'inci dalgası D8'in kurucusu merhum Erbakan Hocamızın anısına oldu. Bu kez İran İslam Cumhuriyeti füzesi merhum Erbakan'ın adı ve hatırasıyla onun "İsrail laftan anlamaz, İsrail sadece güçten anlar." şeklindeki meşhur sözüyle işgal altındaki topraklara doğru yola çıktı. Allah tesirini artırsın inşallah.

Amerika'nın İran'a yönelik kara harekâtına destek olmak için üslerini tahsis edecek, hava sahalarını açacak ve lojistik destek sunacak Müslüman ülkeler, Erbakan Hocamızın ifadesiyle "Yedi sülaleniz yetmiş sene başınızı secdeden kaldırmasanız bile bu vebalden kurtulamazsınız." diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Sami Çakır...

17.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, Mescid-i Aksa'nın kapalı tutulmasına ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, Siyonist çete Mescid-i Aksa'yı 28 Şubattan beri kapalı tutuyor. Mescid-i Aksa'yı savaşa bağlantılı olarak ve güvenlik bahanesiyle kapalı tutma ibadet özgürlüğünün silah zoruyla yok edilmesi anlamına gelmektedir. Mescid-i Aksa'yı ortadan kaldırmayı dahi planlayan bu çetenin bu eylemi aslında dünyayı buna alıştırmaya yönelik bir girişim olarak değerlendirilmelidir. 1967'deki işgalden bu yana ilk kez Aksa'da bayram namazı kılınmamış olması yarın yaşanacakların kötü habercisi olarak Müslüman dünyaya teyakkuz hâlinde olmalarını hatırlatıyor. Dünyanın umurunda olmadığını biliyoruz. İslam dünyasının meseleye nasıl sahip çıkacağı bilinmezliğini koruyor. Mescid-i Aksa sadece ilk kiblemiz olmayıp inanç dünyamızın sembolü ve kıyamete kadar yaşaması, yaşatılması mecburi, ismiyle müsemma kutsal bir mekândır diyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Orhan Sümer...

18.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, sendikal işlemlerde e-devlete ve dijital dönüşümü gerektğine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Türkiye Yüzyılı vizyonu dillerden düşmüyor ancak 5 milyonu aşkın kamu görevlisi hâlâ Taş Devri bürokrasisiyle uğraşıyor. Birçok kurum ve siyasi partiler 2019'dan beri işlemlerini e-devlet üzerinden yaparken memurumuz hâlâ 3 nüsha kâğıda ve kargo kuyruklarına mahkûm ediliyor. Bu hantal sistemin faturası sadece memura değil doğaya ve ekonomiye de kesiliyor, kâğıt israfı her yıl 37 milyon sayfa, doğa tahribatı 4.400 ağaç ve 22 milyon litre su kaybı, ekonomik kayıp millî ekonomiden buharlaşan 40 milyon dolar. Kamuda tasarruf konuşulurken bu dönemde tek bir imzayla önlenebilecek bu muazzam zararı iktidar daha ne kadar seyredecektir? Memurun iradesi üzerindeki kâğıt prangası kırılmalıdır, sendikal işlemler zaman kaybetmeden e-devlet ve dijital dönüşüme dönmelidir. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Mühür Kanko...

19.- Kocaeli Milletvekili Mühür Kanko'nun, Tarım ve Orman Bakanlığının yayımladığı taşış listesine ilişkin açıklaması

MÜHÜR KANKO (Kocaeli) - Tarım ve Orman Bakanlığının yayımladığı taşış listesi ülkemizdeki vahim bir tabloyu ortaya koymaktadır: Aynı firmanın tam 131'inci kez bu listede yer alması denetim mekanizmasının iflas ettiğinin açık göstergesidir. Bu, basit bir usulsüzlük değil halk sağlığına karşı işlenmiş ağır bir suçtur. Zeytinyağında tekstil boyası tespit ediliyor ama yaptırım hâlâ para cezasıyla sınırlı kalıyor. 3 kez yakalanmadan ceza davası açılmıyor. Bu nasıl bir hukuk düzeni? Halkın sağlığını tehdit eden bu sahtekârlıklara asla taviz verilmemeli, bu simsarlar topluma ihanetten daha fazla yargılanmalı ve ağır cezalarla yargılanmalıdırlar. Buradan açıkça söylüyorum: Bu, sahtekârlık değil topluma ihanettir. Bu düzen değişmelidir; caydırıcı hapis cezaları derhâl uygulanmalı, bu suç işleyenler en ağır şekilde cezalandırılmalıdır. Meclis artık buna da seyirci kalmamalıdır.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı...

20.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, A Millî Futbol Takımı'na ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

2026 Dünya Kupası play-off finalinde Kosova'yı mağlup ederek şampiyonaya katılmaya hak kazanan A Millî Futbol Takımı'mız bizlere büyük bir gurur yaşattı. Yirmi dört yıl aradan sonra ay yıldızlı bayrağımızı futbolun en büyük sahnesinde dalgalandıracak olan Millî Takımımıza grup maçlarında üstün başarılar diliyorum. Takımımız inşallah bu başarılarını turnuva boyunca sürdürerek bizleri daha büyük sevinçlerle buluşturacaktır. Canla başla mücadele eden "Bizim Çocuklar"ın ay yıldızlı formayı zaferden zafere taşıyacağına inancımız tamdır.

A Millî Futbol Takımı'mızın teknik heyetini ve tüm sporcularımızı gönülden tebrik ediyor, Dünya Kupası yolculuklarında başarılarının devamını diliyorum. Dualarımız her daim kendileriyle olacaktır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara...

21.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, Cilvegözü Sınır Kapısı'nda yaşananlara ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Başkanım, teşekkür ederim.

Reyhanlı ilçemizdeki Cilvegözü Sınır Kapısı'nda yaşanan yoğunluk ve gümrük sahasında yaşanan aksaklıklar nedeniyle birçok tır şoförü araçlarını tampon bölgede bırakmak zorunda kalıyor. Araçlarının başına tekrar dönebilmek için her seferinde pul ve harç parası ödemek zorunda kalıyorlar. Zaten şoför esnafının günlük kazancı 100 dolar ancak edebiliyor. Türkiye topraklarında kalmalarına rağmen yabancı statüsünde değerlendiriliyorlar.

Cilvegözü'nde yaşananlar sadece tır şoförlerini ve ailelerini değil, maalesef, biliyorsunuz ki bölge ekonomisini de olumsuz yönde etkiliyor. Şoförlerin özellikle idari şartları ve fiziksel koşullar açısından çok ciddi sıkıntıları var. Yeniden bir gelişme için özellikle valilik ve bakanlık düzeyinde Cilvegözü Sınır Kapısı'na mutlaka gözlerin çevrilmesini talep ediyoruz.

Tır şoförleri, özellikle nakliye esnafları adına teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Adana Milletvekili Bilal Bilici...

22.- Adana Milletvekili Bilal Bilici'nin, KYK yurtlarında uygulanan internet kotasına ilişkin açıklaması

BİLAL BİLİCİ (Adana) - Evet, dün 5G'ye geçişin lansmanı yapıldı. 2026 yılındayız ama internette öğrencilerimiz, özellikle KYK yurtlarında maalesef kota sıkıntısı yaşamakta. KYK yurtlarındaki gençlerimize sunulan 32 gigabayt internet limiti gelişimin önünde bir dert ve engeldir. Üstelik, bu internetle de gündelik hayattaki pek çok uygulama veya "web" sitesi ise kullanılamamaktadır. İnternet, artık günümüzde, bu çağda elektrik, su gibi temel bir ihtiyaçtır. Ders videosu izleyen, eğitim programlarını kullanan öğrencilere bu engeli koymak doğru değildir. Bu çağ dışı kota ayıbına derhâl son verilmelidir.

Kotasız, hür ve yüksek hızlı internet her öğrencinin en temel hakkıdır ve düzeltilmelidir diyorum.

BAŞKAN - İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk...

23.- İzmir Milletvekili Burcuğül Çubuk'un, İzmir Çiğli'deki Bakırçay Kız Öğrenci Yurduna ilişkin açıklaması

BURCUĞÜL ÇUBUK (İzmir) - Cumartesi gecesi, İzmir Çiğli'de bulunan Bakırçay Kız Öğrenci Yurdunda -KYK'ye bağlıdır- bir erkek, yangın merdivenini kullanarak çatıya çıkarak öğrencileri taciz etti. Ayrıca burada, öğrencilerin belirttiğine göre, yurt etrafında da tacize uğradıkları, yurdun önünde dahi tacize uğradıkları bilgisi ulaştı elimize. Bu yurt bir binadan bozma, hiçbir güvenlik önlemi yok, yangın merdiveninin pozisyonundan yangında vesairede kaçılmayacağını anlıyoruz. İzmir'de birçok yurttan benzer sorunlar var.

Ahlakçı bir baskıyla zapturapt altına alınmaya çalışılan kadın öğrencilerin ihtiyacı bu ahlakçı baskı değil güvenlik, barınma ve sağlıklı koşullardır, beslenme hakkıdır yani düzgün bir şekilde eğitim öğretim görebilecekleri şartların sağlanmasıdır. İktidarın görevi bunu sağlamaktır. Öğrenciler üzerinde baskı uygulamaya, tutuklamaya, disiplin soruşturmalarına son verip yurtları düzgün hâle, üniversiteleri düzgün hâle getirmek zorundasınız.

Teşekkürler.

BAŞKAN - Kırşehir Milletvekili Metin İlhan...

24.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'deki çiftçilerin zor günler geçirdiğine ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

Kırşehir'de üretimin belkemiğini oluşturan çiftçilerimiz, geçtiğimiz yıl yaşanan zirai don ve kuraklık felaketinin yaralarını sarmamışken, yeterli destekleri almamışken bu yıl da artan maliyetlerin baskısı altında çok zor günler geçirmektedir. Mazot fiyatlarındaki yükseliş, gübre ve tohum maliyetlerindeki ciddi artış üretimi sürdürülebilir olmaktan her geçen gün daha da uzaklaştırmaktadır. Unutulmamalıdır ki üretimden vazgeçen her çiftçi, aslında hepimizin sofrasındaki ekmeğin küçülmesi, gıdaya erişimin zorlaşması demektir. İlave destekler bu süreçte artık bir tercih değil üretimin devamlılığı için açık bir zorunluluk hâline gelmiştir çünkü tarım stratejik bir alandır, desteklenmediği takdirde sadece çiftçi değil toplumun tamamı zarar görür. Bu nedenle çiftçimizin sesi duyulmalı ve acilen etkin destek mekanizmaları devreye alınmalı, çiftçimizin üzerindeki maliyet yükü hafifletilmelidir diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Burdur Milletvekili İzzet Akbulut...

25.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, vergi memurlarının esnaflara kestiği cezalara ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Mehmet Şimşek buraya geldiğinde "Vergi memurlarınız esnafları geziyor, çatır çatır ceza kesiyorlar. Bununla alakalı bir talimat mı verdiniz?" dedik, "Hayır, kesinlikle öyle bir şey yok. Aksine bizim vergi memurlarımız gidiyorlar, önce uyarıyorlar 'Düzeltil' diyorlar." dedi ama asla böyle bir şey yapmıyorlar, gelir gelmez cezayı kesiyorlar. Dedik ki: "Kota mı uyguladınız yani 'İllere en az şu kadar ceza keseceksiniz.' mi diyorsunuz vergi memurlarına?" "Asla böyle bir şey olamaz." dedi ama gelen memurlar "Biz de emir kuluyuz, ne yapalım? 'Şu kadar cezayı kes.' diye gönderdiler, biz de kesmeye geldik." diyorlar. İnanın, hafta sonu memleketimdeydim, Burdur'da; Gölhisar'da, Çavdır'da, Bucak'ta, Karamanlı'da,

Yeşilova'da artık birçok esnafımız bunları görünce hemen dükkânını kapatıyor, kepenk kapatıyorlar, "Yeter ki gelmesin çünkü gelir gelmez bir şey bulup ceza kesiyorlar." diyorlar; esnafa bu zulme son verelim.

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Gülcan Kış...

26.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, nakliyeciler esnafına ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, hafta sonu Mersin Nakliyeciler Sitesi'ndeydim. Nakliyeciler esnafının derdi saymakla bitmez. Çalışma zarar ediyor, çalışmaya borcu büyüyor. Araçları günlerce yatıyor çünkü alınan iş mazot parasını bile karşılamıyor. Mazot 75 lirayı aşmış, vergi yükü ağır, trafik cezaları katlanmış; araçlara haciz geliyor, hesaplara bloke konuluyor, borçlar faizle katlanıyor. Esnaf borcunu ödemek istiyor ama mevcut düzen buna imkân tanımıyor. Çalışma saatleri kısıtlı, yollar yoğun; iş yapmak neredeyse imkânsız hâle gelmiştir. Nakliye sektörü, ülke ekonomisinin taşıyıcı kolonudur, üretimin ve ticaretin omurgasıdır. Siz sektörü bu hâle getirirseniz sadece nakliyeciyi değil tüm ekonomiyi zayıflatırsınız. Bu durum sürdürülebilir değildir, bu yük artık taşınmaz hâle gelmiştir; gereğini yapmak zorundasınız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu...

27.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun, Reyhanlı ilçesinde elektrik aboneliği verilmemesi sorununa ilişkin açıklaması

SERVET MULLAOĞLU (Hatay) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Hatay Reyhanlı ilçemizin birçok mahallesi altmış yetmiş yıldır tapusuz araziler üzerinde kurulmuştur. O mahallelerde oturan vatandaşlarımıza elektrik aboneliği verilmemekte, onun yerine yüksek miktarda cezalar yazılmaktadır. Üçtepe Mahalle Camisi'ne bile abonelik verilmemiş, camiye bile yüksek miktarda cezalar kesilmiştir. Reyhanlı ilçemizin en büyük kanayan yaralarından biri elektrik aboneliği verilmemesi sorunudur. Birçok vatandaşımız ilkel koşullarda yaşamını idame ettirmek zorunda kalmaktadır. İnsan onuruna yakışır yaşam sürmek temel insan haklarıdır. Elektrik, hayatın her alanında hayatı etkileyen önemli unsurlardan biridir; bunun için öncelikle vatandaşlarımızın oturdukları yerlerin elektrik aboneliğinin verilmesini, daha sonra da oturdukları arsaların tapularının verilmesini Reyhanlı halkı adına önemle rica ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar...

28.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, iktidarın söylemlerine ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, iktidarın uzun zamandır kozmetik cümleler kurarak gerçeği değiştirmeden sadece görüntüyü güzelleştiren sözler söylemekte olduğunu görüyoruz yani iktidar "Ekonomide geçici dalgalanmalar yaşanıyor." diyorsa bilin ki ekonomi kötü durumda. İktidar "Sosyal destek mekanizmaları genişletiliyor." diyorsa yokluk ve yoksulluk arttığı için yardım alan kişi sayısı artıyor demektir. İktidar "Vatandaşımızı enflasyona ezdirmeyeceğiz." diyorsa bunun anlamı enflasyon yüksek ve biz kontrol edemiyoruz demektir. İktidar "Sosyal destek mekanizmaları genişletiliyor." diyorsa yardım alan kişi sayısı artıyor demektir. "Tasarruf tedbirleri..." diyorsa peşinden iktidar harcamalarının artması, halkın ise kemer sıkması geliyor. "Yeni bir vizyon ortaya koyuyoruz." diyorlarsa eski politikanın farklı bir isimle devamı olduğunu anlıyoruz. Hele hele "Bu mesele siyasetüstüdür." diyorlarsa tartışma büyümesin, eleştiri sınırlansın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş...

29.- Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'ın, Siirt ve Bitlis'te yapılacak Kezer Barajı ve HES Projesi'ne ilişkin açıklaması

SABAHAT ERDOĞAN SARI TAŞ (Siirt) - Siirt ve Bitlis'te yapılacak Kezer Barajı ve HES Projesi en az 16 köyün yaşam alanını, tarım arazisini, merasını ve su kaynaklarını doğrudan etkileyen kapsamlı bir müdahaledir. Kezer Çayı'nın doğal akışı bozulacak, verimli topraklar baraj suları altında kalacak, orman alanları ise taş ocakları ve beton tesisleriyle tahrip edilecek. Türkiye'de benzer projelerin sonuçlarını Munzur Vadisi, Cerattepe, Yusufeli ve Hasankeyf örneklerinde hep birlikte gördük. Köyler boşaldı, tarım bitti, geri dönüşü olmayan ekolojik yıkımlar yaşandı. Bugün aynı tabloyu Kezer'de de görme riskiyle karşı karşıyayız. Siirt'te bugüne kadar yapılan enerji yatırımlarına rağmen ne işsizlik azalmış ne yoksulluk bitmiş ne de su sorunu çözülmüştür. Bu gerçek ortadayken aynı politikaların tekrar edilmesi akılcı olmadığı gibi, rant odaklı olduğu bütün kamuoyunun malumudur. Derhâl bu politikalarından vazgeçin.

BAŞKAN - Antalya Milletvekili Aliye Coşar...

30.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, motorine yapılan zamma ilişkin açıklaması

ALİYE COŞAR (Antalya) - AKP iktidarı emekliye, memura vermediği zammı söz konusu akaryakıt zammı olunca düşünmeden uygulamaktadır. Dün gece itibarıyla motorine yapılan zammı bazı illerimizde litre fiyatı 80 lirayı geçmiştir. Buna bir an önce çözüm bulunmalıdır. Motorine yapılan zam, taşıma ve tarımsal üretimi doğrudan etkilemektedir. Yatlara KDV'siz yakıt var,

üreticiye yok. Antalya'da tarım ürünlerinin nakliyesi zamlarla daha da artmıştır. Yapılan zam zincirleme olarak birçok sektörde maliyet artışlarına ve enflasyona neden olacaktır. Motorine yapılan zammın faturasını ne yazık ki vatandaşımız ödüyor. Yüksek akaryakıt fiyatlarının çözümü yüzde 20 KDV oranının yüzde 1'e düşürülmesidir. İktidarın hatalarını halk ödememelidir.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi YENİ YOL Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya ait.

Sayın Kaya, buyurun.

31.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Millî Takım'a, Amerika ile İsrail'in başlattığı savaşa ve sonuçlarına, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'e ifade etmek istediklerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de öncelikle, Kosova'yı deplasmanda yenerek Dünya Kupası finallerine yirmi dört yıl aradan sonra tekrar katılma hakkı elde eden ay yıldızlı Millî Takım'ımızı tebrik ediyor, milletimize yaşatmış oldukları bu sevinçten dolayı hepsine çok teşekkür ediyorum. Haziran ayında yapılacak olan Dünya Kupası finallerinde de en büyük başarılarla çıkmalarını ve milletimize yeni haklı gururlar yaşatmalarını da buradan diliyorum.

Önemli bir gündem içerisindeyiz. Amerika ve İsrail haydutluğunun başlattığı, başlangıçta sınırlı olacağı söylenen ama maalesef her geçen gün gittikçe yayılan gerek insani boyutu gerek ekonomik boyutlarıyla sadece coğrafyamızı değil dünyayı da etkilemeye devam eden ve devam edecek olan bir savaşa karşı karşıyayız. "Bu savaşta nerede durmamız gerekir?" hususundaki kanaatlerimizi daha önce de defalarca paylaşmıştık ama bugün üzerinde durmak istediğimiz şöyle bir husus var: İktidarıyla muhalefetiyle, Türkiye Büyük Millet Meclisiyle ve devletin tüm kurumlarıyla ele almamız gereken tedbirler var. Belli ki bu savaşın kısa, orta ve uzun vadede çok ciddi maliyetleri ve sonuçları olacak. Başta artan enerji fiyatları, turizm sektörümüz, ihracat, tarım ve gıda, lojistik ve üretim gibi birçok alanda başta ülkemiz olmak üzere dünyanın birçok ülkesi çok ciddi tehlikelerle karşı karşıya kalmış olacaklar. Böyle bir dönemde yapılması gereken, ilk önce, iktidarın muhalefeti çok iyi bir şekilde olası risklerle ilgili elindeki devlet imkânlarını da kullanarak raporlaması ve bilgilendirmesi ve beraber atılması gereken adımlar, alınması gereken tedbirlerle ilgili bilgilendirmesi gerekiyor ama üzülerek görüyoruz ki iktidar hâlâ "Tencere dibin kara, seninki benden kara." anlayışıyla kutuplaşma siyasetini yürütmeye devam ediyor. Bugüne kadar en azından kamuoyuyla tek paylaşılan eşel mobil sistemiydi enerji fiyatlarıyla ilgili ki o da gelen selin suyunu kürekle atmaya benzeyen bir şeydi, hemen önlemler sona erdi. Dolayısıyla bu enerji fiyatlarının artmasından dolayı oluşabilecek başta enflasyon olmak üzere, vatandaşın enerjiye ulaşmasıyla ilgili hususlar başta olmak üzere alınması gereken tedbirlerle ilgili mutlaka etkili çalışmalar yapıp, bunu da kamuoyuyla paylaşıp kamuoyunu rahatlatmak lazım.

Bir diğeri, önümüzdeki günlerde, elbette Türkiye ağırlıklı olarak yaz turizminin yaygın olduğu bir ülke, bu manada otellerde bazı rezervasyon iptallerinin gündeme geldiği ve turizm sektörünün bu sene de ciddi endişelerle karşı karşıya olduğu ayan beyan ortadadır. O hâlde, özellikle turizm şirketlerimizin, turizm firmalarımızın bu olası etkilerden korunmasıyla ilgili alınması gereken tedbirlerle ilgili de mutlaka bir çalışma yapıp bunları net bir şekilde ortaya koymamız gerekiyor.

İhracat... İhracatçılarımız zaten baskılanan kurdan dolayı maalesef gittikçe artan maliyetler ve düşen kâr marjlarından dolayı ciddi sıkıntılar yaşıyorlardı. Bugün gelinen noktada savaşın etkileri ve tedarik zincirlerini çok ciddi manada etkilemesi sebebiyle ihracatçılarımızın da ciddi zararlarla karşı karşıya olma riski var. Dolayısıyla masaya yatırmamız gereken hususlardan bir tanesi de ihracat yapan firmalarımızın karşılaşılabilecekleri olası sorunlara ve çözüm yollarına kafa yormamız lazım.

Tarım ve gıda ise aslında belki de en başta sayılması gereken çok stratejik bir alan çünkü tarım ve gıdada oluşabilecek hasarlar sadece o sektörde faaliyet gösteren firmaları değil 86 milyonu doğrudan etkileyen bir sektör ve devletimiz açısından da - hele hele böyle kriz dönemlerinde- stratejik bir sektör. Dolayısıyla zaten artan girdi maliyetleri sebebiyle can çekişen tarım sektörümüzün mutlaka ve mutlaka desteklenmesi ve bu savaştan dolayı olası risklerin önüne geçici adımları da atmamız lazım.

Üretim sektörü... Yine, üretim maliyetlerinin artıyor olmasından dolayı özellikle üretim sektöründe faaliyet gösteren firmalarımızın çok ciddi bir şekilde üretimden çekilmeye başladıklarını, yurt dışına bazı üretim tesislerini taşıma gayreti içerisinde olmak durumunda kaldıklarını üzülerek görüyoruz. Hele bu tedarik ve lojistik zincirinde savaş sebebiyle meydana gelecek olan artışlar, onların bu üretim kapasitelerini her geçen gün daha da azaltmış olacaktır. O hâlde, başta Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak üzerinde sorumluluk bulunan herkesin bu ve benzeri konulara odaklanması lazım. Birbirimize laf yetiştirme, birbirimizi karalama yerine yapmamız gereken tek bir şey vardır...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Öncelikle yapmamız gereken tek bir şey vardır: Bu ve benzeri krizlere odaklanmak ve tedbirler almak. "Biz bize yeteriz, sizin herhangi bir fikrinize ihtiyacımız yok." diyorsa iktidar, bilsin ki burada alacağı eksik kararlar, atmayacağı adımlar sadece kendilerini değil 86 milyonu da etkileyecek adımlardır. Dolayısıyla biz bir kez daha iktidarı sorumluluk almaya... Bu konularda sadece finans piyasalarını, sadece Merkez Bankasının sıcak para ihtiyacını... Borcu borçla çevirme, faiz ödemelerini artırma gibi sadece finans ihtiyacıyla bu süreci yönetemeyeceğini bilmesi lazım. Sosyal yardımların, yine bu belli bazı sektörleri desteklemeye ilgili yardımların bir an önce devreye alınması lazım. İşte, 31 Mart seçimlerinden sonra, 19 Mart İBB operasyonlarından sonra yaklaşık 50 milyar dolar hazinenin harcadığı bir para vardı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - O zaman Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Mehmet Şimşek "Toplanan rezervleri işte bu gibi krizler için topluyoruz." demişti. Sayın Mehmet Şimşek'e buradan tekrar bir kez daha ifade etmek istiyorum: Millettin boğazından keserek toplamış olduğunuz o rezervler siyasi hovardalıklarınızı tatmin etmek için kullanılan rezervler değil; tam tersine, işte böyle

savaş ortamlarında, böyle uluslararası krizler döneminde vatandaşımızın ve milletimizin bu savaşlardan olabildiğince az etkilenmesi için kullanmanız gereken rezervlerdir. Oysa siz, seçimi bir daha kazanmak için, bir daha siyaseti dizayn etmek için o rezervleri kullanıyorsunuz. Zaten 2023 seçimlerine giderken de Merkez Bankasındaki 128 milyar doları da maalesef sadece seçimleri kazanmak için harcadınız. Belki seçimleri kazanmış olabilirsiniz ama o günden bugüne hâlâ milletin maalesef sorunları çözemediği gibi her geçen gün daha da ağırlaştı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Siz o 128 milyar doları harcarken hatta kimi yandaşlarınız "Seçimi kaybettikten sonra hazine altın olmasına ne gerek var, onların da hepsini harcayalım, bizden sonra ne olursa olsun." anlayışıyla bu rezervlere yaklaşıırken biz ise sorumlu bir anlayışla bunların sadece sizin iktidarlarınız için hazırlanmış rezervler olmadığını, bir milletin beka meselesi olduğunu defalarca ifade ettik. Seçim oldu, o harcamaları yaptınız; seçim ekonomisiyle belki seçimi kazanmış olabilirsiniz ama üç yıldan fazla bir süredir millet hâlâ yüksek enflasyondan, hâlâ yüksek faiz girdabından, hâlâ baskılanan kurdan kurtulamadı. Onun için gelin, aklınızı başınıza alın, 2028 seçimlerini kazansanız dahi yönetemeyeceğiniz bir ülke olabilir; asolan, yönetilebilir bir Türkiye'yi bizden sonraki nesillere bırakmaktır diyorum ve bu konuda sorumluluk alma, iktidarıyla muhalefetiyle sorumluluk paylaşma zamanıdır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi İYİ Parti Grup Başkan Vekili ve Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'e ait.

Sayın Çömez, buyurun.

32.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, icra iflas dosyalarındaki artışa, bireysel borçlanmayla ilgili rakamlara, TÜRK-İŞ'in açıkladığı açlık ve yoksulluk sınırına, dış ticaret açığına ve öğrencileri okullara taşıyan servislere getirilen yeni uygulamaya ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Erdoğan sık sık söyler "Artık şahlanış dönemine geçtik." diye. Birkaç ay önce yine tekrar etti "şahlanış dönemi" diye. Ben de Sayın Erdoğan bu lafı ettikten sonra nasıl şahlanmış diye bazı rakamlara baktım, onları paylaşacağım sizinle.

UYAP'tan dün bir belge aldım, UYAP diyor ki: "Şu anda tam 25 milyon icra iflas dosyası var." Korkunç bir rakamdan bahsediyoruz, 25 milyon. Acaba yılbaşından beri, Sayın Erdoğan'ın "Şahlanıyoruz." dediği dönemden beri kaç tane icra iflas dosyası gelmiş? O da burada -ben demiyorum bunu, sizin resmî kaynaklarınız söylüyor- 2,5 milyon. Yani "Şahlanıyoruz." dediği dönemden beri 2,5 milyon icra iflas dosyasında artış söz konusu ve günlük rakamlara baktığımız zaman en az 20 bin, ortalama 25-30 bin her Allah'ın günü icra iflas dosyası geliyor "Şahlanıyoruz." dediğimiz dönemde. Peki, takipteki alacaklar? Bakın, Türk ekonomi tarihine baktığımızda, geçmiş dönemlere baktığımızda, yıllar içerisinde bir kriz geldi, kurumlar çöktü; bir kriz geldi, bankalar çöktü fakat yıllardır kronikleşmiş bu krizde ne yazık ki vatandaş çöküyor, vatandaş batıyor.

Bireysel borçlanmayla ilgili rakamlara baktığımızda inanılmaz bir tabloyla karşı karşıyayız. Bakın, son dört yıl içerisinde bankaların takibine uğramış bireysel borçlulardan, kişilerin borçlarından bahsediyorum. 2022 yılında 27 milyarmış, bugün geldiğimizde, bu şahlanma döneminde 274 milyar. Bir daha söylüyorum, 274 milyar icra takibine uğramış bireysel krediler, şirketlerden bahsetmiyorum. Bu çok ciddi bir çöküştür, çok vahim ve son derece ciddi bir tablodur.

TÜRK-İŞ birkaç gün önce açlık ve yoksulluk sınırını açıkladı. Tabii, buna AKP yetkilileri ne kadar itibar eder etmez bilmiyorum ama açlık sınırı 33 bin lira olmuş ve yoksulluk sınırı da 110 bin lira sınırına dayanmış; inanılmaz bir tabloyla karşı karşıyayız. Bugün yine ekmek fiyatları açıklandı, 17,5 lira olmuş ekmek fakat vahim olan şu: Türkiye son yıllarda ekmek tüketimini inanılmaz artırdı, patates tüketimini artırdı ama et tüketimini, protein tüketimini ciddi bir şekilde azalttı. Niye? Çünkü elde avuçta bir şey kalmadı. Tarımı çokerttiniz, hayvancılığı çokerttiniz, tamamen ithalata bağlı bir ülke hâline getirdiniz Türkiye'yi ve bundan dolayı da insanlar açlık ve sefaletle boğuşurken, çocuklar akşam yatağa aç girerken, emekli çarşı pazarda ezilmiş, çürümüş ürünleri toplarken şimdi ekmeğe de zam geldi. Bakalım önümüzdeki dönemde ekmek alabilecek mi bu şahlanış döneminde vatandaşlarımız, göreceğiz ama maalesef rakamlar bize gidişatın hiç de iyi olmadığını gösteriyor. Niye? Dış ticaret açıklarına baktım, bakın, vereceğim rakam mart ayı rakamı değil ocak, şubat ayı rakamı ve burada henüz savaşın etkileri yok. Geçen yıla göre, aynı döneme göre inanılmaz bir artış söz konusu dış ticaret açığında; bir daha söylüyorum, dış ticaret açığı alarm zilleri çalıyor. Tarihinde ilk defa ihracatın ithalatı karşılama oranı yüzde 70'in altına düşüyor. Bu, korkunç bir rakam. Aradaki açığı, bu yüzde 30'luk açığı neyle kapatacaksınız? Şu andaki mevcut rakamlara baktığımızda; ocak, şubat ayındaki açıklara baktığımızda 17,5 milyar dolar dış ticaret açığımız var iki ay içerisinde ve bunları kapatmak için elde avuçta hiçbir şey kalmadı; yatırım yok, üretimler bitmiş durumda, ihracat çökmüş durumda ve bunu kapatabilmek için neler yapacaksınız önümüzdeki günlerde göreceğiz ama bu dış ticaret açığı çok ciddi alarm zillerini de beraberinde getiriyor, bunun altını çizmemiz lazım. Peki, ne yapacaksınız, dış ticaret açığını kapatmak için ne var elinizde? Turizm vardı yani cari açığı azaltabilmek için, dış ticaret açığını azaltabilmek için turizm vardı -az önce kıymetli dostumuz ifade etti- turizmde de alarm zilleri çalıyor. Turizm sektörüyle görüştüğümüzde iptallerin ciddi manada arttığı, özellikle bu ayda yapılması beklenen rezervasyonların da tamamen durduğu noktasında... Bu, şu anlama geliyor: Önümüzdeki dönemde Türkiye'yi turizmde hiç de iyi olmayan bir yıl bekliyor ve maalesef bizim cari açığı azaltabilmek, dış ticaret açığını azaltabilmek için elimizde çok fazla enstrüman kalmadı.

Ha, ne yapmışsınız? Bize söylemiyorsunuz, biz yine dış basından öğreniyoruz. Financial Times diyor ki: "Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının Amerikan Merkez Bankasında bulunan fonları şu anda ciddi manada satılıyor." Ve maalesef biz, çok

ciddi, Amerikan Merkez Bankasında bulunan fonları satmaya başlamışız bu açıkları kapatmak için. Bu arada 50 ton civarında altın satmışız ve elimizdeki ABD tahvilleri de satışa gidiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bu, son derece vahim bir durum.

Tabii, uzun uzun tarımdan, hayvancılıktan, sanayiden bahsetmek isterim, zamanım yok ama bugün, bu sabah sizin bir arkadaşınızın, uzun yıllar sizlerle siyaset yapmış, 3 dönem sizinle vekillik yapmış, partinizin yöneticiliğini yapmış, aynı zamanda hâlâ aktif olarak partinizin üyesi olan ve partiniz adına siyaset yapmış olan birinin sözleriyle bu bölümü kapatacağım. Bu benim üslubum değil, kendi arkadaşınızın üslubu; cevap verecekseniz bana vermeyin, arkadaşınıza verin. Diyor ki arkadaşınız: "İki yıldır zaten çuvalladınız -size söylüyor bunu- ekonominin -çok özür diliyorum, kendi ifadesi- içine ettiniz -arkadaşınız söylüyor- enflasyonu önleyemediniz -kendi arkadaşınız ifade ediyor- bir de vır vır konuşuyorsunuz." Bakın, bu, artık bıçağın kemiğe dayandığının bir göstergesi, kendi arkadaşlarınızın bile artık dayanılmaz bir noktaya geldiğini görüp isyan ettiğinin bir göstergesi. Bence bize kulak vermiyorsanız, sokağı dinlemek istemiyorsanız lütfen kendi arkadaşlarınıza itibar edin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - ...çünkü onlar sokaktalar ve gördüklerini size yansıtmaya gayret ediyorlar.

Önemli bir konuyu paylaşacağım. Şimdi, tabii, bütün bu açığı kapatmak için ne yapıyorsunuz? Ya vergi salıyorsunuz ya zam yapıyorsunuz, milletin tepesine çullanıyorsunuz; zaten tükenmiş, bitmiş olan millet ne yazık ki sabahtan akşama kadar size ve sizin sayenizde de tefecilere çalışmak zorunda kalıyor. Çünkü üretim olmayan, yatırım olmayan, istihdam olmayan, ihracat olmayan sadece ve sadece küresel tefecilerden aldığınız o inanılmaz vahşi borç sarmalına bu ülkeyi soktunuz ve açığı kapatmak için de milletin sırtına yükleniyorsunuz.

ServisCell, bundan bahsetmek istiyorum. Birkaç hafta önce burada TÜVTÜRK'ten bahsettik, biraz da Turkcell'den bahsedelim. Eminim birçoğunuzun bilgisi yoktur ama bugün bir ServisCell zulmüyle karşı karşıya Türkiye, nedir bu, anlatacağım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çömez, teşekkür için açıyorum.

Buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Bitireceğim Başkanım.

Servis yapan yani öğrencileri okullara taşıyan 100 bin civarında araç var. Bu araçların üzerinde zaten GPS cihazları takılı yani nereye gidiyor; nerede, ne zaman ne yapıyor; hepsi belli. Şimdi diyorsunuz ki: "Hayır, bu yetmez. Biz size yeni bir uygulama getirdik, o da tamamen Turkcell'de satılıyor, gidip bunu alacaksınız." Kaç para? 12 bin ila 30 bin lira arası ama ortalama 15 bin lira. 100 bin araç var, her bir araca bu uygulamayı takma mecburiyeti getiriyorsunuz, diyorsunuz ki: "Bu yıl iki buçuk ay kaldı, bu iki buçuk ay içerisinde bunu kullanmak zorundasınız." Yılbaşı geliyor, önümüzdeki sene eylülde bir daha yapacaksınız. Oturdum, hesap ettim, bakın, yaz dönemine kadar 100 bin servis aracından 1,5 milyar lira alacaksınız -ki üzerlerinde cihazlar takılı- yeni eğitim yılında 1,5 milyar daha alacaksınız, toplam 3 milyar lira çünkü sizin gücünüz vatandaşa yetiyor; sizin gücünüz, çalışıp, emek verip size vergi veren aziz Türk milletine yetiyor. Gücünüz yetiyorsa gidin tefecilerle uğraşın diyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Çömez, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'a ait.

Sayın Kılıç, buyurun.

33.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, A Millî Futbol Takımı'na, terörsüz Türkiye'ye, Dünyanın En İyi 100 Yeri Listesi'nde Kapadokya'nın ve Nevşehir'den bir otelin yer almasına ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milleti; öncelikle, A Millî Futbol Takımı'mızı canıgönülden kutluyorum. Başarılarının artarak devamını ve final oynayarak kupayı kucaklamalarını, ay yıldızlı bayrağımızı dalgalandırmalarını canıyürekten temenni ediyoruz. Bizim Çocuklar, yolunuz açık olsun diyorum.

Değerli, kıymetli milletvekillerimiz, hani Mehmet Akif ta içimizi titreterek soruyor ya: "Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?" Hakikaten bir an durup gözlerimizi kapatsak sıradan bir toprak parçasında değil âdeta cennetin yeryüzündeki gölgesinde, devasa bir emanetin tam kalbinde yaşadığımızı iliklerimize kadar hissediyoruz. Attığımız her adımda ecdadın nefesini, bastığımız her toprakta şehidimizin hakkını hissediyoruz. Peki, bizi gece gündüz demeden, bir an bile yorulmadan yollara düşüren asıl dert nedir? Sabahın seherinde evladının üzerini o şefkatli elleriyle örten bir annenin kalbindeki sızı ya da akşam evine dönerken elindeki o küçük poşette taşıdığı sevinci evlatlarına kavuşturma telaşındaki bir babanın yorgun tebessümü, bütün bunlar tek bir kapiya çıkmıyor mu? Evlatlarımız. Tek gayemiz, onların bizden daha huzurlu, güvenli ve aydınlık sabahlara uyanması. Bilirsiniz, bir annenin en içten duasıdır, evladının ayağına taş değmemesi. Bizim de kavgamız, mücadelemiz tam olarak da budur işte; hiçbir evladımızın ayağına taş, o gencecik yüreğine korku değmesin. Gazi Meclisin çatısı altında çalışırken de sokak sokak, kapı kapı dolaşıp "Hayırlı günler komşum." diye sofralarınıza oturduğumuzda da hep aynı sıcaklığı hissettik. O hanelerde bizi kucaklayan samimiyet var ya, işte o bizim en büyük kudretimiz oldu. Açık konuşayım; biz o kapıları siyaset yapmak için çalmadık, bir komşu sıcaklığı aradık, bir kardeş hasretiyle, bir ana şefkatiyle vurduk o kapıları. Gittiğimiz her yerde, kucaklaştığımız her canla hep aynı duayı dillendirdik. Bizim tek bir derdimiz var; terörsüz, daha temiz bir Türkiye.

Nedir peki bu terörsüz Türkiye? Sadece silahların susması mıdır? Hayır, terörsüz Türkiye demek, akşam ezanı okunduğunda evladı eve biraz gecikti diye bir annenin yüreğinin ağzına gelmemesi demektir; o kahpe kurşunların, karanlık pusuların gencecik yiğitlerimizi bizden koparmamasıdır; ay yıldızlı al bayrağımızın gölgesinde, bu ülkenin sarp dağlarında artık silah seslerinin

değil sadece çoban çingiraklarının, yayla türkülerinin çınlamasıdır; şehirlerimizin parklarında bomba seslerinin değil çocuk kahkahalarının yankılanması demektir; kardeşi kardeşe kırdırmak isteyenlere inat omuz omuza durmaktır. İstiyoruz ki bu bereketli topraklar artık acıyla, ağlıkla, kan ve gözyaşıyla anılmasın; üretimle coşsun, kardeşlikle büyüsün, huzurla taçlansın. Hiçbir hainin, hiçbir karanlık elin çocuklarımızın o tertemiz hayallerine, aydınlık yarınlarına uzanmaya cesareti bile olmasın. Bugün "terör" denilen o zifir karanlık gölgeyi bu güzelim coğrafyadan kazıyıp atmak, inanın, sadece bir güvenlik meselesi değil bizim için; bu, yarın gözlerinin içine bakacağımız evlatlarımıza karşı en büyük helallik borcumuzdur. Onlara öyle bir memleket bırakacağız ki o topraklarda korkuya yer kalmayacak, sadece ama sadece umut yeşerecek. Evet, yolumuz uzun olabilir, yükümüz ağır ve çok çetin olabilir ama unutmayın, niyetimiz halis, geleceğimiz aydınlıktır. Bu cennet vatanın en ücra köşesine bile o huzur iklimi hâkim oluncaya dek durmayacağız çünkü biz biriz, beraberiz, et ile tırnak gibi hep birlikte Türkiye'yiz. Rabb'im birliğimizi, dirliğimizi bozmasın, bu güzel vatanımızı daim eylesin, evlatlarımızın geleceği, bahtı hep açık olsun.

Kıymetli milletvekilleri, tabii, bir memleketi gerçekten yaşanabilir kılmak öyle sadece onu düşman namlusundan, terör belasından korumakla da bitmiyor; yine o anneyi getirin gözünüzün önüne.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Evladını sokaktaki tehlikeden nasıl sakınıp koruyorsa, o evin içindeki huzura, ocağının temizliğine, sofrasındaki lokmanın helal olmasına da aynı titizlikle, aynı şefkatle yaklaşmaz mı? İşte bizim için de bu aziz vatan hepimizin nefes aldığı, aynı sofraya diz kırıp oturduğu devasa, sıcak bir yuvadır. Eğer gerçekten sevdalıysak, biz bu cennet vatanın yarınlarına, çocuklarımıza sadece güvenli sokaklar değil, kana kana içebilecekleri temiz sular, ciğerlerine doyaya çekecekleri tertemiz bir hava, taşı toprağı bereket fışkıran yeşil bir doğa da borçluyuz.

Sayın milletvekilleri, sözlerimi toparlarken yüreğimin bir parçasının hep attığı yere; doğasıyla, kadim tarihiyle ve insanının o eşsiz, samimi yüreğiyle ülkemizin âdeta parlayan incisi olan Nevşehir'imize uzanmak istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kılıç, lütfen tamamlayın.

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

Göz bebeğimiz Kapadokya'nın o peri bacalarının eşsiz dokusunun, insanımızın o yüce gönüllü misafirperverliğinin sınırları aşıp tüm dünyada yankı bulması, hepimiz için büyük bir onur kaynağı. Amerika'da dünyanın en prestijli dergilerinden biri tarafından yakın zamanda Dünyanın En İyi 100 Yeri Listesi'nde Kapadokya'nın ve Nevşehir'imizden bir otelimizin yer alması turizmdeki kalitemizi bir kez daha kanıtlayarak hepimizin göğsünü kabarttı diyor, Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Kılıç, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkan Vekili ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'ye ait.

Sayın Temelli, buyurun.

34.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Süryani-Asuri halkının Akitu Bayramı'na, Bodrum açıklarında batan göçmen teknesine ve Avrupa'nın göçmenlere karşı izlemiş olduğu politikalara, gençlerin Avrupa'ya göç etmek istemelerine, ekonomi politikalarına ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Anadolu ve Mezopotamya'nın kadim halklarından Süryani-Asuri halkının Akitu Bayramı kutlu olsun. 6.776'ncı bayram. Binlerce yıldır var olan, direnen bu kadim halk her türlü savaşa, katliama, göçe rağmen bayramıyla, diliyle, kültürüyle var olageldi. Bir kez daha bayramlarını kutluyorum. "..."¹

Evet, bu sabah maalesef çok üzücü bir haber aldık. Bodrum açıklarında bir göçmen teknesi battı, 19 göçmen yaşamını yitirdi, 21 kişi yaralı kurtuldu. Evet, 19 insan öldü ve bu insanlar kimsenin umurunda değil. Bu Akdeniz, âdeta bir mülteci göçmen mezarlığına dönmüş durumda. Gerçi geri gönderme merkezleri ayrı bir vahşeti sergiliyor, orada insanlara yapılan muameleleri biliyoruz. İran'a geri göndermeye kalkıyoruz insanları; onlar İran'a gittiğinde asılacaklar, bunu biliyoruz ama ısrarla bunda devam ediyoruz. Burada yaşam koşulları her zaman için bir nefret söylemiyle karşı karşıya kaldı, ırkçılıkla karşı karşıya kaldı. Oysa onlar buraya kendi istedikleri için değil o savaştan kaçtıkları için gelmişlerdi. Onları bir yurttaş anlayışla kucaklamak yerine her türlü nefret söylemiyle kınadık. Akdeniz'e açılmak zorunda kaldıkça da maalesef bu sabah yaşandığı gibi birçok insanı yitirmiş olduk. Neden oluyor bunlar? Çünkü Orta Doğu'da savaşlar var, bitmeyen savaşlar var ve bitmeyen savaşların yaratmış olduğu aslında bu göç yollarına düşme hâli var. Aynı şekilde Afganistan'dan, Pakistan'dan yani Türkiye'nin doğusundan, Türkiye'nin güneyinden sürekli olarak batıya doğru bir hareketlilik söz konusu. Bunu anlamak, buna çözüm üretmek aslında Orta Doğu'da barışı savunmaktan geçiyor, Orta Doğu halklarının huzura kavuşmasından geçiyor ama biz uzun yıllar boyunca Suriye politikasında olduğu gibi neredeyse savaşları teşvik ettik, sonra da mültecilerden, göçmenlerden yakındık. Tabii, burada Avrupa'nın durumuna bakmak lazım, Avrupa'nın ikiyüzlülüğüne bakmak lazım. Avrupa'nın "Güvenlik mi, insan hakları mı?" yaklaşımında güvenliği öncelemesi, göçmenlere karşı izlemiş olduğu politikalar bu Akdeniz'de yaşanan katliamların en önemli nedenlerinden de biri. Bakın, Avrupa Birliği Göç ve İltica Paktı imzalandı 10 Nisan 2024'te, 12 Haziran 2026'da da yürürlüğe girecek. "Avrupa'nın çözümü nedir?" dersiniz, güvenli üçüncü ülke uygulaması. Türkiye'yi güvenli üçüncü ülkeler arasında sayıyor ve Türkiye'yi güvenli üçüncü ülke olarak göstermesinin nedeni şu: "Aman benim huzurum bozulmasın, aman benim üzerime bu maliyetler gelmesin. Dolayısıyla Türkiye bir depo ülke olarak göçmenleri ve mültecileri barındırsın. Biz onunla stratejik anlaşma yaparız. Zaten Türkiye de buna hevesli, bizden alacağı birkaç milyar euro için buna katlanır. Dolayısıyla mültecilerin canı cehenneme." anlayışı çok hâkim. İşte, bu cinayetlerin, bu katliamların müsebbibi bu

anlaşmalardır, bu yaklaşımlardır. Bu anlaşmaları, bu yaklaşımları kabul etmiyoruz. Mülteci haklarını savunmaya devam edeceğiz. Geri gönderme merkezleri başta olmak üzere Türkiye'nin bu konuda artık insanî yaklaşımının, insan hakları esaslı yaklaşımının önemli olduğunu bir kez daha dile getirmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "göç" demişken biz de göç veriyoruz. Evet, mesela benim kentim Muş'tan, Varto'dan, Bulanık'tan, Malazgirt'ten gençler sürekli olarak göç ediyorlar. Nereye? Batıya ve daha da ötesi Avrupa'ya göç etmek istiyorlar. Neden? İşsizlik var, yoksulluk var. Muş böyle de diğer iller farklı mı? Aynı şey Ağrı için de geçerli, aynı şey Hakkâri için, Şırnak için, bölgedeki bütün iller için geçerli. Batıya geldiğimizde, batıdaki gençler de bir yoksulluk meselesi yaşamayan gençler de göç etmek istiyor, onlar da Avrupa'ya gitmek istiyorlar. Neden? Çünkü burada gençlere yönelik bizim politikalarımız yok, ne ekonomi politikamız var ne kültür politikamız var, sürekli olarak gençleri kendi hâline bırakma gibi bir yaklaşımımız var. Ne eğitimde ne işte olan genç nüfus oranı yüzde 30'u aşmış durumda; bakın, bu, TÜİK rakamı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - TÜİK rakamı bile bunu söylüyor. Şimdi, bu gençlere bir gelecek vadetme konusunda, iş imkânı ya da kendini ait hissedeceği bir uğraşın içinde olma, bir eğitimin içinde olma olanağı var mı? Yok. Peki, ne yapacak gençler? Medeni Avrupa'da arayacak, Batı'da arayacak, orada tutunmaya çalışacak. İşte, aslında bu meseleleri önümüze koymamız için gerçekten gençlerin sorunlarına çözüm üretebilecek bir yasama, bir anlayış geliştirmemiz lazım. Ne yapmak lazım? Bir genç bakanlığının hayata geçmesi lazım. Çünkü evet, bir ülkenin eğer geleceğine dair bir şeyler konuşuyorsanız, bu geleceği bu anlamıyla tasarlamamız, düşünmeniz gerekir. Bu, mümkün mü? Bugüne kadar mümkün olmamış, bunu görüyoruz. Çünkü nereden anlıyoruz? Bu ülkede bu yapısal sorunları çözmek üzere bir ekonomi politikası, bir toplum politikası, bir siyaset geliştirilmemiş hâlâ da geliştirileceğine dair bir emare söz konusu değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Bakın, neden bunu söylüyoruz? Mesela, dönüp ekonomiye baktığımızda, bugün çok önemli bir grup önerisi veriyoruz, bütün toplumun, herkesin dikkatine sunuyoruz çünkü çok ciddi bir gıda enflasyonu meselesi var, gıda sorunu meselesi var, kıtlık meselesi var. Tabii, bunu savaşa havale edip savaşı bahane etme sizi kurtaramaz çünkü bunun esas nedeni, uygulanan ekonomi politikalarında saklı, tarım politikalarında saklı, bugüne kadar sürdürülen bu yanlış politikalarda saklı. Peki, sonu ne oldu bu ekonomi politikalarının? İşte enflasyon hedefi: Yüzde 16 hedef, yüzde 32 gerçekleşecek. İşte cari açık hedefi: Daha üç ayda hedefin tutturulmadığı ortaya çıktı. İşte faiz hedefi: Şimdiden mevduat faizleri 4 puan artmış durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Temelli, son kez uzatıyorum.

Lütfen tamamlayın.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Şimdi, bütün bunları alt alta koyduğunuzda hiçbir hedefi tutturamamış bir ekonomi programı var.

Bakın, bütçe görüşmeleri sırasında burada Sayın Yılmaz da Sayın Hazine Bakanı da çıktılar, bu yoksulluk sınırıyla ilgili rakam hakkında "Bunlar dikkate alınacak istatistikler değil." dediler. Oysa çok dikkate alınacak istatistiklerdi. Onlar konuştuğunda yoksulluk sınırı 92 bin liraydı, bugün 107 bin lira; üç ayda yoksulluk sınırı yüzde 16 yükselmiş. Bu, yıllık yüzde 56 demektir. Bu nedir biliyor musunuz? İşte, yoksulların enflasyonu yüzde 56'dır. Dolayısıyla bu ülkede, bu denli gelir dağılımı adaletsizliğinin olduğu bir ülkede yoksullar bütün bu ekonominin maliyetine katlanmaya devam ediyorlar. Dolayısıyla da biz eğer gerçekten sahici politikalar üretmek istiyorsak her şeyden önce yoksullukla mücadeleden başlamak zorundayız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Temelli, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'a ait.

Sayın Günaydın, buyurun.

35.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Millî Takım'a, Cumhurbaşkanının açıklamalarına, Türkiye'deki açlık ve yoksulluk sınırına ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, dün akşam zor saha ve hava koşullarında Kosova'yı 1-0 yenerek Millî Takım'ımızın yeniden Dünya Kupası'na katılmasını sağlayan çocuklarımıza içten teşekkürlerimi sunmak isterim, emeklerine sağlık. Dünya Kupası'na yeniden Millî Takım forması altında katılmak heyecan verici olacak. Şüphesiz, Dünya Kupası'nda da başarılarının devamını diliyoruz.

Şimdi, bugün Türkiye çok ciddi sorunlarla karşı karşıya, birazdan bahsedeceğim. Ciddi iktisadi krizin tam ortasındayız, aynı zamanda küresel kriz, bölgesel kriz, yanı başımızda devam etmekte olan çok sıcak bir savaş var; Türkiye âdeta bu krizlerle boğuşuyor. Kimisi dünyadan doğdu, kimisini kendi elleriyle yarattılar ama memleketin Cumhurbaşkanı ve memleketin AKP Genel Başkanı yatıyor kalkıyor "Ce-Ha-Pe"yle uğraşiyor, âdeta Cumhuriyet Halk Partisi memleketin tek konusu hâline gelmiş Erdoğan'ın nezdinde. Evet, iktidarınızı sürdürmek için 1'inci partiyle uğraşmayı görev sayarsanız bu makul görülebilir ama önemli olan, vatandaşların rızasını tekrar kazanabilmek. Dolayısıyla saldıracak değil rıza kazanarak bir şey yapmanız lazım. Peki, saldıırıyorsunuz, saldırırken de sizleri konuştuklarınızla kimsenin yalanlayamaması lazım.

Şimdi, bir darbeler tarihi izledi, darbeler tarihi anlattı... Ya, ben hayretle izledim, hayretle izledim. Şimdi, onun gibi hamaset yapmayıp teker teker, sakince anlatacağım.

27 Mayıs 1960 darbesi Cumhuriyet Halk Partisi tarafından yapılmış! "Cemal Madanoğlu" adını biliyor mu acaba? Darbenin fiilî lideri oydu, Alpaslan Türkeş darbe bildirisini radyolarda okuyan kişiydi ama 27 Mayıs 1960 darbesi Erdoğan'ın tahayyül

dünyasında Cumhuriyet Halk Partisinden kaynaklanmış. Bugün sen kimlerle berabersin ve buranın üzerinden sen nasıl bu çıkarımı yapabiliyorsun?

Geldik 12 Mart 1971'e, o darbenin de faili bizmişiz! Yahu, tarihten insan bu kadar mı kopar? Bülent Ecevit 12 Mart 1971'e karşı çıktığı için dokuz ay sonra yapılan Cumhuriyet Halk Partisi Kurultayı'nda CHP Genel Başkanı seçildi ve hemen arkasından, ilk seçimlerde Cumhuriyet Halk Partisini Türkiye'nin 1'inci partisi yaptı. Bu kadar mı tarihten uzaksınız?

12 Eylül 1980 darbesi; bu darbeyi de CHP yapmış! Ya, bu darbe sonrasında Cumhuriyet Halk Partisi kapatıldı, Bülent Ecevit Zincirbozan'a gönderildi, mal varlıklarımıza el konuldu, siyasi yasaklar getirildi. Arkasından rahmetli Ecevit 3 kez, darbecilere karşı çıktığı için Ulucanlar Cezaevine konuldu. Ulucanlar Cezaevinde koğuştta yattığı yer belli, müzesi belli. Hiç Ulucanları da mı ziyaret etmedin be kardeşim? İnsan bu kadar mı tarihten kopar!

28 Şubat bizim eserimizmiş! Ben söyleyeyim, burada bulunan bütün milletvekili arkadaşlarımın ben ruhlarını, kalplerini ve beyinlerini biliyorum. Kadınlar ister başörtüsü takarlar, ister açarlar kafalarını. Tanklarla demokrasiye ince ayar falan verilemez ama sen laikliği Anayasa'dan çıkarmaya teşebbüs eden işlerin odağı hâline gelirsene sana Cumhuriyet Halk Partisi sivil inisiyatifiyle "hayır" der. Dolayısıyla bunu da sana iade ediyorum.

Gezi süreci; Gezi, Türkiye'nin ilk başkaldırısıdır. Orada bulunan çocukları, gençleri darbeci ilan etmek, herhangi bir siyasal partinin arkasında konumlanıyor olarak tarif etmek herhâlde o ruhu hiç anlamamış olmak demektir. Cumhuriyet Halk Partisi o çocukların üzerinde dominasyon gücü yapabilecek bir siyasal parti değildir hem istemez hem de istese de yapmaz, yapamaz. Dolayısıyla hâlâ anlamıyorsunuz ki yukarıdan verilen bu bağır çağır ekolojik yaşama saldırıların artık bir devamı olacaktı, refleksi olacaktı ve bunu hâlâ anlayabilmiş değilsiniz.

15 Temmuz 2016'yı da biz yapmışız, öyle mi? Yani insan gülecek de nasıl gülsün diye şaşıyor arkadaşlar. 15 Temmuz 2016 devlete sızanlar tarafından değil sizin koalisyon ortaklarınız tarafından yapıldı. Onları tasfiye etmeye çalışıyorsunuz, on yıldır devam ediyor. Peki, onların yerine başka koalisyon ortaklarını almadınız mı? Onlar da bir gün sizden daha fazlasını isteyecekler. Hani hatırlıyor musunuz, "Ne istediniz de vermedik?" diyordunuz ya, şimdi de başkalarına söylüyorsunuz "Ne istediniz de vermedik?" diye.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, bir dakikanızı rica edeceğim.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Parlamentolar Arası Birlik Genel Sekreteri Martin Chungong'a "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Parlamentolar Arası Birlik Genel Sekreteri Martin Chungong Genel Kurulu ziyaret ediyorlar. Kendilerine Genel Kurulumuz adına hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Allah Allah, konuşma kesilip de mi yapılır bu ya!

BAŞKAN - Efendim, kusura bakmayın, teşekkür ederim.

Sayın Günaydın, lütfen buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

35.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Millî Takım'a, Cumhurbaşkanının açıklamalarına, Türkiye'deki açlık ve yoksulluk sınırına ilişkin açıklaması (Devam)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Peki, teşekkür ederim.

Dolayısıyla dün başınıza ne geldiyse bugünkü koalisyon ortaklarınız da yarın başınıza benzer şeyleri getirebilir. Eğer Türkiye'de demokrasi muhafaza edilmek isteniyorsa geçmişten ders almak, hatalarınızdan ders çıkarmak zorundasınız.

Ha, darbeci kimdir ben söyleyeyim size: Üyelerinin tamamını, istisnasız tamamını atadığınız Anayasa Mahkemesi kararlarına uymamak darbeciliktir. Akbelen'de köyüne, toprağına, zeytin ağacına şiddete karşı savunma ihtiyacı içerisinde sarılan Akbelen Muhtarının kızı Esra Işık'ı gözaltına alıp tutuklamak darbeciliktir. Sizi yeneceği çok açık olan, 7-8 puan önünüzde Cumhurbaşkanlığı seçimini götüren insanı bir alacakaranlıkta gözaltına almak darbeciliktir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Belediyelere her sabah operasyon yaparken kendi belediyelerinizdeki usulsüzlüklere göz yummak memleketin geleceğine ihanettir ve darbeciliktir. Bunları çok açık söyleyeyim.

Tabii, şunu da ifade edelim: Sen bunları yaparken neyi saklamaya çalışıyorsun? Türkiye'de açlık sınırı 33 bin lira, yoksulluk sınırı 106 bin lira. Memleketin 15 milyon emekli, memleketin 10 milyon asgari ücretlisi ve memleketin geniş tanımlı işsizlik sınırına göre 11 milyon işsiz yani 30 milyondan fazla insanı açlık sınırının altında yaşıyor. Yalnızca ilk iki ayda enflasyon oranı yüzde 8'i bulmuş -bu cuma günü mart ayı enflasyon verileri açıklanacak, burada yalnızca akaryakıttan yüzde 2-3 puan farkla fazla şey gelecek- eklemek 15 liradan 17,5 liraya çıkmış.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bir asgari ücretli ya da emekli on iki aylık maaşının bir ayını yalnızca eklemek parasına ayırabilecek duruma gelmiş. Sen böyle, hamasetle ve CHP'ye saldırarak bunları halının altına süpürebileceğini sanıyorsun. Çok açık

söylüyorum; bak, böyle sakince, hiç bağırmadan, hiç kızmadan söylüyorum: Sizden korkan, bir adım geri atan, bir lafını eksik söyleyen, bir milim eğilen sizden kötü olsun.

Çok teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili ve Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'ya ait.

Sayın Şahin Usta, buyurun.

36.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Millî Takım'a, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, Türkiye'de 5G iletişim çağına geçildiğine, Afgan uyruklu göçmenleri taşıyan bir botun batmasına ve Orta Doğu'da 28 Şubat'ta başlayan savaşa ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kıymetli milletvekilleri, ben de dün akşam heyecanla izlediğimiz maçta Millî Takım'ımızı tebrik ediyorum. 2026 FIFA Dünya Kupası Avrupa elemelerinde kazandıkları bu galibiyetle bizleri, hepimizi onurlandırdılar. Yirmi dört yıllık Dünya Kupası hasretimize son veren ve ay yıldızlı bayrağımızı dünya futbolunun en önemli turnuvasında dalgalandırmaya hak kazanan futbolcularımızı ve teknik heyeti gönülden tebrik ediyorum. Bundan sonraki maçlarında, mücadelelerinde her birine tek tek başarılar diliyorum.

Evet, "darbeler tarihi" deyince Gökhan Günaydın Bey kendisi bir izahta bulundu. Bugün Sayın Cumhurbaşkanımızı, Genel Başkanımızı grup toplantısında dinlemişler, izlemişler ama mevzuu yine izledikleri kadar anlayamamışlar. CHP tarihin her döneminde darbelerle karşı olmamıştır.

27 Mayıs'tan bahsettiniz; 27 Mayıs 1960 sabahı Türkiye tank sesleriyle uyandığında İnönü'nün Ayten Sokak'taki evinin önü bayram yeri gibiydi. İnönü iktidarın kokusunu almış ve darbeleri de önceden haberdar olduğu için aramış ve "Paşam, büyük bir iş yaptınız, asıl ben sizin emrinizde olacağım." karşılığını vermiştir.

CHP'nin tutumu 12 Mart'ta da değişmez, değişmemiştir. Muhtıra Mecliste okunur, CHP'li vekiller avuçları patlarcasına alkışlarlar. İnönü darbeci General Cevdet Sunay'a da desteğini açıkça bildirir.

28 Şubat darbesinde, postmodern darbesinde, silahın gölgesinde Ecevit siyaset yapmış, başörtülü vekilin Parlamentodan atılması için emirlerini vermiş, kıskırtmıştır.

27 Nisan muhtırası da yine CHP'nin, vesayetçilerin tarafında olmasıyla gerçekleşmiştir.

Darbecilik CHP'nin genelinde var maalesef. CHP tarihinde ezanın Türkçe okunması darbesine teşekkür, başörtülü vekilin Meclisten atılması gibi pek çok kara leke mevcut maalesef. Darbe zihniyetinin kendisini tarihsel ve ideolojik olarak en yakın bulduğu siyasal parti Cumhuriyet Halk Partisidir. O kadarki 27 Mayıs 1960 darbeleri Demokrat Parti Hükümetini devirdikten sonra Başbakanlığı kime vermiş? CHP Genel Başkanı İnönü'ye verilmiş. Hiç bahsetmediniz İnönü'den konuşmanızda. 12 Mart 1971'de Adalet Partisi Hükümeti devrilip CHP Genel Sekreteri Başbakan yapılmıştır. 28 Şubat 1997'de REFAHYOL Hükümeti devrilirken CHP darbeye destek vermiş ve yine o dönem Tansu Çiller'in Başbakan olması gerekirken Mesut Yılmaz'a Başbakanlığın usulsüz bir şekilde verilmesi için desteğini açıkça bildirmiştir.

Son olarak da 15 Temmuz 2016 darbe girişiminde FETÖ mensubu darbeciler Cumhurbaşkanımız Erdoğan'a suikast düzenlemek için harekete geçmişlerken, bütün ülkede bir dehşet saçmışlarken, kimseye yol açmazken, vatandaşa silah, tank ve tüfekte ateş ederlerken sizin Genel Başkanınız eline kahvesini almış hem de İstanbul Atatürk Havalimanı'ndan tanklar kendisine yolu açmış, güvenle ve emniyetle Belediye Başkanınızın evine gitmiş, kahvesini yudumlayarak da darbenin sonuçlanmasını izlemişti. Sonrasında da siz bu darbe için "bir tiyatro" diyerek yine darbecilere destek olmaya devam ettiniz. Şu anda da yine FETÖ'cülerin kullandığı argümanları kullanarak aynı zihniyetle, aynı anlayışla yolumuza devam ediyorsunuz.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Ya, yapmayın ya! "Gelin bu ülkeye." diyen sizsiniz ya! Gözyaşı döktünüz FETÖ'ye!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - CHP, İnönü'yü ve kendi Genel Başkanlarını, kendi tarihini bilmeden darbeler tarihini anlatmaya kalkışırsa işte böyle bir durum ortaya çıkar.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - 23 Nisanı yok ettiniz ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Biz bunlarla uğraşmak istemiyoruz. Türkiye'nin darbeler tarihi kapandı, 15 Temmuz'daki son darbe girişimiyle hepsine haddi bildirildi ve bunlara artık bir daha böyle bir girişimde bulunamayacağı çok net bir tavırla söylendi. Türkiye darbeler tarihinden başarıyla çıkmayı başarmış bir AK PARTİ iktidarıyla çok şükür yoluna devam ediyor.

YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) - Hayır, çıkmadı; siz tam oradasınız şu anda, çıkmadınız siz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Siz yaptığınız yolsuzlukları, hırsızlıkları ve usulsüzlükleri bir siyasal darbe diyerek örtmeye çalışıyorsunuz ama gerçekler çok açık ve net ortada, mahkeme her şeyi yargılayacak. Sabredin, yargılamaları görelim; kim haklıymış, vatandaş da bunun takdirini elbette ki yapacaktır.

GÖKÇE GÖKÇEN (İzmir) - Yayınlayın, TRT'de yayınlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Dün Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla Türkiye'de yine büyük bir adım atıldı, 5G iletişim çağına geçildi. Bu 5G...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Eskişehir'in köylerinde telefon çekmiyor.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - 5G olsa ne olacak, telefonlar çekmiyor.

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Önümüzdeki süreçte 5G'yle birlikte iletişim ve haberleşmenin yanı sıra güvenlikten ulaşım, üretimden kamu hizmetlerine kadar birçok alanda daha hızlı, daha etkin ve daha akıllı sistemler devreye alınacaktır. O yüzden, 5G bir iletişim altyapısı olduğu kadar aynı zamanda dijital egemenliğin, millî güvenliğin ve teknolojik bağımsızlığın da temel taşıdır. Başta, ortaya koyduğu vizyonu Türkiye'nin küresel dijital rekabete daha güçlü bir konumda ulaşmasının yol haritasını

oluşturan Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere bu dönüşümde emeği geçen herkese teşekkür ediyoruz. Bu yeni dönemin ülkemiz ve milletimiz için de hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Evet, bugün sabah, maalesef, Afgan uyruklu mültecilerin taşındığı, göçmenlerin taşındığı bir botun batması haberiyle, bu facianın derin üzüntüsüyle uyandık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tamamlıyorum Başkanım.

İnsanlık onurunun ve yaşam hakkının korunduğu bir dünya kurulması için büyük bir çaba ve gayret içerisindeyiz. Biz, o yüzden, Suriye'de savaş devam ederken, on bir yıl boyunca Suriye'den gelen mültecileri hiçbir zaman ötekileştirmedik veya yakınmadık, her zaman için onlara ensar ve muhacir olarak yaklaştık ancak bizim bu ensar ve muhacirliğimizi kabul etmeyip, bu mültecileri bir insan olarak görmeyip bu ülkeden göndermeye çalışan, "Otobüslere bindirip göndereceğiz." diyen yine bu darbeci zihniyetti maalesef. Çok şükür, Suriye bugün yeniden ayağa kalkma, kendi ülkesi ve kendi düzeni içerisinde var olma çabası içerisinde. Bu başarıyı da göstermesinde büyük destek sağlayan, bölgemizdeki huzurun ve güvenin teminatı olan güçlü Türkiye olmaktan da büyük bir gurur duyuyoruz.

Orta Doğu'da maalesef 28 Şubattan beri hiç olmaması gereken yeni bir savaş başladı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Tamamlayacağım Başkanım.

BAŞKAN - Son kez uzatıyorum.

Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Biz bu savaşın da bitirilmesi için var gücümüzle diplomasiyi, uluslararası diyalogu sürdüren tek ülkeyiz. Ümit ediyoruz ki dünya, bu savaştan dönecek ve en kısa sürede de yeniden Orta Doğu'da barışın, huzurun temin olması için Türkiye yine ara bulucu rolünü oynayarak gücünü ortaya koyacak.

Biz her zaman için insanı insan olarak değerlendiren; etnik kökenine, dinine, ırkına, mezhebine, ayırım yapmaksızın sahip çıkan bir anlayışla hareket ettik. Bu anlayışımızın da her zaman faydasını gördük, yine aynı anlayışla yolumuza devam edeceğiz.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Şahin Usta.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Afyonkarahisar'dan gelen üniversite öğrencilerine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Afyonkarahisar'dan gelen bir grup üniversite öğrencisi misafir locamızdalar, kendilerine hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Günaydın, buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

37.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Önce bir teorik temel söylemek lazım. Türkiye'de darbelerin tarihi bir Yeşil Kuşak Projesi'yle doğar. Yeşil Kuşak Projesi'ni Amerika, Sovyet tehdidine karşı -ister tırnak içine alın ister tırnak içine almayın- memleketi tahkim etmek üzere kendisine dini istismar eden yapıları eklemek suretiyle gerçekleştirmiştir. Bugün de hangi cemaatin, hangi tarikatın nasıl bu darbeci yapılarla beraber çalıştığının uluslararası düzlemde dünya kadar örneği vardır; makalesi, kitabı vardır. Bizim Fethullah Gülen'le hiç fotoğrafımız yok, bizim Kenan Evren'le hiç fotoğrafımız yok; dolayısıyla bizim tarihimizde sadece onur var, şeref var, antiemperyalizm var, Mustafa Kemal Atatürk var, Deniz Gezmiş var. (CHP sıralarından alkışlar) Bir kere tarihinizle yüzleşeceksiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Günaydın, son kez uzatıyorum.

Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sonra 15 Temmuz'u açacaksan vallahi Çankırı tüneline saklanan Başbakanlarınızdan bir bahsedin bakalım, Azerbaycan'a kaçanlardan bir bahsedin bakalım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yalan söylüyorsun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bunların tamamını Türkiye çok iyi biliyor, kimle nasıl iş birliği tuttuğunuzu bir görün bakalım, arkasından da "Bu bir Allah'ın lütfudur." diyerek yarattığınız düzenden biraz utanın bir bakalım. Dolayısıyla bütün bu tablo çok açık. Ha, söylüyorsunuz ya "Sivil ve askerî darbelerin tamamına biz karşıyız." diye; siz güya, hırsızlıkları, yolsuzlukları önlemeye çalışıyormuşsunuz; yahu, hırsızlık, yolsuzluk varsa naklen yayınlayın TRT'de görelim; hepiniz kaçtınız, hepiniz kaçtınız. Dedim ki: "Mal varlıklarımı en önce ben açıklıyorum, haydi, MASAK dâhil olmak üzere açıklayın." Biriniz imza atmadınız. Bırakın TRT'den yayınlanmayı, milletvekillerine yasak getirmeye kalktınız. Utanmıyor musunuz ya! İnsan hiç olmazsa bunlardan utanır da iki tane lafı eksik söyler.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Şahin Usta, buyurun.

38.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bu tünellerde saklanma olayının tamamen bir uydurma olduğunu hepimiz çok iyi biliyoruz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Evet, evet, uydurma; senin gözünde her şey uydurma!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Neredeyse herkes o gün buradaydı, ben de o gün Genel Kuruldayım, hepimiz de. Sizden de arkadaşlarınız vardı ama zihniyetin...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Allah'a şükür, saklanan kimse olmadı bizden, herkes aslan gibi Meclisteydi, aslan gibi, aslan gibi Meclisteydi; hepiniz bir yere saklanırken biz buradaydık.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Başta da söyledim ama tanklar bu millete ateş ederken ne hikmetse sizin Genel Başkanınıza yolları açtı, bütün emniyeti sağladı, güvenli bir eve gönderildi ve oradan izledi; bunun bir cevabını veremiyorsunuz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Koalisyon ortaklarınızdan kaçıyordunuz, ortaklarınızdan. Biz hep burada olduk, biz hep burada olduk.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sizin Genel Başkanınız sekiz saat Pensilvanya'da kayboldu, bir benzincide hamburger yediğini söyledi, bunu da izah edemediniz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Siz "hoca efendi" dediğiniz zaman da onlara karşı çıkıyorduk. Hoca efendinizin size yaptıklarını biliyoruz, yarın da başka hoca efendiler aynı şeyi yapacak size.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ben size şunu tavsiye ediyorum: Bu ülkeye ihanet etmiş olan FETÖ'cülerle hâlâ iş birliği yapmaktan vazgeçin. FETÖ'cülerin yargılandığı dönemde gördüğümüz ifadelerin, manzaraların aynısını şu anda sizin mahkemelerde yaptığınızı görüyoruz. (CHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Evet, boyacı, sobacı byLock kullanıyor; bir tane milletvekili byLock kullanmıyor değil mi, bir tane bakan byLock kullanmıyor değil mi? Bunların hiçbir tane siyasi ayağı yok değil mi? Utanmaz darbeciler!

BAŞKAN - Sayın Usta, son kez uzatıyorum, lütfen tamamlayın.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Mahkemelerle ilgili bir karar verilecekse bunun kararı elbette ki verilir ama şundan emin olun: Utanılacak bir şey varsa... Mahkemede çıkıp şov yapmak değil hakkını savunmaktır, doğruyu söylemektir.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Mahkemede utanan adam o şovu yapmaz. Onurlu davranan adam herkese rağmen onları söylüyor.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ortaya koyduğunuz, kendinizi savunacağınız en ufak bir savunmanız yok.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yayınla TRT'den, uzatma. Yayınla TRT'den, herkes görsün, uzatma.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yaptığınız tek şey mahkemeleri şova çevirip şarlatanlık yapmak. Millet sizi gülerek izliyor -dediğimiz gibi- eline çekirdek alıp Genel Başkanınızın açıklamalarını izliyor, Uşak'ta yaşanan rezaleti izliyor, bir genç kızın maalesef cinayete kurban gitmesini izliyor.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Sizin Adapazarı Belediye Başkanınız yapmadı mı?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bu genç kız taciz iddiasıyla maalesef toplumun önünde konuşulur hâle geldi ama bu işin sorumlusu olan adama CHP hesap sormuyor, görmezden geliyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Darbeden konuşmuyor muyduk, ne oldu ya, darbeden konuşmuyor muyduk? Leyla Şahin Usta, darbeden konuşmuyor muyduk, nereye geçtin?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Babasını da tebrik ediyorum; babası, organlarını bağışlamış, büyük bir hizmet yapmış. (AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Birleşime on beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 15.45

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.09

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Müzeyyen ŞEVKİN (Adana)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 76'ncı Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Şimdi gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VIII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 milletvekili tarafından, ABD ve İsrail'in İran'a saldırması sonucu ortaya çıkan can kayıpları, yaralanmalar, kalıcı sakatlıklar ve geniş çaplı insani mağduriyetlerin ülkenin dış politika öncelikleri, STK'lerin insani yardım kapasitesi, kamu diplomasisi araçları ve bölgesel sorumlulukları çerçevesinde kapsamlı biçimde ele alınması amacıyla 1/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

1/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 1/4/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 milletvekili tarafından, ABD ve İsrail'in İran'a saldırması sonucu ortaya çıkan can kayıpları, yaralanmalar, kalıcı sakatlıklar ve geniş çaplı insani mağduriyetlerin; ülkemizin dış politika öncelikleri, STK'lerin insani yardım kapasitesi, kamu diplomasisi araçları ve bölgesel sorumlulukları çerçevesinde kapsamlı biçimde ele alınması amacıyla 1/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 1/4/2026 çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ söz veriyorum.

Sayın Özdağ, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grup önerimiz üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

7 Ekim 2023 tarihinde Filistin'de, Gazze'de bir trajedi yaşanmıştı. Bu saldırıyı bahane eden Netanyahu ve arkadaşları -aynen Hitler'in Reichstag yangınına bahane ederek büyük bir kan dökmesi gibi- orantısız bir savaş ilan ettiler. 100 bin kişi öldü, 150 bine yakın insan yaralandı, 105 bin ev tamamen yıkıldı. Büyük bir trajediydi ve aynı zamanda soykırımdı, katliamdı ve aynı zamanda da işgallere devam etmeye başladılar. Ardından da biliyorsunuz, 28 Şubatla beraber İran'a karşı bir saldırı başladı. Zaten bu bölgede İsrail uzun yıllardır, 1967 yılından bugüne kadar Lübnan'ı, Ürdün'ü, Filistin'i, Mısır'ı, Suriye'yi tehdit ediyordu; zaman zaman Irak'ı tehdit ediyordu, zaman zaman da İran'a göndermeler yapıyordu, en sonunda da İran'a Amerika Birleşik Devletleri'yle beraber bir saldırı düzenlediler biliyorsunuz. Bu saldırı devam ediyor, bu saldırılara karşı da bölgedeki Arap ülkelerinde bulunan üsleri İran yok ediyor. Ben ve bizim grubumuz İran'ın yanındayız. İran'ın Caferi olmasının, Şia olmasının hiçbir önemi yoktur. Zaten Caferilik bir suç değildir ki Caferilik bir mezhebin adıdır. O Caferilikte de... Biz genellikle, Türkiye Hanefi'dir ve Şafii'dir, Hanbelilik ve Malikilik vardır, hak mezhep olarak bunu kabul ederler. Buradan Diyanet İşleri Başkanına ve Cumhurbaşkanı Yardımcısına da sesleniyorum: Caferilik de bir hak mezheptir. İmam-ı Azam Ebu Hanife Hazretleri "Eğer İmam Cafer olmasaydı -benim üvey babam- ben olmazdım." ifadesini kullanır.

Peki ne demek istiyoruz biz buradan? Bu Filistin'deki saldırılardan sonra ve bu saldırılarla beraber yardım kampanyaları yapalım dedik. Milletvekillerimiz gitsin buradan, İnsan Hakları İnceleme Komisyonu gitsin dedik, "Peki." dediler, gönderemediler. Bizim milletvekillerimiz gitti, oradan Gazze'ye geçemediler çünkü İsrail katil bir devletti, insan haklarını tanıımıyordu; çocuk demiyor, kadın demiyor, öldürüyordu. Peki burada ne yapmamız gerekiyordu? Yardımlar yapmamız. Bununla ilgili olarak Türkiye seferber oldu. Mitingler yapmak istedik. Bu mitinglerin hemen hemen tamamını iktidar partisi yasakladı, göstermelik olarak da kendileri mitingler yaptılar Galata Köprüsü önünde, Sayın Cumhurbaşkanının mahdumuyla beraber bunları yaptılar. Niçin yaptılar o mitingi de anlamadım ben. Kimi, kime şikâyet ediyorlardı; neden şekvacyıldılar, onu da anlamadım. Ardından da Suriye'de olaylar oldu biliyorsunuz. Bu Suriye'ye de bayram dolayısıyla çok fazla tırlar gitti, milletvekilleri gitti oraya. Araplar, Kürtler ve Türkmenler var; bunlar bizim soydaşlarımız, dindaşlarımız, tarihdaşlarımız ve kültürdaşlarımız. Elbette orada olacağız, biz insanız, Müslüman'ız ve komşuyuz; aynı zamanda tarihdaşlığımız ve dindaşlığımız var, yardım edeceğiz. Peki İran'la ilgili üzerimize niye ölü toprağı serpilmiş vaziyette, neden? Hani nerede bu Kızılay? Nerede bu AFAD? Nerede bu TİKA? Bu kamu yararına çalışan dernekler ve vakıflar var ya, hani çok fazla yardımlar alan vakıflar ve dernekler; neredeler bunlar? Niye o Galata Köprüsü'nde yine aynı şekilde bir miting yapılmıyor? Neden? Çünkü şundan dolayı: Gazze'yle ilgili olarak İsrail saldırmış oluyor; İsrail'e bir şeyler söyleriz, söylemiş gibi yaparız ama İsrail'le ticareti devam ettiririz ve bununla ilgili olarak da tevellere sarılırız ama İran'a gelince, Amerika Birleşik Devletleri var, Trump var; onunla karşı karşıya gelmeyiz. Gelin, onunla karşı karşıya arkadaşlar, gelin; bakın, burada, Trump'tan korkmayın. Trump'tan korkmayanlar da var, işte, İspanya Başbakanı gibi. Daha önce İsrail'in Filistin'e yaptığı saldırılar sonrası Filistin'i tanıyan 10'a yakın devlet var; Portekiz gibi, Slovakya gibi, İrlanda gibi ülkeler var; onlar gibi olun. Peki, bu noktada Türkiye nerede duruyor? Tamam, "Savaş yapmayalım." veya "Savaşın içine dâhil olmayalım." diyorsunuz. Olmayalım da bu Amerika'nın ne işi var İran'da? Amerika'yla beraber İsrail'in ne işi var Suriye'de, Lübnan'da, Filistin'de? Bunları niye söyleyemiyoruz biz? Niye bu konuda yardımlarımızı... Hadi gelin, hep beraber yardım yapalım.

Ben buradan iktidara çağrıda bulunuyorum: Bu yardım koridorlarının kapısını açın, bununla ilgili olarak Kızılayı devreye sokun. Ne yaptığınızı bilmek istiyoruz. Onların neye ihtiyaçları var biliyor musunuz? Şu ana kadar 50 bine yakın insan yaralandı, ölü sayılarını bilmiyoruz; İran düşük gösteriyor, Amerika Birleşik Devletleri yüksek gösteriyor, nereden baksanız 5-6 bin kişi de orada hayatını kaybetti. On binlerce bomba atıldılar, on binlerce ev yok oldu oralarda; çocuklar öldürüldü, kadınlar öldürüldü. Neye ihtiyaçları

var? İran Büyükelçisi bize dedi ki: "Bizim sadece ilaca ihtiyacımız var." İlaç lazım bu insanlara, tıbbi cihazlar lazım, tıbbi malzemeler lazım bu insanlara, jeneratörler lazım ve insanlığını yitirmiş olan bir Amerika Birleşik Devletleri'yle beraberiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, lütfen tamamlayın.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Peki, ben buradan Hükûmete sesleniyorum, son cümle olarak şunu söylemek isterim: Haydi gelin, bu İsrail'le ilgili olarak tüm anlaşmalarımızı iptal edelim. Bu parlamento onaylıyor o anlaşmaların hepsini; askerî anlaşmaları, eğitim anlaşmalarını, kültür anlaşmalarını veya ekonomik anlaşmaları, ticari anlaşmaları. Hangisini iptal ettiniz? Hiçbirini iptal etmediniz. Gelin, şimdi aynı şekilde Amerika Birleşik Devletleri'yle olan ilişkilerimizi ortadan kaldıralım. Ha, siz şunu diyebilirsiniz ki: Canım, bu Amerika'ya da kafa tutulabilir mi? E, tuttu Vietnamlılar işte, tutmadılar mı? Şimdi, Küba'ya gelecek. Bakın, eğer İran direnirse, İran galip gelirse bizler de galip geleceğiz arkadaşlar. Bu savaş Türkiye'yi ilgilendiriyor, Suriye'yi ilgilendiriyor, İran'ı ilgilendiriyor, Avrupa Birliğini ilgilendiriyor; bu savaş aynı zamanda Çin'i ilgilendiriyor, bu savaş aynı zamanda Asya ülkelerini ilgilendiriyor. Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı mutlaka bir direniş göstermek ve yardım kampanyalarını başlatmak mecburiyetindeyiz. Kızılay neredesin, TİKA neredesin, veyahut da Türkiye'deki kamu yararına çalışan dernekler, vakıflar neredesiniz? İran Müslümandır, Müslüman İran'ın yanındayız. "Diren İran!" diyoruz.

Teşekkür ediyorum.

İnşallah genel görüşme talebimiz kabul edilir, bir kez daha tekrar teferruatlı olarak konuşuruz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Özdağ, teşekkür ediyorum.

İlk söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na ait.

Sayın Türkoğlu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; insanlığın vicdan sınavından kaldığı, savaşların âdeta kanıksandığı, doymak bilmez emperyal güçlere korkakça boyun eğildiği, utanç verici hatta bir o kadar da iğrenç bir süreçten geçiyoruz. ABD ve İsrail'in yayılmacı projesi olan BOP'u adım adım gerçekleştirmek adına saldırdığı İran'da aslında sadece stratejik hedefler vurulmuyor değil, bile isteye sivil katliamlar yaşanıyor. Uluslararası kaynaklara yansıyan verilere göre binlerce insan hayatını kaybetti, on binlercesi yaralı, sakat. Bu tablo artık yalnızca bir ülkenin iç meselesi değildir, bu tablo insanlığın ortak yarası ama aslında da ayıbidir.

Türkiye tarih boyunca kriz anlarında sorumluluk almış bir devlettir ancak bugün kamuoyunda çok ciddi bir soru yankılanıyor. Gazze için ayağa kalkan refleks İran için neden aynı güçte ortaya çıkmıyor? Bu soru elbette ki cevabını bulmalı ve en azından İran'a insani yardım yolları açılmalıdır. 40 milyon Türk'ün de yaşadığı İran'da oradaki savaş mağduru kardeşlerimizin beklentisi karşılıksız bırakılmamalıdır. Ülkemiz adına bu insani görevin yerine getirilememesi bir yana, sahada maalesef bambaşka bir gerçeklik görülüyor. Şimdi soruyorum: Saldırıya uğrayan ve aslında resmen çökmek istenen mağdur konumdaki ülke İran olmasına karşın Katar'da 12 İslam ülkesinin Dışişleri Bakanlarının katıldığı toplantıda asıl saldırganlar ABD ve İsrail için bir laf edilemeyip doğrudan İran'ın hedef alınarak açık bir dille kınanması, Sayın Hakan Fidan'ın da bu bildiriye Türkiye adına imza atması Türk milletinin vicdanını kanatmadı mı Allah Aşkına? Şimdi, ağzınız başka söylüyor, imzanız başka oluyor; bu bir AK PARTİ klasiği gerçi ve yine, aynı Sayın Bakan Fidan Şubat 2026'da da ABD Başkanı Donald Trump'ın öncülüğünde Washington'da düzenlenen Gazze Barış Kurulunun ilk toplantısında da Türkiye'nin, İsrail'in bütün dünyanın gözü önünde işgal ettiği Gazze'nin güvenliği için kurulacak bir uluslararası istikrar gücüne asker göndermeye hazır olduğunu beyan etmesi yüzde 95'i Müslüman olan bir ülkede yürekleri kanatmıyor mu, yüreğiniz kanamıyor mu?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - Tamamlayayım.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) - İşte, bu da onun fotoğrafı. Konuşurken başka, imzaları atarken başka davranıyorsunuz. İnsanlarımızın yüzünü yere baktıran bu tutumunuzdan Türk milleti artık yoruldu, usandı ve hatta sizin adınıza utandı. O nedenle, YENİ YOL Grubunun genel görüşme önerisini destekliyor, heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ikinci söz, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk'e ait.

Sayın Çelenk, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEVİLAY ÇELENK (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, her şeyden evvel, yanı başımızda yaşanan savaş ve insani krizle ilişkili olarak YENİ YOL Grubunun verdiği önergeyi elbette desteklediğimizi söyleyerek başlamak isterim.

Bu insani krizde üzerimize düşen her şeyi STK'lar aracılığıyla, kamu diplomasisi aracılığıyla ve diğer bütün yollarla yapmak gerektiğini biz de savunuyoruz fakat mesele sadece bu yaşanmakta olan krize âdeta teslim olup "Nasıl yardım ederiz?" demek değil belki de bunu aktif bir biçimde "Nasıl barışçıl bir yön verebiliriz?" diyerek bunun üzerine düşünmek gerekiyor ve bunun üzerine düşünürken -bir yandan da bu boş koltuklara konuştuğumuzu da akılda tutarak- birbirimize eksiklerimizi söylemenin vesilesi olarak değil gerçekten de vahim şeyler yaşandığını idrak ederek burada Türkiye'nin rolünün ne olması gerektiğini, her birimizin, her siyasi partinin rolünün ne olması gerektiğini de enine boyuna açığa vuran bir kavrayışı sahiplenerek mücadele edebiliriz.

2023'te Gazze'de başlayan yani Gazze'deki insani yıkımla başlayan ağır kayıplar bölgemizde ilk değildi, bölgenin kaderinin bir parçasıydı ve bugüne dek bu vahim tablo başta Gazze olmak üzere, 15'inci yılına giren Suriye savaşında ve bugün İran'da da karşımıza çok ağır bir insani bedel olarak çıkıyor. Her şeyden önce, yaşama imkânını ortadan kaldırarak bütün kurumlar tahrip ediliyor; sadece askerî altyapı değil sağlık tesisleri, acil yardım merkezleri, okullar hasar görüyor. İran'a demokrasi getireceğini söyleyen bir müdahalede ilk vurulan yer bir okul oluyor ve 180 çocuk ölüyor. Bugüne kadar da çocuk ve kadın ölü sayısının 300'ü

aştığını, binlerce ölümden söz edildiğini ve çok sayıda yaralı olduğunu biliyoruz ve önceki konuşmacıların da üzerinde durduğu gibi böyle bir ne yapacağını bilememe hâlinin hâkim olduğu ve beklenen tepkinin bir türlü ortaya konmadığı bir durum var. Bu sadece Türkiye bakımından böyle değil aslında, dünya tablosuna baktığımız zaman da bütün bu insancıl hukuk değerlerini savunması gereken kurumlar, insan haklarını savunması gereken kurumlar âdeta felç olmuş gibi görünüyor. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri bu savaşın tahayyül ötesi bir yıkım getireceğinin altını çiziyor ama Birleşmiş Milletler ne yapacağını bilemez durumda ve bu gidişata bir yön veremiyor. Avrupa Konseyine bakıyorsanız, aynı tabloyu görüyorsunuz burada da.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çelenk, lütfen tamamlayın.

SEVİLAY ÇELENK (Devamla) - Konseyde de bürokrasiye, kararlara, önergelere, masabaşı çalışmasına hapsolmuş bir işleyiş var. Bugüne kadar geçtiğimiz yüzyıl sonu ve bu yüzyıl başında insancıl hukuk çerçevesinde elde edilen bütün kazanımlar, Cenevre Sözleşmelerinden kadınlara karşı şiddete ve çocuk haklarına kadar her şeyin tehdit altında olduğu bir savaşın kıyısında. Bu savaşta bir yandan İsrail kendisinin yeni bir düzen getirmesinin altını çiziyor bölgeye, öte yandan İran da buna karşılık olarak, on yıllardır elbette böyle bir savaşa direnmeye hazırlıklı olan İran da bunu bölgeye yayarak bir karşılık vereceğini gösteriyor. Burada bize düşen, Türkiye'ye düşen, kendi ülkemizde bir barış, istikrar -özellikle Kürt sorununda- sağlamadan buraya yön veremeyeceğimizi idrak etmek ve bölgedeki önemli bir meselenin de bunun etrafında olduğunu idrak ederek barışı sahiplenmektir.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çelenk, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Yunus Emre'ye ait.

Sayın Emre, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YUNUS EMRE (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

YENİ YOL Grubunun gerçekten yine önemli bir önerisi var. YENİ YOL Grubu bu 28'inci Dönem boyunca bu konularla ilgili önemli önerileri Meclisin gündemine getirdi, kendilerini bu bakımdan da öncelikle tebrik etmek isterim ve Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu önergeye katıldığımızı söylemek istiyorum. Ve özellikle önerge içerisindeki bir bölüme özellikle dikkatinizi çekmek istiyorum: İran'daki mevcut insani ihtiyaçların ne ölçüde tespit edildiği, bu ihtiyaçlara yönelik nasıl bir planlama yapıldığı ve hangi somut adımların atıldığı hususlarının şeffaf şekilde ortaya konulması.

Değerli arkadaşlarım, gerçekten bu meseleden çok uzak bir noktada bulunuyoruz ve Meclis olarak bu konudaki sorumluluğumuzu maalesef yerine getirmediğimizi belirtmek istiyorum. Bakın, Meclisin bir İnsan Hakları Komisyonu var. İnsan Hakları Komisyonu içerisinde bir grup oluşturulabilir, bu çatışma bölgesine yönlendirilebilirdi; insani yardımların organizasyonu bakımından Türkiye'deki durumun incelenmesi, öneriler yapılması bakımından çalışmalar yapılabilirdi ancak muhalefetin defalarca gündeme getirdiği önerilere rağmen bu yola gidilmiyor.

İsrail makamlarıyla ilgili önemli açıklamalar oldu, önemli kınamalar oldu ama bu kirli savaşın diğer bir ortağı olan Amerika yönetimiyle ilgili en ufak bir açıklama gündeme getirilmiyor; aksine, işte, adına "Barış Kurulu" denilen, sözde "Barış Kurulu" denilen ortamlarda bulunmaktan da aslında utanılmıyor.

Değerli arkadaşlarım, süremin sınırlı olduğunun farkındayım. Bir önemli konuyu dikkatinize sunmak istiyorum: Bakın, iki gün önce İsrail'de çok önemli bir gelişme meydana geldi, İsrail Meclisi Knesset'te bir kanun kabul edildi. Yani bu düzenlemeye "kanun" demeye insanın dili varmıyor. İdam cezasının, İsrail'in toprağı olmayan, işgal altındaki topraklarda da geçerli olacağı ve Batı Şeria'daki Araplar için ayrı bir yasa, İsrail vatandaşları için ayrı bir yasa anlamını taşıyan bir düzenleme kabul edildi. Bu gerçekten çok gaddarca bir düzenleme, ayrıca da uluslararası hukuk bakımından çok ciddi aykırılıklar içeriyor.

Bu yasa nasıl kabul edildi biliyor musunuz? İsrail Başbakanı doğrudan oylamalara katıldı yani sembolik olarak kendisinin de partisinden de hükümetinin de bu yasaya olan güçlü desteğini göstermek için katıldı ve bu yasanın en önemli savunucusu olan Ulusal Güvenlik Bakanı Ben-Gvir şöyle bir açıklama yaptı: "Tanrının yardımıyla bu yasayı tam olarak uygulayacağız ve düşmanlarımızı öldüreceğiz."

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bakın, bir ceza yargılamasından bahsediyorsunuz, ceza yargılaması sonrası -biz kabul etmiyoruz ama- idam cezasından bahsediyorsunuz ve bu konuyu bir düşmanlık olarak anlatıyorsunuz.

Uzun süredir gündemimizde bulunan bir kavram var: Düşman ceza hukuku.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Emre, lütfen tamamlayın.

YUNUS EMRE (Devamla) - Tamamlıyorum Başkanım.

Değerli arkadaşlarım, düşman ceza hukukunun bundan daha açık, bundan daha ibret verici bir görüntüsü ne olabilir? Bu düzenleme alkışlarla kabul ediliyor ve bu düzenlemenin en önemli öncüsü olan, az önce ismini zikrettiğim Ulusal Güvenlik Bakanı bunu Knesset genel kurulunda bir şampanya patlatmaya çalışarak kutlamak istiyor; güvenlik görevlileri müdahale ediyor, elinden alıyorlar ama böyle bir konuda yapılan düzenlemenin hangi motivasyonla yapıldığını dikkatinize getirmek istiyorum ve aslında, İsrail toplumunun son yıllarda, özellikle son yıllarda nasıl aşırı sağ bir siyasetin içine savrulduğunu, bu siyasetin de bölgemiz için hangi güvenlik risklerini ortaya serdiğini dikkatinize sunmak istiyorum. Ve burada da gerçekten hamaseti aşacak, beylik sözleri aşacak ciddi adımlar atmaya ihtiyaç var. Örneğin, Avrupa Konseyinde -buradan az önce gündeme getirildi- İsrail'in gözlemci statüsünün hemen sona erdirilmesi lazım bu idam cezası koşullarında.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUNUS EMRE (Devamla) - Başkanım, selamlayabilir miyim?

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sağ olun.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Seda Gören'e ait.

Sayın Gören, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SEDA GÖREN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve bizleri ekranları başında izleyen çok kıymetli vatandaşlarımız; öncelikle yirmi dört yıl sonra bize gerçekten çok samimi bir mutluluk yaşatan Türk Millî Takımı'mızı ve teknik heyeti kalpten tebrik ediyorum, kendilerine tekrar teşekkür ediyoruz.

Herkesin gözü önünde yaşanan bir savaş, hepimiz izliyoruz. Bununla alakalı bir kronoloji yapacak değiliz bu kadar kısıtlı bir vakitte; elimizden geldiğince, Türkiye'mizin, Hükûmetimizin, devletimizin tavrını tekrar buradan ifade etmek istiyoruz.

Belirsizliğin, gerilimin, çatışmanın ve hukuksuzluğun norm hâline geldiği böyle hassas bir konjonktürde aslında Türkiye'nin tavrı belli; deminden beri konuştuğumuz, bütün konuşmacıların da dile getirdiği bir tavır içerisindeyiz. Gönül coğrafyamızı ilgilendiren her konuda, bugün Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın da ifade ettiği çok önemli bir husus var: Biz elimizi değil gövdemizi taşın altına koymuş durumdayız, buna da istikrarlı bir şekilde devam edeceğiz ve gövdemizi taşın altına koymaya devam edeceğiz; her zaman söyledik bunu. Kaba kuvvetin ve güçlünün hukukunun işletilmeye çalışıldığı bu kadar kaotik bir dönemde tabii ki kardeşlerimiz ve komşularımızın huzurunu bozan hiçbir hadisede tarafsız değiliz, olamayız. Diplomasinin, diyalogun ve en nihayetinde uzlaşmanın tek çözüm yolu olduğuna inanıyoruz; dayanışmanın ve iş birliğinin, ortak bir uzlaşma müşteresinde buluşmanın, bu buluşma için istikrarlı müzakerelerin akan kanı durduracak tek yol olduğuna da inanıyoruz ve bu minvalde devam ediyoruz. Ne yapıyoruz? Sayısız görüşme yaptı Cumhurbaşkanımız, sayısız görüşme yaptı Dışişleri Bakanımız, sayısız görüşme yaptı yine MİT Başkanımız; ilgili bütün bakanlarımız kendi alanlarında bu görüşmeleri gerçekleştirdiler. Neden? Çünkü Türkiye'nin binlerce yıllık bir kadim devlet aklı var. Neden? Çünkü Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın ve Hükûmetimizin yirmi üç yıllık bir kriz yönetim tecrübesi var. Neden? Çünkü biz yirmi üç yıldır bu devleti yönetiyoruz ve biz bu devleti yönetirken bu coğrafyada farklı zamanlarda farklı ateş topları oradan oraya gitti ve o sırada da bugün de ülkemiz, vatanımız, sınırlarımız içerisinde bizler huzur içinde yaşamaya devam ediyoruz. Neden? Çünkü hadiseleri okuma, anlama ve analiz edebilme kabiliyetine sahibiz. Tekrar söylüyorum: Biz devlet yönetiyoruz. Bu sebeple, barış için nasıl çabalamaya devam edeceksek basiretli ve sağduyulu tepkiler vermeye aynı şekilde devam edeceğiz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ama imzaları hep başka yere atıyorsunuz, imzaları! Buna imza attınız, imza! Şu bildiriye imza attınız.

SEDA GÖREN (Devamla) - Çünkü bizim, 86 milyonun tek bir ferdinin dahi kılına zarar gelmemesi için, halkımızın bu savaştan, ekonomik, kültürel, ticari olarak menfi yansımalarından zarar görmemesi için onları korumak gibi bir sorumluluğumuz var.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Filistin'in olmadığı Gazze oluşumuna katıldınız!

SEDA GÖREN (Devamla) - Sizin de sadece konuşmak gibi bir sorumluluğunuz var.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Konuşmayı siz yapıyorsunuz!

SEDA GÖREN (Devamla) - Saygılı olun, saygılı olun, saygınızı koruyun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - İmzayı buraya atıyorsunuz!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Her şeye maydanız oluyorsun, ayıp ya!

SEDA GÖREN (Devamla) - Biz beş yıldır Rusya-Ukrayna savaşında da...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - İmzayı buraya atıyorsunuz diyorum!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Meclisin sadece senin susmana ihtiyacı var.

BAŞKAN - Siz Genel Kurula hitap edin lütfen.

SEDA GÖREN (Devamla) - Biz nasıl beş yıldır Rusya-Ukrayna savaşında sağduyulu bir ara buluculuk görevi görüyorsak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

SEDA GÖREN (Devamla) - Tabii ki.

Suriye meselesinde de, Suriye ihtilafında da on üç buçuk yıl nasıl mazlumun yanında olduysak; Gazze'de de nasıl mazlumun, haklının, adaletin yanında olduysak, uluslararası hukuku savunduysak burada da hiçbir ayırım gözetmeden, hiçbir mezhepsel ayırım -sizin bahsettiğiniz gibi- gözetmeden kardeşlerimizin ve İran'ın...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Biz mezhepten bahsetmedik.

SEDA GÖREN (Devamla) - Bakın, İran'a da söylememiz gerekeni söylüyoruz; İsrail'e, katil İsrail'e de söylememiz gerekeni söylüyoruz, Amerika'ya da söylememiz gerekeni söylüyoruz. Biz, Gazze'ye en fazla insani yardım yapan ülkeyiz, İran'a da eğer ki kendi talebi olursa bu yardımı yapacağız.

"Kızılay ne yapıyor?" diye sordunuz. Kızılay, Uluslararası Kızılay Federasyonunun ve Kızılhaçın mart başında çağrısıyla 48 tonluk yardımı hazırladı, hazırlıyor; hep beraber yapılan bir organizasyonla da gönderilecek.

Sürem kısıtlı olduğu için devam edemiyorum ama asla bu önergeyi kabul etmiyoruz.

Teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, YENİ YOL Partisi grup önerisini oylarınıza sunmadan önce yazılı bir yoklama önergesi var, önergeyi okutacağım, imzası olan sayın üyeleri arayacağım, eğer buradalarsa yoklama yaptıktan sonra oylarınıza başvuracağım.

Şimdi, önergeyi okutuyorum ve imza sahiplerini işaret etmeye davet ediyorum.

Yoklama önergesini okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

YENİ YOL grup önerisi oylaması öncesinde toplantı yeter sayısı -yoklama- talebimiz vardır.

Saygılarımızla arz ederiz.

Selçuk Özdağ
Muğla
Grup Başkan Vekili

BAŞKAN - Evet, Selçuk Özdağ? Burada.

Hüsmen Kırkpınar? Burada.
Yüksel Selçuk Türkoğlu? Burada.
Turhan Çömez? Burada.
Yüksel Arslan? Burada.
Şenol Sunat? Burada.
Burhanettin Kocamaz? Burada.
Erhan Usta? Burada.
Ayyüce Türkeş Taş? Burada.
Mustafa Kaya? Burada.
Necmettin Çalışkan? Burada.
Medeni Yılmaz? Burada.
İdris Şahin? Burada.
Haydar Altıntaş? Burada.
Sadullah Ergin? Burada.
Mehmet Atmaca? Burada.
Şerafettin Kılıç? Burada.
Hasan Karal? Burada.
Birol Aydın? Burada.
Mehmet Emin Ekmen? Burada.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Evet, yoklama işlemini başlatıyorum ve üç dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.39

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.04

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Müzeyyen ŞEVKİN (Adana)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 76'ncı Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi grup önerisinin oylamasından önce talep üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- YENİ YOL Grubunun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 milletvekili tarafından, ABD ve İsrail'in İran'a saldırması sonucu ortaya çıkan can kayıpları, yaralanmalar, kalıcı sakatlıklar ve geniş çaplı insani mağduriyetlerin ülkenin dış politika öncelikleri, STK'lerin insani yardım kapasitesi, kamu diplomasisi araçları ve bölgesel sorumlulukları çerçevesinde kapsamlı biçimde ele alınması amacıyla 1/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Nisan 2026 Çarşamba günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail'in İran'a yönelik askerî müdahaleleriyle birlikte yükselen küresel enerji krizinin Türkiye ekonomisi üzerindeki etkilerinin kapsamlı biçimde araştırılması, enerji arz güvenliğinin güçlendirilmesi, artan enerji maliyetlerinin ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerinin

azaltılması ve özellikle gıda enflasyonunun kontrol altına alınmasına yönelik politika önerilerinin belirlenmesi ve kapsamlı biçimde araştırılması amacıyla 1/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

1/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 1/4/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Turhan Çömez
Balıkesir
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Grup Başkan Vekili, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail'in İran'a yönelik askerî müdahaleleriyle birlikte yükselen küresel enerji krizinin Türkiye ekonomisi üzerindeki etkilerinin kapsamlı biçimde araştırılması, enerji arz güvenliğinin güçlendirilmesi, artan enerji maliyetlerinin ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması ve özellikle gıda enflasyonunun kontrol altına alınmasına yönelik politika önerilerinin belirlenmesi ve kapsamlı biçimde araştırılması amacıyla 1/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 1/4/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Samsun Milletvekili Erhan Usta'ya söz veriyorum.

Sayın Usta, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, İYİ Parti Grubu olarak bizim bugünkü önerimiz bu enerji meselesinde küresel enerji krizinin Türkiye ekonomisine yansımaları, artan enerji fiyatlarının bizde yaratacağı tahribatlara ilişkin.

Şimdi, hatırlarsanız geçen hafta enerji arz güvenliğiyle ilgili grup önerimiz vardı. Burada dikkati çekti yani arz güvenliği açısından hemen kısa vadede değil ama anlaşmaların yenilenmemesi, uzun vadeli anlaşmaların... Mavi Akım bitti, TürkAkım bitti, İran'la olan da temmuzda bitiyor fakat bu anlaşmalar hâlâ yenilenmedi. Hiçbir şey olmasa, spottan alıyor olsak bile çok yüksek enerji fiyatlarından alacağız. Hâlbuki bunlar bir yıl öncesinden yenilenmesi gereken anlaşmalardı. 2021'de yapılan hatayı Enerji Bakanlığı tekrar yaptı ve Türk milleti ciddi bir fiyat artışıyla hatta bir enerji arz güvenliği sıkıntısıyla karşı karşıya. Şimdi, artık bu kısım geçti ama bugün bu artan fiyatların ekonomiye yansımaları var. Çok net bir şekilde artık bunları görüyoruz.

Şimdi, burada bir yandan doğal gaz fiyatları artıyor, akaryakıt fiyatları artıyor. Mesela, çok detay bir konu gibi gözükecek bir konuyu söyleyeceğim: Evvelsi gün bir yatırımcı anlattı; güneş enerjisinden elektrik üretiyor, kendisine bir fiyat listesi verilmiş saatlere göre yani oradaki listede günün üçte 2'lik kısmındaki ürettiği enerjinin satış fiyatı enerjiyi sisteme verdiğindeki dağıtım bedelinin daha altında. "Kapatın sistemi, enerji vermeyelim." dedim." diyor. Ya, kurulmuş bir şey, yatırım yapılmış; siz bir yatırımcıya enerji fiyatlarının bu kadar yükseldiği bir dönemde dağıtım bedelinin altında fiyat teklif ediyorsunuz, yapılmış yatırım için üstelik. Böyle bir şey olmaz, böyle bir saçmalık olmaz; bunlardan vazgeçmek lazım.

Şimdi, enerji fiyat artışları bütün dünyada ciddi bir enflasyona neden olacak ama bakın, dünyada genel olarak bir enflasyon artışı bizim gibi ülkelere 5 veya 7 katı şeklinde yansıyor; bunu görmemiz gerekiyor. Bunun bir defa gıda fiyatları üzerindeki artışlarını zaten görmeye başladık, önümüzdeki dönemde daha da fazla görme riskiyle karşı karşıyayız. Bir defa belki başta şunu söylememiz lazımdı: Bu savaşın ne zaman biteceğini bilmiyoruz ama bir ülkeyi yönetenler en kötü senaryoya hazır olmak durumundalar. Belki bir ay sonra bitecek, onu bilemiyoruz, belki bir yıl sürecek, belki daha fazla sürecek; dolayısıyla risk almamak adına en kötüye göre ülke tedbirlerini almak durumundadır, bu Meclis araştırması önergesini vermemizin temel nedeni de bu.

Şimdi, bakın, bizde gıda enflasyonunun yüzde 25 genelde payı ama alt gelir gruplarında yüzde 40, gıdadaki fiyat artışının insanların alım gücü üzerinde yapacağı olumsuz etkiyi varın siz hesap edin. Gübre konusu ortada; bakın, gübre bulamıyoruz, gübre gelmiyor, gübre fiyatları arttı. Tarımdan sorumlu Genel Başkan Yardımcımızın açıklamaları var, gübre koridorunun açılması konusunda Hükûmetinizin girişimlerde bulunması lazım, bu konuda henüz bir şey yapılmadı. Taşımacılık üzerinden bütün sektörler olumsuz şekilde etkilenecek, dolayısıyla Türkiye'de ciddi bir enflasyon artışına neden olacak, bu alım gücünü düşürecek. Tarımda gübre kaynaklı ve diğer kaynaklı olarak üretim olumsuz etkilenecek, esnaf zora girecek, şimdi enflasyon kısmı bu. Bu şimdi ciddi bir faiz oranı artışına neden olacak. Geçen gün tekrar bir vesileyle söyledik, dünyada politika faizini artıran tek ülkemiz, daha 3 puan artırdık, 37'den 40'a çıktı zımni olarak. İlk şeyde bu artış olacak, dolayısıyla politika faizinin artması piyasada faizi yükseltecek, dünyada faiz artışı beklentileri var. Tabii, oralarda bizdeki gibi değil çok daha düşük miktarlarda gidiyor, dolayısıyla bizim giderlerimiz artacak. Arkadaşlar, hiç borçlanmasak bile bizim TÜFE'ye endeksli yani enflasyona endeksli iç borç senetlerimiz var, durduğu yerde faizlerimiz artıyor. Değişken faizli senetlerimiz var, faiz arttığı anda yeni borçlanma yapmanıza bile gerek yok; faiz giderlerimiz artıyor, dış faizlerimiz de artıyor, bütün kanallardan ciddi bir faiz gider artışıyla karşı karşıya kalacağız. Bütçe dengesi sadece faizden dolayı bozulacak, artı ekonomik yavaşlamadan kaynaklanan vergi geliri azalışlarımız olacak. Ondan sonra, petrole dayalı harcamalar petrol fiyatlarının artması nedeniyle artacak. Dolayısıyla bütçe dengesinde ciddi bir bozulma kapıda bekliyor. Ticaret dengemiz bozulacak değil mi? Yani yüzde 35'lik bir ticari alanımız ateş altında şu anda, sadece İran değil Körfez ülkeleriyle olan ticaretimiz, hepsinde sıkıntı var. Dış faiz ödemelerimiz artacağı için cari açığımız artacak, enerji ithalat faturamızın yüzde 50 civarında artma ihtimali var, 30 milyar dolara kadar bir artma riskiyle karşı karşıyayız. Navlun fiyatları arttı, buradan dolayı giderlerimiz artacak ve turizm gelirlerimiz düşecek. Dolayısıyla buradan da sıkışacağız. Üretim kayıpları olacak. Bu kadar belirsizlik ortamında sanayici üretim yapabilir mi? Kur baskı altında zaten ihracatçı zorda, üretimde, ihracatta zorluklar, belirsizlikler; bir yandan faiz artışı ilave iflasları getirecek, ilave konkordatoları getirecek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Usta, lütfen tamamlayın.

ERHAN USTA (Devamla) - Tabii, bütün bu süreçler istihdam kayıplarına neden olacak, özellikle sanayide istihdam kayıpları oluşacak.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bütün bu şeyler altında tabii, bir kısım risklerden kaçamayız; yapamayacağımız şeyler var ama kendi yönetebileceğimiz, kendi minimize edebileceğimiz riskleri minimize etmek durumundayız. Hükûmete iki tane önerimiz var - kabaca söylüyorum, vaktim çok sınırlı- bir, ivedilikle bir acil eylem paketi açıklamak durumundadır. Bakın yani iş bittikten sonra bunu açıklamanın kimseye bir faydası yok. Bunun içerisinde pandemi dönemindeki kısa çalışma ödeneğinin hemen getirilmesi gerekir. İş yerlerinde kira, stopaj indirimi yapılmalı, nakliyye ve tarımda mazot KDV indirimi desteği getirilmeli, gübre tedarikinin yolu açılmalı, ihracatçıya KDV indirimi getirilmeli ve döviz dönüşüm desteği de yüzde 3'ten yüzde 8'e çıkarılmalıdır. Hemen yapılması gereken diğer bir husus, yapısal bir reform paketi açıklanmak durumundadır. Bunun başlı başına piyasaya olumlu bir etkisi olacaktır. Bunun içerisinde Kamu İhale Yasası, Sayıştay Yasası, kamu mali yönetimi, KİT yönetişimi, iş ortamı ve mülkiyet, hukuk güvencesi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Devamla) - Bakın, insanların bu ülkede bir hukuk güvencesi yok, mülkiyet güvencesi yok; bundan dolayı şikâyet ediyorlar. Hükûmet bunu yapar mı bilmiyorum çünkü buradan besleniyor, yapacağını zannetmiyorum ama bir mülkiyet güvencesinin, hukuk güvencesinin bu ülkede tesis edileceğine ilişkin de yapısal adımların atılması gerekir diyorum ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Usta, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Elif Esen'e ait. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Sayın Esen, buyurun.

YENİ YOL GRUBU ADINA ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; ben de konuşmama başlamadan önce ülkemize yaşattığı bu sevinç ve mutluluk sebebiyle Millî Takım'ımızı hem tebrik ediyor hem de teşekkür ediyorum.

YENİ YOL Grubu ve DEVA Partisi adına söz almış bulunuyorum. Dünya ve Yakın Doğumuz ne yazık ki kavruluyor. Savaşta meselemiz sadece enerji de değil meselemiz doğrudan vatandaşın temel ihtiyaçlarına erişimi, sofrası. Bunun iki temel alanı var: Enerji maliyetleri ve tarıma etkisi. Enerji maliyetleri petrolün doğrudan endekslendiği dolarla belirleniyor. Türkiye gibi ithalatçı ülkeler kriz dönemlerinde aynı enerjiye daha fazla bedel ödüyor. Yani biz sadece enerji şokuna değil kur şokuna da aynı anda maruz kalıyoruz. Enerji fiyatları arttıkça gübre maliyetleri de yükseliyor, sulama pahalalanıyor, lojistik zinciri kırılıyor. Bunun sonucu da kaçınılmaz olarak gıda fiyatlarının artması ve gıda enflasyonu olarak karşımıza çıkıyor. Yani enerji krizi eşittir gıda krizi ancak Türkiye'de yaşanan tablonun bir geçmişi de var maalesef. Mesele sadece İran'da yaşananlarla açıklanamaz. Zira, Sayın Ali Babacan'ın OECD verilerine dayanarak ifade ettiği gibi, pandemi sonrası dünyada gıda fiyatları ortalama yüzde 40 artarken Türkiye'de bu artış yüzde 700'ü aşmış durumda. Bu korkunç fark, iktidarın yirmi beş yılda yani çeyrek asırda getirdiği noktadır; ülkenin özellikle son yıllarında kötü yönetilmesi ve buna bağlı çıktılarıdır; bir türlü toparlanamayan, güçlendirilemeyen, kırılgan ülke ekonomisi ve çözüm üretmede yetersiz kalan stratejiler, politikalar, vatandaşa hizmeti etkileyen sonuçlar.

Elbette Türkiye bazı adımlar attı, LNG anlaşmaları yapıldı, depolama kapasitesi artırılmaya çalışılıyor ancak açık konuşalım, bu adımlar fiyat şoklarını yönetmede yetersiz çünkü mesele sadece gaz bulmak değil o gazın maliyetini düşürmek, o maliyetin gıda üretimine etkisini sınırlandırmak ve vatandaşın alım gücünü, sofrasını, çocuklarımızın sağlıklı büyümesini, geleceğini korumak. Türkiye enerjide hâlâ yüksek düzeyde dışa bağımlı. Bu bağımlılık yüzünden çiftçi üretimden çekilmekte, sanayici maliyet baskısı altında kalmakta, vatandaş alım gücünü kaybetmektedir. Peki, ne yapmalı? Enerji politikası sadece LNG anlaşmalarına indirgenemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Esen, lütfen tamamlayın.

ELİF ESEN (Devamla) - Teşekkürler Başkanım.

Türkiye'nin boru hattı çeşitlendirmesine, Türkmenistan ve Azerbaycan başta olmak üzere, uzun vadeli, dengeli tedarik stratejilerine ihtiyacı var. Depolama kapasitesi artırılmalı, yenilenebilir enerji yatırımları hızlandırılmalı, tarımda enerji maliyetini düşürecek destekler güçlendirilmelidir çünkü enerji politikası eşittir gıda politikasıdır.

Tekrar altını çizerek söylüyorum: Önümüzdeki araştırma önergesi tam da bu nedenle çok önemli. Bu önerge, enerjiyi, gıdayı ve enflasyonu birlikte ele alma çağrısı. Bu nedenle önergenin kabul edilmesi gerektiğini düşünüyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Esen, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na ait.

Sayın Gergerlioğlu, buyurun. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Evet, sevgili halkımız, malum, ağır bir enerji krizi var ancak bu enerji krizini kim çıkardı ve kim bu krize göz yumuyor, yardımcı oluyor, boyun eğiyor? Evet, bu soruyu soralım. ABD ve İsrail'in saldırısıyla bu kriz ortaya çıktı ve bölgede şu anda bir kan gölü var.

Şimdi, bakın, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bir sözü var burada, diyor ki: "Ey Amerikan devleti, bu kan senin eline de bulaşmıştır. Ey Avrupa'nın devlet ve hükûmet başkanları, İsrail'in bu vampirliğine ortak oldunuz çünkü sustunuz." Bu, yeni bir söz değil arkadaşlar, iki yıl önceki bir söz. Şu anda Sayın Erdoğan ABD'ye bir şey diyemiyor, İsrail'e sadece laf edebiliyor. ABD'ye iki yıl önce bu lafı söyleyen Erdoğan şu anda bir şey söyleyemiyor.

Şimdi, bakın, yerine ne yapıyor? Adana'da çok uluslu bir NATO üssü daha kuruluyor arkadaşlar. ABD'ye bunu söyleyen, İsrail'i lanetleyen Erdoğan şu anda Adana'da bir çok uluslu NATO üssü kurduruyor; Montrö Anlaşması ihlal edilerek boğazlarda bir NATO üssü kuruluyor, Kürecik ve İncirlik'e Patriot konuşlandırılıyor. Nasıl oluyor bu işler? Hani siz bu saldırıya karşıydınız? Bakın, bahsettiğimiz kişi, "Dostum Trump." dediğiniz kişi "Artık eğlence için vuruyoruz." diyor. Bakın, eğlence için vuran bir adamla karşı karşıyayız. İsrail ne yapıyor? Şampanya patlatarak idam yasasını onaylıyor. Sayın Hakan Fidan ne diyor? "Bizim İsrail'le yapısal bir sorunumuz yoktur." Bu arada ne oluyor? 11 Ekimden beri 713 Filistinli katledilmiş durumda. Peki, Birleşmiş Milletler yerine Trump

kuruluna koşturan Sayın Erdoğan ne yapıyor? ABD'nin yanında bu pozisyonda. Arap Liginde, gidip Arap liderleriyle İran'ı suçlu buluyorlar, ABD ve İsrail'e tek kelime yok. Gazze'de 11 Ekimden beri 713 kişi katledilmiş durumda. Var mı yani "barış" diye bir şey var mı arkadaşlar? Trump özellikle İran'da kanser hastalarının ilaçlarının üretildiği fabrikaları vuruyor ve siz bu arada ne yapıyorsunuz? İşte ispatı, boğazlarda yeni NATO üssü kuruyorsunuz; bu, olacak bir iş değil arkadaşlar. Şu anda Kürecik, İsrail'in savunmasını sağlamak üzere konuşlanmış durumda ve bunu yaptırıyor adam.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gergerlioğlu, lütfen tamamlayın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Şimdi bir de -benim vicdanım yalana müsaade etmez arkadaşlar- az evvel Leyla Şahin burada dedi ki: "Binali Yıldırım herhangi bir tünele girmemişti." Meclisin tutanaklarını araştırdım Sayın Leyla Şahin, bir yalanınızı daha ortaya çıkardım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Onlar senin yalanın! Söylediğin yalanlar!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Bakın, 3 Kasım 2016, Sayın Leyla Şahin, Başbakanlık Müsteşarı Ergin Ergül ne diyor, iyi dinleyin. Böyle ortalıkta yalan dolan atmakla bir yere varılmıyor!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Sen yapıyorsun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - "İlgaz çıkışında bir jandarma aracı tarafından Sayın Başbakanımızın konvoyuna ateş açılmış, bunun üzerine konvoy tekrar İlgaz'a dönmüştür, kriz yönetimine İlgaz'dan devam edilmiştir."

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Aa, gerçekler bir gün gün yüzüne çıkıyor işte. Ya, yalan söyleyenin...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Binali Bey...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Ya, işte, gördünüz mü Leyla Şahin! Ya, var ya, sizin hayatınız yalan!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yalancının mumu yatsıya kadar...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Bakın, işte, böyle belgeler çıkar, mahcup olursunuz. Sayın Gökhan Günaydın'a "Yalan bu." falan deyip duruyordunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Yalan söylüyorsunuz, alenen yalan söylüyorsunuz! Her konuşman yalan!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Ne oldu, yüzünüz kızarıyor mu?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, her şeye yalan söyleyebilir, ne olacak ki! Her şeye "Yalan." diyebilir.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Alın size belge. Ya, al, belge işte ya! Ne konuşuyorsun, belge burada!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Bunun neresi belge, sen mi doldurdun ya!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) - Meclisin tutanağı bunlar! Allah Allah! Meclisin tutanağı, vereyim istersen!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ona doğru söylediği ne malum! O da senin gibi yalan konuşuyor!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Başbakanlık müsteşarınız mı yalan söylemiş? Başbakanlık müsteşarınız mı yalan söylemiş?

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - O belge sayılmaz ya! O yalan belge!

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Belgeye ne gerek var ya! Belgeye ne gerek var!

BAŞKAN - Evet, Sayın Gergerlioğlu, teşekkür ediyorum.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Şeref Arpacı'ya söz veriyorum.

Sayın Arpacı, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Adamlar "tiyatro" demedi mi ya?

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Meclisi de senin söylediğin yalanlarla...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Senin söylediğin bir cümle...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Belge ortada, git oradan bir oku.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Belge değil o, belge değil!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Başbakanlık müsteşarınızı yalanlayın gidin. Gidin yalanlayın Başbakanlık müsteşarınızı.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Belgeye ne gerek var ya. Senin Genel Başkanın çıktı yalan yanlış konuşmadı mı?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Belgeye ne gerek var! Doğru, yalan söyle, sorun yok yani.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Belgeye ne gerek var. "Tiyatro." demediniz mi, "Uydurma." demediniz mi?

CHP GRUBU ADINA ŞEREF ARPACI (Denizli) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, belge çıkarıyor adam, hâlâ konuşuyorsunuz ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - O belge değil...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Darbenin belgesi mi olur ya?

ŞEREF ARPACI (Devamla) - Değerli milletvekilleri, yaklaşık bir aydır Amerika Birleşik Devletleri, İsrail ve İran arasında tırmanan gerilim doğrudan Türkiye ekonomisinin kalbini etkileyen ciddi bir kriz hâline gelmiştir.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bu kapasite büyük bir kapasite yani!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Onun konuştuğu yalan! Tutanakları da getireyim...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Al işte, belgeyi oku.

ŞEREF ARPACI (Devamla) - Başkanım, biraz bekleyeyim mi?

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sizin söyledikleriniz doğru, her şey yalan(!) Meclis tutanağı... Maşallah ya, maşallah! Yüzlerce yalanınız ortaya çıktı, hâlâ daha yüzleşemediniz.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri...

Süreyi tutalım.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İnsanda biraz utanma olmaz mı ya? Bir gram utanma olmaz mı bir insanda ya? Bir gram utanma olmaz mı ya?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Darbeye "tiyatro" diyen sizsiniz, tiyatrocular sizi!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Bu yalan bataklığında boğuldunuz.

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri... Değerli milletvekilleri, bir izin verin.

Sayın Günaydın... Sayın Şahin Usta... Sayın Gergerlioğlu...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Tiyatrocular sizi, hadi Uşak'taki tiyatrodan bahsedin!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Daha ne olsun! Belgesini, sizin açıklamalarınız, sizin söylemlerinizi her şey... Kendi kendinizi yalanlıyorsunuz siz ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bizim değil sizin adamlarınız...

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, lütfen, izin verin. Değerli hatibi...

Efendim, yandan yana laf atmanın kimseye faydası yok. Şimdi, hatibimiz konuşacak, sayın hatibi saygıyla dinleyelim. Büyük uğultu var, hatibin konuşması anlaşılıyor. Söz isteyen olursa ben kürsüden söz vereyim. Bu daha çok zamanımızı alıyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Başkanım, yalan söylediklerini söyledik, bir şey söylemedik.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Uşak'taki tiyatronuzdan bahsedin öyle, konuşmayın fazla.

BAŞKAN - Yan yana laf atarak bir Meclis görüşme usulü yok.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yan yana laf atılmıyor, belge gösteriliyor, belge.

BAŞKAN - Efendim, o ayrı diyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Adam Meclis tutanağını gösteriyor, hâlâ bir gram utanma yok!

BAŞKAN - Sayın Günaydın, konuşmalar bitti, ben Sayın Gergerlioğlu'na teşekkür ettim, yeni hatibi kürsüye davet ettim; artık gündem de kürsüde yeni hatibe aittir.

Genel Kurulu, ben, hatibi saygıyla dinlemeye davet ediyorum.

Sayın Arpacı, buyurun.

ŞEREF ARPACI (Devamla) - Baştan alabilir miyiz?

BAŞKAN - Süreyi tuttum zaten.

ŞEREF ARPACI (Devamla) - Sağ olun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Okudunuz mu efendim? Ulu orta yalan atmayın efendim, ulu orta yalan atmayın; çıkar ortaya, mahcup olursunuz Sayın Leyla Şahin.

BAŞKAN - Devam edin, siz devam edin; Genel Kurula devam.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Başkanım, süresini yeniden başlatın. Başkanım, süresi...

ŞEREF ARPACI (Devamla) - Evet, Hürmüz Boğazı'nda yaşanan en küçük bir aksama küresel piyasaları sarsıyor. Peki, AKP iktidarı ne yapıyor? Hiçbir hazırlık yok. Sanayi sektörü alarm veriyor, üretici artan enerji maliyetleri altında eziliyor, fabrika kapasiteleri düşüyor, birçok firma üretimi durdurma noktasına geldi. Daha ortada savaş yokken Ocak 2026'da sanayi üretimi yaklaşık yüzde 2 geriledi, elektrik tüketimi düşmüş durumda. Sanayici diyor ki: "Ben bu maliyetlerle üretemem." Bakın, tekstil, deri ve hazır giyim sektöründe toplam istihdam kaybı 400 bin. Müjdelediğiniz 3.500 liralık istihdam destekleri daha verilmeye başlanmadı. Siz hareket alınca kadar iş işten geçiyor arkadaşlar. Her gün konkordato alan bir şirket, her gün kapanan, her gün iflas eden köklü bir sanayi kuruluşunun haberlerini duyuyoruz. Ekonomi yönetimi çıkıp hâlâ "Büyüme yüzde 3,8 olacak." diyor. Nasıl olacak? Sanayi üretimi düşerken, fabrikalar kapanırken, enerji maliyetleri artarken büyüme nasıl gerçekleşecek? Üstelik şimdi de kulislerde doğal gaz ve elektriğe yeni zam hazırlıkları yapıldığı konuşuluyor. "Tarife dönüşümü" adı altında yine zam planlanıyor yani kriz var, maliyet artıyor ama çözüm vatandaşa yüklenmek oluyor. Çünkü bu iktidarın ekonomi anlayışında planlama yok, öngörü yok, strateji yok; sadece zam var. Üç senedir burada vergi ve harçları artırmaktan, yeni harçlar getirmekten, cezaları artırmaktan başka ne yaptık? Hep aynı senaryo: Kriz geliyor, maliyet artıyor, faturası vatandaşa kesiliyor. Artan benzin ve mazot fiyatları karşısında eşel mobil sistemiyle günü kurtardık fakat yetmedi, bitti. Eşel mobil sistemiyle ÖTV farkını artık yansıtmaya başladık. Genel Başkanımız Sayın Özgür Özel'in defalarca dile getirdiği gibi "Mazotta KDV'yi yüzde 1'e indirin." dedik. Niye bekliyorsunuz? Cumhurbaşkanımızın yetkisi var. Her fırsatta Cumhurbaşkanını burada övüyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Böyle bir krizde KDV'yi, ÖTV'yi yüzde 1'e indirseniz enflasyonla mücadelede en faydalı işi yapmış olmaz mısınız?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Arpacı, lütfen tamamlayın.

ŞEREF ARPACI (Devamla) - Ekonomi yönetimi acilen sanayiye enerji maliyeti destek paketleri açıklamalıdır, enerjide ithalata bağımlılığı azaltacak somut adımlar atmalıdır, tarım ve gıda üretiminde enerji maliyetlerini dengeleyecek destekleri devreye sokmalıdır. Kanunun emrettiği şekilde, millî gelirin yüzde 1'i çiftçiye derhâl verilmelidir. Aksi hâlde, sanayide daralma yaşanacak, tarımda üretim düşecek, işsizlik artacak ve enflasyon kalıcı hâle gelecektir. Bunun bedelini ise yine en çok dar gelirli vatandaşlarımız ödeyecektir.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak öneriye olumlu oy vereceğimizi belirtiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Arpacı, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Bartın Milletvekili Yusuf Ziya Aldatmaz'a ait.

Sayın Aldatmaz, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YUSUF ZİYA ALDATMAZ (Bartın) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, tüm milletimizle birlikte büyük bir sevinç yaşadığımız 2026 Dünya Kupası play-off finalinde Kosova'yı mağlup ederek Dünya Kupası finallerine katılma hakkı kazanan, milletimize bu büyük sevinci yaşatan A Millî Futbol Takımı'mızı, teknik heyetimizi ve emeği geçen herkesi tebrik ediyorum. Dünya Kupası'nda Millî Takım'ımıza başarılar diliyorum.

Böylesi kritik bir dönemde, Orta Doğu'nun savaş ve gözyaşıyla karşı karşıya kaldığı zaman diliminde ülkemize büyük bir siyasi sorumluluk düşmektedir. Ancak muhalefetin kullandığı dil yapıcı olmaktan uzak bir görüntü sergilemektedir. Devlet ciddiyetini

zedeleleyen söylemler milletin beklentileriyle örtüşmemektedir. Bu yaklaşım, sağduyudan uzak bir siyaset anlayışının ve vizyon eksikliğinin yansımasıdır. Etrafımız ateş çemberiyken Türkiye dimdik ayaktaadır. Bu gücümüz birliğimizden, beraberliğimizden ve sarsılmaz irademizden gelmektedir. Küresel krizlerin ekonomik etkileri giderek artarken güçlü alt yapımız sayesinde süreç etkin bir şekilde yönetilmektedir. Enerji hatlarında yaşanan risklere rağmen arz güvenliği korunmaktadır. Hürmüz Boğazı gibi kritik noktalardaki gerilimlere karşı gerekli tedbirler devreye alınmıştır. Vatandaşın küresel dalgalanmalardan en az etkilenmesi için kararlı bir irade ortaya konulmaktadır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın önderliğinde güven ve istikrar ortamı ülkemizin her kesiminde hissedilmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; özellikle İran-ABD-İsrail savaşının başladığı 28 Şubat 2026 tarihinden itibaren akaryakıt fiyatlarında artışlar olduğu görünmektedir. Söz konusu artışların vatandaşlarımıza etkisinin en az düzeyde tutulması için ivedilikle eşel mobil sistemi devreye alınmış ve devletimiz akaryakıt üzerinden alınan özel tüketim vergisinden büyük ölçüde feragat etmiştir. Akaryakıt fiyatlarından kaynaklı, devletimiz yaklaşık yıllık 550 milyarlık bir vergiden feragat etmektedir. Akaryakıt fiyatları AB ülkeleriyle kıyaslandığında ülkemizde benzinde yüzde 8, mazotta yüzde 22, LPG'de ise sıfır zam gerçekleşmiştir. AB ülkeleri ile ülkemizdeki elektrik ve doğal gaz maliyetleri ile bu maliyetlerin asgari ücret içindeki payları karşılaştırıldığında Türkiye elektrikte en düşük birim fiyatına sahipken doğal gazda en düşük 2'nci fiyata sahiptir. Bununla birlikte, asgari ücret içindeki paylar kıyaslandığında, yine, elektrikte Türkiye en düşük paya sahip ülke konumunda iken doğal gazda 4'üncü sıradadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aldatmaz, lütfen tamamlayın.

YUSUF ZİYA ALDATMAZ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; savaş sürecinin başlamasıyla beraber sadece Türkiye değil diğer ülkelerin de tüketicilerini korumak için cari açık dengelerinin enerji arz durumuyla paralel bir şekilde korunmasını teminen bazı tedbirler almış olduklarını hatırlatıyor, bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aldatmaz, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, İYİ Parti grup önerisinin oylamasından önce yazılı bir yoklama önergesi vardır.

Şimdi önergeyi okutacağım ve imza sahiplerini arayacağım, işaret buyurmalarını istirham ediyorum. Sayı tamsa yoklama yapacağım ve arkasından oylamaya geçeceğiz.

1/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Divan Başkanlığına

İYİ Parti grup önerisinin oylamasından önce toplantı yeter sayısı aranması talebimizi arz ederiz.

Necmettin Çalışkan

Hatay

BAŞKAN - Necmettin Çalışkan? Burada.

Birol Aydın? Burada.

Şerafettin Kılıç? Burada.

Mehmet Atmaca? Burada.

Mustafa Kaya? Burada.

Mesut Doğan? Burada.

Mehmet Karaman? Burada.

Bülent Kaya? Burada.

Mustafa Bilici? Burada.

Elif Esen? Burada.

Sadullah Ergin? Burada.

Yüksel Arslan? Burada.

Hasan Toktaş? Burada.

Yüksel Selçuk Türkoğlu? Burada.

Şenol Sunat? Burada.

Erhan Usta? Burada.

Hüsmen Kırkpınar? Burada.

Burhanettin Kocamaz? Burada.

Lütfü Türkkkan? Burada.

Turhan Çömez? Burada.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Yoklama işlemini başlatıyorum ve üç dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati:17.37

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.47

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 76'ncı Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - İYİ Parti grup önerisinin oylamasından önce yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamadığından şimdi ikinci yoklamayı yapacağım.

Yoklamayı başlatıyorum, üç dakika süre veriyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Grup Başkan Vekili Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez tarafından, Amerika Birleşik Devletleri ve İsrail'in İran'a yönelik askerî müdahaleleriyle birlikte yükselen küresel enerji krizinin Türkiye ekonomisi üzerindeki etkilerinin kapsamlı biçimde araştırılması, enerji arz güvenliğinin güçlendirilmesi, artan enerji maliyetlerinin ekonomi üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması ve özellikle gıda enflasyonunun kontrol altına alınmasına yönelik politika önerilerinin belirlenmesi ve kapsamlı biçimde araştırılması amacıyla 1/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Şimdi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Muş Milletvekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, gıda enflasyonunda artışın nedenlerinin ve çözüm yollarının araştırılması amacıyla 1/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

1/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 1/4/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Sezai Temelli
Muş
Grup Başkan Vekili

Öneri:

1 Nisan 2026 tarihinde Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Sezai Temelli ve Kars Milletvekili Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit tarafından, gıda enflasyonunda artışın nedenlerinin ve çözüm yollarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan (17209 grup numaralı) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 1/4/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'ya söz veriyorum.

Sayın Konukçu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Sevgili arkadaşlar, Türkiye'de çalışanların yaklaşık yüzde 50'si, emeklilerin yüzde 80'i 33 bin lira olan aylık sınırının altında bir ücretle, bir maaşla geçinmeye çalışıyorlar. Beslenme, barınma gibi en zorunlu ihtiyaçlara ulaşamıyorlar. Milyonlarca yurttaş en temel ihtiyaçlarını karşılayamıyor. Bugün patlıcan, domatesin kilosu 200 liraya varmış durumda. İnsanlar yoksullukla değil açlıkla mücadele ediyorlar. Şubat 2026 verilerine göre Türkiye gıda enflasyonunda 3'üncü oldu, yine tebrik ediyorum sizi, siz dinlemesiniz de(!) Şimdi, bakalım ilk iki sırada kim var: Onlarca yıldır açlıkla mücadele eden Güney Sudan var, 2'nci sırada da emperyalist saldırı altında ciddi sıkıntılar yaşayan İran var. Bunları geride bırakmışsınız, yine tebrik ediyorum sizi(!) Peki, bu durumu nasıl açıklıyorsunuz? Efendim, diyorsunuz ki siz: "Küresel gıda fiyatları, iklim faktörleri var." Yalan, bu da külliye yalan. Asıl mesele, sizin soygun düzenine kılıf bulamamanız ve sürekli alenen yalan söylemeniz. Üretim aşamasındaki kota kısıtlamalarından, tedarik zincirindeki araçların vurgunundan ve vergi soygunundan hiç bahsetmiyorsunuz.

Şimdi, çiftçiye kota uygulamalarına bir bakalım. Örneğin, şeker pancarı kotası son yıllarda çiftçiden ziyade şeker üretimi yapan büyük şirketlere ayrılmakta. Bu durum küçük üreticiyi üretim dışına itmekte ve tarım arazilerinin verimsizliğine yol açmaktadır. AKP iktidarlarının tarım politikaları Türkiye'yi tarımda kendi kendine yeten olma durumundan ithalata bağımlı hâle getirmiştir. İktidar

son yıllarda tarımsal desteği giderek azaltmıştır. Tarım Yasası'na göre gayrisafi yurt içi hasıla oranının en az yüzde 1'i olması gereken tarım desteği binde 2, binde 6'larda kalmaktadır. Uluslararası şirketleri, yandaş sermayeyi büyütmek için uygulanan kota rezaleti aynı zamanda da yolsuzluklarla anılmaktadır. Geçtiğimiz sene sonunda gündeme gelen Konya Karapınar'daki kota vurgunu hâlâ soruşturmayla konu olmamıştır.

Üretimden tüketime bir diğer sıkıntı ise araçlardır. tedarik zinciridir. Gıda enflasyonun önemli nedenlerinden biri de tüketim zincirindeki araçlardır. Her halkada komisyon, kâr marjı, lojistik ve depolama maliyeti eklenmektedir. Tarladaki fiyat ile market raflarındaki fiyat yer yer 10 katına kadar çıkmaktadır.

Bir diğer önemli yük de vergi yüküdür. Gıda sektöründe vergi yükü hem üretim girdilerinde hem de nihai üründe kendini açıkça göstermektedir. Mazot, gübre, yem, ambalaj ve enerji gibi üretim girdilerinde yüksek KDV ve ÖTV çiftçinin maliyetini arttırmaktadır. Tarım arazisi kiralardan bile yüzde 18 KDV alınmaktadır; üstüne bir de ürünün satış aşamasında ÖTV'ler, KDV'ler havada uçmaktadır. İktidar, yıllardır gıda fiyatlarının yüksekliğini fırsatçılıkla açıklıyor, fırsatçılar var deyip duruyor. Şimdi bakalım bu küçük esnaf mı fırsatçı acaba yoksa bölüşüm krizini derinleştiren iktidar ve çevresindeki yandaş sermaye mi fırsatçı? Buna bakmamız gerekiyor. Üretici değil uluslararası şirketler ve yandaş sermaye destekleniyor. Aracı zinciri denetlenmiyor. Holdinglerin, büyük patronların trilyonluk vergi borçları silinirken gıdadan katman katman vergi alınıyor. Bu nedenle gıda enflasyonu Türkiye'de geçici bir sorun değil artık bir kriz hâline gelmiştir. Enflasyonu bitireceğiz diye faizleri yükseltip emekçilerin ücretini düşünenler halka alenen yalan söylemektedir. Pahalılık bitmiyor, yoksulluk büyüyor. Yoksulluk sınırının 107 bin lira olduğu ülkede emekçiler onun yarısının yarısına çalışıyor, açlıkla mücadele ediyor, bir taraftan da lüks araçlar geçit töreni yapıyor. İşte böyle bir ülkede yaşıyoruz. Milyonları soyan bir avuç çıkarıcıyı baş tacı eden bu düzeninizi değiştireceğiz. "Yaşanacak ücret yoksa isyan var." diyen milyonlarca emekçinin sesine kulak verelim. Asgari ücret yoksulluk sınırının en az yarısı kadar, güncel rakamlarla 55 bin lira olmalı ve yılda en az 4 kere güncellenmelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Konukçu, lütfen tamamlayın.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Emekli maaşları asgari ücretten düşük olmamalı, en az 55 bin lira olmalıdır. Benzinden, mazottan alınan vergi kaldırılmalıdır. Halkı soyup soğana çevirenlerden, büyük zenginlerden, holdinglerden servet vergisi alınmalıdır. Bütün bunlar yapılmadığı takdirde insanlar isyan etme noktasına gelmektedir. Ben buradan emekçi halkımıza seslenmek istiyorum: Bu isyanı içinde patlatmayın. Bu yoksulluğa, bu açlığa yol açan iktidara ve onun yandaşlarına bu öfkenizi yöneltin. Size de bir çift sözüm var: Akıllı olun! Açlığa mahkûm ettiğiniz, açlıkla terbiye etmeye çalıştığınız o milyonlar sizin başınızı yiyecek yakında, bundan da haberiniz olsun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Konukçu, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Mehmet Atmaca'ya ait.

Sayın Atmaca, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET ATMACA (Bursa) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; DEM PARTİ'nin önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım.

Evet, gıda enflasyonunda maalesef dünyada sınıfta kaldık. Gıda enflasyonu 2026'da Türkiye'de yüzde 36, aynı dönemlerde Avrupa'da ve OECD ülkelerinde ortalama yüzde 4-5 civarındadır. Geçmiş yıllara bakıldığında bu makasın daha yüksek olduğu net bir şekilde görülebilir. Tarım politikalarında ne kadar başarısız olduğunuzu ispat eden en önemli değerlerdir bunlar.

Tabii, tarım politikası konusunda sınıfta kalmanız en baştan beri uygulamış olduğunuz yanlışlardan kaynaklı. Revizyon yaptığınız Tarım Kanunu'nda taahhüt ettiğiniz tarım desteklerinin hiçbirini bir yıl dahi vermediniz ve bugün üretici de zarar ediyor, tüketici zaten artık almakta zorluk çekiyor. Üretim maliyetleri bütün dünya ülkeleriyle rekabet edilemeyecek boyuta ulaştı ama ilginç olan şu: Üretici zarar ediyor, tüketici alamıyor; bu aradaki zincir bilindiği hâlde bunu halledemediniz.

Bugün elma buzhanede 35 TL ki bu elma tarladan 38 TL'ye toplanmış. Beş altı aydan beri buzhane maliyeti ilave edildiği hâlde bugün buzhanede elma 35 TL, pazarda 135 TL. Bunun anlamı ne? Yani bunu hâlâ çözemediniz.

Tabii, nakliye sorunları, ithalat en büyük sorun. Bazı gıda ürünlerindeki ithalat yerli üreticinin belini kırıyor. Dünya bu işi çözmüşken siz neden çözemediniz? Bir politika geliştirmek için kâfi zamanınız mı yoktu yoksa birilerini bu işten zengin mi etmeye çalışıyorsunuz? Ama asgari ücretin ve emekli maaşlarının bu kadar düşük olduğu bir dönemde bu fiyatlar insanın toplumu isyan eder noktaya getirir. O yüzden, sizleri bu konularda önlem almaya davet ediyoruz.

Yine, bu konuda samimiysizlikleriniz de var. Bunların en başında, iktidara geldiğiniz ilk yıllardan beri AVM kanunu çıkaramadınız. Efendim, yıllardan beri tartışılacak olan hal yasasını çıkartamadınız. Hele ki son zamanlarda bu zincir marketlerin artmasıyla üreticinin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Atmaca, lütfen tamamlayın.

MEHMET ATMACA (Devamla) - Birçok politikada olduğu gibi maalesef tarım politikalarında da sınıfta kaldınız ama bunun böyle devam etmesi sosyal ve toplumsal sorunlara sebep olur. Ben bu konuda önlem alınması gerekir diye düşünüyorum ve çok teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Atmaca, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Manisa Milletvekili Şenol Sunat'a ait. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Sayın Sunat, buyurun.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Evet, gün geçmiyor ki bu kürsüden mutfaktaki ateşi, pazardaki yangını, tabaklardan eksilen lokmaları konuşuyoruz. Gün geçmiyor ki gıda enflasyonunu üzümlere ele alıyoruz. 3 çocuğumuzdan 1'i yoksulluk içinde büyüyor, yeterli beslenemiyor sayın milletvekilleri. Evet, gençlerimiz yeterli harçlıkları olmadığı için her gün öğün atlıyor. Yoksulluk nedeniyle okullaşma oranımız bile düşüyor. Çocuklar sınıflara aç geliyor, öğrenme zorluğu çekiyor. Arkasında yatan sebepten dolayı pahalı gıda. Hükûmet konuşmaktan

kaçınsa da gıdaya erişim krizi yaşıyoruz. İnsanlarımız artık et alamıyor, balık alamıyor, bakliyat alamıyor; onun yerine ne alıyor? Patates, makarna, ekmek; bu gıdaları almakta zorlanan da çok sayıda vatandaşımız var. Bakın rakamlara, 2023'te 52 kilo olan kişi başı yıllık patates tüketimi 2025'te 67 kiloya çıkmış. Milletimiz beslenmiyor, beslenemiyor, âdeta karnını tok tutmaya çalışıyor.

(Uğultular)

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Kalıcı sorunlar geçici önlemlerle çözülüyor sayın milletvekilleri, ilgisiz milletvekilleri! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sunat, sürenizi tutuyorum, bir dakikanızı istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bakın, ben...

MEHMET FARUK PINARBAŞI (Şanlıurfa) - Bu etik değil ama.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Etik.

MEHMET FARUK PINARBAŞI (Şanlıurfa) - Hayır, hayır.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Yapılan etik değil Sayın Milletvekili.

BAŞKAN - Sayın Sunat... Sayın Sunat... İzin verin, ben uyarıyorum.

MEHMET FARUK PINARBAŞI (Şanlıurfa) - Terbiye ölçüsünde konuşmak lazım.

BAŞKAN - Sayın Pınarbaşı... Sayın Pınarbaşı... Lütfen...

Değerli milletvekilleri; bakın, ben konuşmalarınızı buradan duyuyorum. Siz bu kadar yüksek konuşurken rahatsız olmuyor musunuz? Etrafımızda başkaları var, onlar da bizim gibi, onlar da rahatsız olur, komşuyu rahatsız etmek gibi yüksek gürültüyle konuşmak neye uygun; edebimize mi uygun, ahlakımıza mı uygun, kültürümüze mi uygun? Günde onlarca defa uyarıyorum; bakın, uyarıyorum, hâlâ aynı konuşmalar devam ediyor ve ben buradan duyuyorum. Ya, yapmayın, yapmayın Allah aşkına, yapmayın; istirham ediyorum ve sayın hatibi saygıyla dinlemeye davet ediyorum.

Sayın Sunat, buyurun.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Evet, iktidarın tarım politikası başarısız. 2025 yılında yüzde 8,8 oranında tarım küçüldü. Bakın, 2000 sonrası millî gelirden tarımın aldığı pay yüzde 10'larda idi, 2025 yılına baktığımızda tarımın aldığı pay yüzde 2,8'e düştü. Hâlâ, iş bilmez Tarım Bakanı koltuğunda oturuyor rahatlıkla. İktidarın Tarım Kredi Kooperatifi başarısız; vatandaşa ucuz gıda temin etmesi hedeflenen Tarım Kredi son iki yılda toplam 7,7 milyar lira zarar etti, ne çiftçi kazandı ne kooperatif ortakları. Yandaşlardan alınan pahalı ürünlerle -örneğin çay- gıda enflasyonu düşer mi sayın milletvekilleri? Keşke ödemeyi yandaşlara dağıtacağınız kooperatif ortaklarına verseydiniz, hem tarımı desteklerdiniz hem gıda enflasyonunu düşürürdünüz ama nerede sizde o liyakat.

Sayın milletvekilleri, iktidarın planı, programı, hazırlıkları başarısız. Orta Doğu'da gerilim yükseldi; mazot bir ayda yüzde 30, gübre yüzde 50 pahalalandı. Geçen hafta İYİ Parti olarak gübre krizini bir kez daha Meclise taşımıştık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sunat, lütfen tamamlayın.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Sağ olun.

"Gübrede sorun var, gelin araştıralım." dedik, reddettiniz. Ne dediniz? "Gübre stokunda sorun yok, çiftçinin erişimi var." dediniz. Geçen hafta gübre 3 kez zamlandı, bu hafta başında bir kez daha zamlandı; siz seyretmeye devam edin diyorum.

Sayın milletvekilleri, gerçekleri inkâr ederek kriz yönetilmez. Rakamlar ortada, çiftçi ortada, vatandaş ortada, millet nefes alamıyor; siz hâlâ "Sorun yok." diyorsunuz. Sorumluluktan kaçmayın, derhâl adım atalım; gübrede acil destek verin, mazotta yükü azaltın, temel gıda maddelerindeki vergi yükünü kaldırın, çiftçinin maliyetlerini düşürün, tarladan sofraya gıda taşıyan nakliyeciy vergisiz yakıt sağlayın diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sunat, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Doğan Demir'e ait.

Sayın Demir, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA DOĞAN DEMİR (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'de yaşanan ekonomik daralma artık istatistiklerin ötesine geçmiş, toplumun her kesiminde derin bir yaşam krizine dönüşmüştür. Türkiye'de üstü örtülmeye çalışılan bir kıtlık var. Markette, pazarda, reyonda ürün var fakat cüzdanda para yok, vatandaşın alım gücü yok. Ekonomik göstergeler bize tek başına bir şey anlatmaz; asıl gerçek pazarda filesini dolduramayan, kirasını ödeyemeyen vatandaşlarımızdır.

Diğer yandan, üretim cephesinde de ciddi bir kırıma yaşanmaktadır. Çiftçimiz artan maliyetler, belirsiz piyasa koşulları ve yetersiz destekler nedeniyle üretimden çekilme noktasına gelmiştir. Tarım gibi stratejik bir alanda yaşanan bu çözümme yalnızca üreticiyi değil doğrudan tüketiciyi de etkilemektedir çünkü üretim azaldıkça fiyatlar artmakta, gıdaya erişim zorlanmaktadır.

Tarımın yanı sıra hayvancılıkta üreticilerimizin de durumu zor. Çiğ süt fiyatlarının bir an önce yükseltilmesi gerekiyor. Öte yandan, çok önemli bir noktaya değinmek istiyorum. Ülkemizde yem fabrikaları üreticinin belini bükmüş durumda. Bir torba süt yemi 900 lira, bir torba besi yemi 800 lira, Ulusal Süt Konseyinin belirlemiş olduğu 1 litre çiğ süt fiyatı ise 22 lira 22 kuruş; kooperatiflerde, birliklerde bu fiyat 20 lira 70 kuruş. Üretici bu hesabın içinden çıkamıyor; buyurun hesabı siz yapın, işin içinden siz çıkın. Ete veya süte en ufak bir zam yapılsa yem fabrikaları da yeme 2 katı zam yapıyor, üretici kazandığından fazlasını yem fabrikalarına veriyor. Üretimin artırılması için yem fabrikaları çok sıkı denetlenmeli, fahiş fiyatların önüne geçilmelidir. Devlet yem fabrikalarının değil üreticinin yanında olmalıdır.

Yeri gelmişken memleketim Muş Varto'da ve Karlıova'da yapılması planlanan fakat halkımızın asla istemediği jeotermal projesiyle ilgili süreci ve orada yaşananları da sizlerle paylaşmak istiyorum. 2023 yılında Amerikalı bir firmaya, 17 köyü etkileyen 450 dönümlük bir alanda jeotermal arama ruhsatı veriliyor. Bu karar alınırken ne bölge halkına danışılıyor ne onların rızası alınıyor. Bu süreç tamamen kapalı kapılar ardında yürütülüyor. İnsanlar ne yapılacağını, nasıl yapılacağını bilmiyor. Varto ve çevresi için tarım ve hayvancılık sadece bir ekonomik faaliyet değildir, bir yaşam biçimidir; bu insanlar toprağıyla, hayvanıyla geçimini sağlıyor. Bugün geldiğimiz noktada Türkiye buğdayı ve eti ithal eden bir ülke hâline gelmiştir. Kendi kendini yönetebilen ve yetebilen bir ülkeyken dışa bağımlı bir yapıya sürüklendik. Şimdi ise elde kalan üretim alanlarını da yok etmek istiyoruz. Üstelik burada çok daha vahim bir durum

var. ÇED raporları bütüncül bir değerlendirme gerektirirken proje alanının tamamına olumlu rapor çıkmayacağı bilindiği için alan parçalara bölünerek işlem yapılmaya çalışılıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Demir, lütfen tamamlayalım.

DOĞAN DEMİR (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bu, açıkça, mevzuatın arkasından dolanmak, hukuku şeklen uygulayıp fiilen yok saymaktır. Bir yandan "Kırsala dönüşü teşvik ediyoruz." diyorsunuz, diğer yandan meraları şirketlerin kullanımına açıyorsunuz. Amerikalı şirketler mi önceliğiniz yoksa vatandaşınız mı? Varto'da yaşayan hemşehrilerim ve Varto dışında yaşayıp bu sürece karşı olan binlerce Vartolu hemşehrim adına açıkça söylüyorum: Varto'da böyle bir projeye asla geçit vermeyeceğiz. Vatandaşlarımız ile devleti karşı karşıya getirecek bu uygulamadan bir an önce vazgeçilmeli diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Demir, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Uşak Milletvekili İsmail Güneş'e ait.

Sayın Güneş, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Hem emeklilerimizin hem de asgari ücretle çalışanlarımızın alım gücü noktasında istediğimiz yerde olduğumuzu iddia etmiyoruz fakat "Dün neredeydik, bugün neredeyiz?" ona bakmak lazım. 2002 yılında Türkiye'de günlük 4,3 doların altında çalışan nüfus oranı tam yüzde 30'du arkadaşlar, bu oran bugün yüzde 1'lerin altına düşmüştür. Ücretler konusunda, net asgari ücret 2002 yılında 184 TL yani 112 dolardı, bugün asgari ücret 28.075 TL olup 631 dolara yükselmiştir.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Alım gücü... Alım gücü...

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Diğer taraftan, yine en düşük emekli aylığı 2002 yılındaki 66 TL'den yani 40 dolardan bugün 20 bin TL'ye, 450 dolara yükselmiştir. Aynı şekilde, 2002 yılında gayrisafi millî hasılamız 238 milyar dolardan bugün 1,6 trilyon dolara; fert başına düşen millî gelirimiz de 3.600 dolardan bugün 18 bin dolarlara çıkmıştır.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - İşte, burjuvazinin geliri onlar, burjuvazinin serveti.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Ekonomik büyüklük bakımından baktığımız zaman dünyanın en büyük 16'ncı ekonomisiyiz, satın alma paritesi bakımından baktığımız zaman da dünyada 11'inci sıraya yükselmişiz.

Yine, önemli olan nedir; satın alma gücüdür arkadaşlar.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Yoktur o da, yoktur.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - 2002 yılında 1 asgari ücret ne alabiliyormuş, bugün ne alabiliyor ona bakmak lazım. Örnek verecek olursak; sütte 192 litre alıyormuşuz, bugün 739 litreye; benzinde 126 litre alıyormuşuz, 452 litreye; tavukta 69 kilogram alıyormuşuz, 225 kilografa; kırmızı ette 23 kilogram alıyormuşuz, 32 kilografa; peynirde 46 kilogram alıyormuşuz, 107 kilografa çıkmışız arkadaşlar. Son dönemlerde dünyada yaşanan emtia fiyatlarındaki yükselmeler, yine aynı şekilde 6 Şubat 2023 tarihinde yaşadığımız ve 3,6 trilyon kaynak aktarmak zorunda kaldığımız, 11 ilimizi etkileyen asrın felaketi ekonomik anlamda planlarımızda birtakım değişikliklere neden olmuştur.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Anlattım ben, anlattım; öyle değil.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Bu olumsuz gelişmelere rağmen çalışanlarımızın ve emeklilerimizin yanında durduk. 1 Ocak 2022 tarihi itibarıyla çalışanlarımızın maaşlarının asgari ücret kadar kısmını vergiden muaf tutarak 2026 yılı itibarıyla 1 trilyon 92 milyar TL vergi alımından vazgeçtik arkadaşlar.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Patronların vergilerini almadınız, patronların.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Diğer taraftan, son zamanlarda belli ürünlerde; özellikle domates, biber, patlıcan gibi bazı ürünlerde aşırı fiyat artışı olduğunu görüyoruz.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Yani bütün temel tüketim ürünlerine el varmıyor; el yakıyor, el!

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Bu yıl kışın biraz daha ağır geçmiş olması sera ürünlerinin geç olgunlaşmasına neden olmuş, ürün azlığından dolayı özellikle de bazı fırsatçı kesimin bunu fırsat bilerek ürün fiyatlarını fazla artırdığını görüyoruz.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Fırsatçı sizsiniz.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Ticaret Bakanlığımız ve Tarım ve Orman Bakanlığımız konuyu yakından takip etmektedir. Fahiş fiyat uygulamalarına gerekli yaptırımlar yapılacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Anca izleyin.

BAŞKAN - Sayın Güneş, lütfen tamamlayın.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Başkanım, niye laf...

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Laf atma adabında var bu işin; sen devam et, devam et.

BAŞKAN - Efendim, siz Genel Kurula hitap edin, onu kimse duymuyor. Efendim, televizyondan duyulmuyor, tutanaklara geçiyor. Genel Kuruldan İsmail Bey duyuluyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Tamam.

Son yirmi üç yılda ortalama 5,4 oranında büyüdük. Aynı şekilde, yatırım yapmaya, üretim yapmaya, ekonomimizi büyütme ve çalışanlarımızın ve vatandaşlarımızın yanında durmaya devam ediyoruz. Elbette küresel gelişmelerin, savaşların, enerji fiyatlarındaki dalgalanmaların etkisiyle zaman zaman ekonomik zorluklar yaşamaktadır.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Her zaman, her zaman!

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, Türkiye güçlü ekonomik altyapısı ve kararlı yönetimi sayesinde bu süreçleri yönetebilecek kapasiteye sahiptir.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Değildir.

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Bu nedenle, sorunların çözümü için atılan adımları yok sayan, yalnızca olumsuzluklar üzerinden bir tablo çizen bu grup önerisini gerçekçi bulmuyoruz ve bütüncül bir değerlendirme olmadığını düşünüyoruz.

KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Adım yok ki! Rakamlar ortada, rakamlar!

İSMAİL GÜNEŞ (Devamla) - Bu vesileyle, DEM PARTİ Grubu önerisine katılmadığımızı ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MEHMET BAYKAN (Konya) - Biraz da Uşak'ı anlat İsmail Bey!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, karar yeter sayısı aramanızı istiyorum.

BAŞKAN - Karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Kabul edildi Başkan, kabul edildi.

BAŞKAN - Evet, Divanda ihtilaf var, elektronik sistemle oylama yapacağım.

VELİ AĞBABA (Malatya) - İhtilaf olmayacak kadar açık Başkanım ya.

BAŞKAN - Üç dakika süre veriyorum ve oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, karar yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.19

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Müzeyyen ŞEVKİN (Adana)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 76'ncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin oylamasında karar yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi öneriyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yeter sayısı arayacağım.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

KÂTİP ÜYE İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Sayı var Başkanım, sayı var.

BAŞKAN - Evet, var.

KÂTİP ÜYE MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Gene yok bence.

BAŞKAN - Var ama Müzeyyen Hanım.

KÂTİP ÜYE MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Ben yeterli görmüyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Yok Başkanım, niye etkiliyorsunuz kâtip üyeyi ya!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Biraz evvel var mıydı, aynı durum yani.

KÂTİP ÜYE MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Bence yok, bence sayı yeterli değil.

BAŞKAN - Var, var.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, kâtip üyenin ihtilafı varsa niye etkiliyorsunuz kâtip üyeyi? Bırakın özgür iradesiyle oy kullansın, lütfen kâtip üyeleri baskı altına almayalım.

BAŞKAN - Karar yeter sayısı vardır, öneri reddedilmiştir.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkanım, kâtip üye orada bir irade ortaya koyuyor ve siz kâtip üyenin kararını baskı altına alıyorsunuz. Bu, doğru bir şey değil Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın Başkan, ben gözümle gördüm.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bu doğru bir şey değil, bırakın kâtip üyeler özgür iradeleriyle karar versinler. "Oy birliği var." diyorsunuz, bu nasıl oluyor?

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) - Başkan Vekili sen misin?

BAŞKAN - Sayın Başkan, bir izin verin, ben aldım mesajınızı. Ben gözümle görüyorum kalabalığın olduğunu.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, ben sizin idarenizi...

BAŞKAN - Ben şahidim, siz de şahitsiniz ama hakikate muhalif beyanlarla amel edemem, ben gördüğüm doğruyla amel ederim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Başkanım, oy birliği yoksa niye soruyorsunuz kâtip üyelere o zaman, siz tek başınıza bakın.

BAŞKAN - Efendim, ben gördüm zaten.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - O zaman niye soruyorsunuz kâtip üyelere?

BAŞKAN - Çoğunluk da var burada.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Olur mu öyle şey! İhtilaf varsa kâtip üyeler arasında size düşmez.

BAŞKAN - Benim kararım İç Tüzük'e de usule de uygundur diyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Olur mu Başkanım? Tarafsız davranacaksınız; böyle ufak işlerde yapmayın, başka işlerde yapın lütfen onu.

BAŞKAN - Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen ve arkadaşları tarafından, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarının uygulanmamasının yargı içinde, hukuk sisteminde ve dış ilişkilerde yarattığı krizlerin araştırılması amacıyla 31/3/2026

1/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 1/4/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen ve arkadaşları tarafından, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarının uygulanmamasının yargı içinde, hukuk sistemimizde ve dış ilişkilerimizde yarattığı krizlerin araştırılması amacıyla 31/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan -1802 sıra no.lu- Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 1/4/2026 Çarşamba günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen'e söz veriyorum.

Sayın Gökçen, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÖKÇE GÖKÇEN (İzmir) - Sayın Başkan, Genel Kurul; size bugün açık bir hukuk krizini anlatmaya çalışacağım. Gezi eylemleri 2013 yılında gerçekleşiyor, bu sırada eylemcilerle oturup toplantı yapıyorsunuz, "Parkın park olarak kalıp kalmayacağına dair bir referandum yapılsın, halk karar versin." diyorsunuz. Gençler polis şiddetiyle ölüyorlar. 2026 yılı itibarıyla Abdullah Cömert'in katili serbest, Ali İsmail Korkmaz'ın katili serbest; Medeni Yıldırım'ın, Berkin Elvan'ın katilleri serbest. Bir kişiyi 18 Ekim 2017'de gözaltına alıyorsunuz, bu kişi Osman Kavala. Kavala 18 Ekimden 1 Kasım'a kadar savcı ve hâkim yüzü görmüyor, 2019 yılının Şubat ayına kadar iddianame bile hazırlanmadı yani Gezi'den sonra beş buçuk yıl geçmişti, suçlamalar ancak bu zaman yapıldı. 2019'da AİHM bu konuda ilk kararını verdi. 657 sayfalık iddianame şişirilmiş, sadece hukuka uygun fiiller sıralanmış, sivil toplum faaliyetleri suç gibi gösterilmiş, MASAK raporunda hukuka aykırı bir işleme rastlanılmamış, tek tanık beyanı dikkate alınmış, o tanık da "Ben Kavala'yı suçlu görmüyorum." demiş, Henri Barkey'le bir araya geldiği iddia edilmiş, tam o günlerde farklı şehirlerde olduğu tespit edilmiş; tanıdık geldi mi acaba? Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi makul şüphe bile olmadığı için ve siyasilere davayla ilgili açıklamalarını dikkate alarak madde 5'in ve madde 18'in ihlal edildiğine karar verdi. 18 Şubat 2020'de Osman Kavala oy birliğiyle beraat etti, aynı gün İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı başka bir soruşturma nedeniyle gözaltı kararı verdi, cezaevinden çıkmadan tekrar bir gün içinde tutuklandı. Bir taraftan Kavala'ya beraat kararı veren hâkimlere disiplin işlemi başlatıldı, diğer taraftan Hükûmeti ortadan kaldırmaya teşebbüs suçundan tahliye kararı verildi, casusluk suçundan tutuklama yapıldı. Hükûmetiniz gitti ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine dedi ki: "Biz sizin kararınızı uyguladık, darbe teşebbüsünden tahliye ettik. Kavala meğer casusmuş." Mahkeme bu yedek tutuklama formülünü kabul etmedi, ihlal prosedürü başlatıldı, 2022'de bir ihlal kararı daha verdi. Türkiye'nin kendi Anayasa'sına aykırı olarak AİHM kararını neden uygulamadığı anlaşılamamaktaydı çünkü AİHM kararlarının uygulanmasında anayasa değişikliği gerekiyorsa, kanun değişikliği gerekiyorsa bu zaman alabilir ancak bir başvuru ve bir kişi hakkında çözümü çok basit, sebebi de çok net olan bir krizin çözülmemesinde "Neden?" sorusunun hukuki bir cevabı yoktur, tek bir cevap vardır; kişisel bir öfke ve kin. Kavala casusluktan beraat etti, Hükûmeti ortadan kaldırmaya teşebbüs suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına çarptırıldı bir tek şiddet eylemi ve bir tek şiddet eylemiyle illiyet bağı iddiası bile olmadan. Geçtiğimiz günlerde, 25 Martta Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi 3'üncü kez Kavala sorununu inceledi ve bir duruşma yaptı. Bu duruşmada Hükûmeti, kayyumla yönetilen ve ne yazık ki öğrenci ve akademisyen düşmanlığıyla bilinen Boğaziçi Üniversitesi'nin Hukuk Fakültesi Dekanı Ali Emrah Bozbayındır temsil etti. Bozbayındır keşke sadece poğaça konuşsaydı. Bozbayındır, ceza yargılaması ve insan haklarını koruma sistemi arasındaki farkı bilmeyerek Hükûmeti Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde temsil eden ilk kişi oldu. Dolayısıyla orada hangi hakların nasıl ihlal edilmediğini bile anlatmadı, Anayasa Mahkemesinin yine Gezi'yle ilgili Tayfun Kahraman ve Can Atalay kararlarının neden uygulanmadığını açıklamadı. Başbakanlık Ofisi üzerine yaşanan sosyal medya tartışmaları seviyesinde bir konuşma yaptı ancak Çarşı davasındaki beraat ile bu davadaki ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası arasındaki çelişkiyi ve tutarsızlığı açıklamadı. Gezi'de hayatını kaybeden gençleri örnek göstererek Gezi'nin bir şiddet eylemi olduğunu iddia etti. Osman Kavala'ya beraat kararı veren hâkimlere disiplin işlemi başlatıldığını ilk defa orada duydu. Yargıtay 3. Ceza Dairesinin Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunu ilk defa orada duydu. Sanıyorsanız ki bir kayyumun dekanı orada gidip sizi savunuyor; hayır, sizi bile savunmuyor.

Sayın milletvekilleri, ne yaptığının, Anayasa'nın hangi maddelerini bir inat uğruna ihlal ettiğinizin ya da nasıl bir ihlale göz yumduğunuzun farkına varın. Suçsuz bir insanı ağırlaştırılmış müebbede mahkûm etmenin de bir adabı vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gökçen, lütfen tamamlayın.

GÖKÇE GÖKÇEN (Devamlı) - Sayın Genel Kurul; Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonunun raporunda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Anayasa Mahkemesi kararlarının eksiksiz uygulanması vurgusu farklı siyasi partilerin ortak görüşüyle yer aldı, gereğinin yapılması artık hepimizin sorumluluğundadır. Hukuk devletini ve yargı sistemini temelinden sarsan bu krizin etkilerinin araştırılması ve bir an önce çözülmesi için Meclis araştırması açılmasını öneriyor, desteklerinizi bekliyoruz.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gökçen, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde ilk söz, YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Birol Aydın'a ait.

Sayın Aydın, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BİROL AYDIN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Mayıs 2022'ydi, dönemin HDP Eş Genel Başkanı Mithat Sancar Hocanın annesi Münire Hanım rahmetli olmuştu, ben de partimizi temsilen cenaze namazına katılmıştım. O zaman yapılan yorumları, yapılanları ve söylenenleri hepiniz tahmin edersiniz. Yine, Mayıs 2023 seçimleri öncesi 6'lı masanın ortak Cumhurbaşkanı adayı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun HDP'yi ziyaretine dair bendenize bir soru sorulmuştu. Ben de "85 milyonun Cumhurbaşkanı olacak bir isim, elbette her kesimi, siyasi partileri, STK'leri ziyaret edecek; bu siyasi partilerden biri de HDP'dir, ziyaret etmemesi büyük bir eksiklik olur." demiştim. Bunun üzerine o gün atılan manşetleri ve yine yapılıp söylenenleri tahmin edersiniz. Yine aynı şekilde, Sırrı Süreyya Önder Bey 2025 değil de 2024'te vefat etmiş olsaydı nelerin yazılıp söyleneceğini hepiniz tahmin edebilirsiniz.

Değerli milletvekilleri, bunları şunun için hatırlatmak istedim: Dönemlik adalet olmaz, iktidarın ihtiyacına göre adalet şekil almaz. Şimdi "Osman Kavala, Selahattin Demirtaş, Can Atalay niçin hâlâ içeride?" diye soruyoruz. Biz bu soruyu sorduğumuz zaman birileri yine hop oturup hop kalkacak, yine bir şeyler söyleyecek. Ama yarın Sayın Erdoğan veya Sayın Bahçeli bir tavır değişikliğine gitmiş olsa bu tutumu takınanlar hangi şekli alacaklar; düşünmek gerekir, hesap etmek gerekir. Adaleti belirleyen şey bir kişinin veya bir partinin o gün durduğu ve o dönem ihtiyaç duyduğu şey değildir.

Değerli arkadaşlar, hâlbuki kurallar ve kurumlar hepimizi bağlamalıdır. İktidar her dönem milat mimarlığı yaparak suç ve suçlu tanımını kendine göre belirlemektedir. Bu da çok fena bir durumdur, acınacak bir hâlde olduğumuzun ispatıdır. Aynı şey kanun hükmünde kararnamele işinden gücünden edilenler, askerî öğrenciler, tutuklu bulunan belediye başkanları veya kayyumlar ve diğer bütün meselelerde de geçerlidir. İşte bu nedenle, Türkiye olarak biz Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurularda dünya 1'incisiyiz, bizim ardımızdan Rusya gelmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Aydın, lütfen tamamlayın.

BİROL AYDIN (Devamla) - Tarafı olduğumuz sözleşmelerin gereğini yerine getirmemiz hem adil hem doğru olandır hem zorunluluk hem de gerekliliktir diyor, bu önergeye destek olacağımızı ifade ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, İYİ Parti Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'a ait.

Sayın Olgun, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama başlarken, yirmi dört yıl sonra Dünya Kupası'na katılmaya hak kazanan A Millî Futbol Takımı'mızı kutluyor ve başarılarının devamını diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanmaması sadece bir mahkeme kararının yerine getirilmemesi anlamına gelmez; devletin kendi imzasının, kendi anayasal düzeninin ve kendi hukuk güvenliği ilkesinin tartışmalı hâle getirilmesi anlamına gelir. Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'ne taraftır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 46'ncı maddesi taraf devletlere mahkeme kararlarına uyma yükümlülüğü yüklemektedir. Anayasa'nın 90'ıncı maddesi ise temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmelere iç hukukta kanunüstü bir değer tanımaktadır. Dolayısıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararlarının uygulanması bir tercih değil anayasal ve uluslararası bir zorunluluktur. Başta Osman Kavala kararı olmak üzere, ihlal kararlarının gereklerinin yerine getirilmemesi Türkiye'nin hukuk devleti ilkesine zarar vermektedir.

Aynı şekilde, Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanmaması da Anayasa'nın 153'üncü maddesine açık aykırılık oluşturmaktadır çünkü Anayasa Mahkemesi kararları yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını, gerçek ve tüzel kişileri bağlar. Bu bağlayıcılığı tartışmaya açmak hukuk devletin temel direklerini sarsmaktır. Anayasa Mahkemesinin açık ve bağlayıcı kararına rağmen Can Atalay hakkında tahliye ve göreve başlatma işlemlerinin yapılmaması hukuk devleti ilkesinin ve Anayasa'nın üstünlüğünün açık ihlalidir. Seçilmiş bir milletvekilinin iradesinin yok sayılarak milletvekilliğinin düşürülmesi sadece bir kişiye değil doğrudan millet iradesine karşı yapılmış bir hukuksuzluktur. Bizim nazarımızda hukukun ve millî iradenin gereği olarak Can Atalay hâlâ Türkiye Büyük Millet Meclisinin meşru milletvekilidir. Eğer bir ülkede mahkeme kararlarının bağlayıcılığı kişiye, konuya ya da siyasi iklime göre değişiyorsa orada hukuk devleti zayıflar, kuvvetler ayrığı anlamını yitirir. Bugün uygulanmayan karar yarın herkes için güvencesizliğin kapısını aralar. Meclisin görevi Anayasa'ya sadakati savunmak, yargı kararlarının uygulanmasını istemek ve devletin hukuka bağlı olduğunu tereddütsüz biçimde hatırlatmaktır çünkü adaletin askıya alındığı yerde özgürlük zayıflar, eşitlik yara alır, toplumsal barış bozulur ve devletin meşruiyeti dahi tartışma konusu hâline gelir, millet nezdinde hızla aşınır ve yerini güvensizliğe, huzursuzluğa ve derin bir meşruiyet krizine bırakır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Sayın Olgun, lütfen tamamlayın.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) - Değerli milletvekilleri, mahkeme kararlarının uygulanmadığı bir düzende hukuk güvenliğinden, adil yargılanmadan, kişi hürriyetinden ve demokratik devletten söz edilemez. Kararlar uygulanmıyorsa norm değil keyfîlik egemen olur. O zaman vatandaşın devlete inancı aşınır, ülkenin uluslararası itibarı zedelenir. Yapılması gereken açıktır; Anayasa Mahkemesi kararları ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları derhâl, eksiksiz, samimiyetle uygulanmalıdır. Kürsüde hukuk, sahada keyfîlik varsa orada üstün olan hukuk değil güçtür diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Olgun, teşekkür ediyorum.

Öneri üzerinde diğer söz talebi, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Mersin Milletvekili Ali Bozan'a ait.

Sayın Bozan, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ALİ BOZAN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Önerge üzerine konuşmadan önce iktidarla ilgili bir duygumdan bahsetmek istiyorum. Diyor ya: "Yiğidi öldür, hakkını yeme." Gerçekten, iktidar vekilleri gelip bu kürsüden konuştuklarında çoğu zaman kendilerine hayranlık duyduğumu ifade edeyim. Ne zaman mı hayranlık duyuyorum? Yani gelip burada gerçekle alakası olmayan şeyleri anlatıyorsunuz ya, hele de buna gerçekten inanarak anlatıyorsunuz ya, ben hayranlık duyuyorum buna. Gelip bu kürsüde yalan yanlış bilgilerle kayyum savunuyorsunuz ya, inanarak savunuyorsunuz, hayranlık duyuyorum. Bu ülkede yaşayan milyonlarca yurttaş açlık, yokluk içerisindeyken 20 bin lira emekli maaşını, 28 bin lira asgari ücreti gelip bu kürsüden inanarak savunabiliyorsunuz ya, gerçekten size hayranlık duyuyorum ama aynı zamanda size üzüldüğüm noktalar da var yani millet bu hâldeyken gelip bunları savunmak zorunda kaldığınız için gerçekten üzüldüyorum. Diyorum ki Allah hiç kimseyi sizin düştüğünüz duruma düşürmesin.

Değerli arkadaşlar, bir adalet bakanımız vardı, "Türkiye hukuk devletidir." deme bakanıydı, "Türkiye hukuk devletidir." deme bakanı gitti, yerine "alo adalet bakanı" geldi. O gitti, yenisi geldi ama değişen bir şey yok; bu ülkede hâlen adalet yok, bu ülkede hâlen hukuk yok. Bu ülkenin adalet hattında çok büyük bir sorun var çünkü AKP iktidarı bağlantı kablolarını koparmış, vatandaş telefonu eline alıyor "alo adalet" diyor, karşı taraftan bir cevap, karşı taraftan bir ses "Aradığınız adalete ulaşamıyor, aradığınız adalet şu anda çevrim dışı..." Maalesef ülkedeki adalet bu hâlde.

Değerli arkadaşlar, bu ülkede "Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları" dediğimizde akla Osman Kavala, Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ geliyor. "Uygulanmayan Anayasa Mahkemesi kararları" denildiğinde de akla Tayfun Kahraman ve Can Atalay geliyor. Şimdi iktidara soruyorum: Selahattin Demirtaş size ne yaptı? Figen Yüksekdağ size ne yaptı? Can Atalay size ne yaptı? Osman Kavala size ne yaptı? Tayfun Kahraman size ne yaptı? Bunun cevabını siz vermek zorundasınız ama ben sevgili Selahattin Demirtaş ve sevgili Figen Yüksekdağ'ın ne yapmadığını söyleyeyim: Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ hırsızlık yapmadı, yolsuzluk yapmadı, adam kayırmacılık yapmadı ve kul hakkına girmede. İşte, bunları yapmadıkları için on yıldır cezaevinde rehine olarak tutuyorsunuz; on yıldır cezaevinde tutulmalarına rağmen, bugün size oy veren yurttaşların dahi birçoğu onlara, onların duruşuna saygı duyuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bozan, lütfen tamamlayayım.

ALİ BOZAN (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan.

İşte -tam da- sevgili Selahattin Demirtaş'ın, sevgili Figen Yüksekdağ'ın on yıldır cezaevinde tutulmalarına rağmen, bugün iktidara oy veren birçok yurttaş tarafından siyasi rehine olarak tutuldukları tespiti yapılması ağırıza gidiyor, kabullenemiyorsunuz, içinize dert olmuş.

Biraz sonra AKP'li bir hatip gelecek, bu öneri üzerinde konuşacak. Lütfen yargı bağımsızlığından bahsetmesin, lütfen "Hukuk devletidir." demesin, lütfen "Türkiye hukuk devletidir." demesin çünkü...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Size mi soracak?

ALİ BOZAN (Devamla) - Ben söyleyeyim... Söylemeyin, bu ülkede yargı bağımsız değil. Gelip bu ülkede... Az önce söylediğim isimler sizin talimatlarınızla cezaevinde. Gelin, çözüm komisyonundaki raporda -imza attınız altına- attığınız imzanın arkasında durun; hodri meydan! O raporun altında sizin de imzanız var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ BOZAN (Devamla) - Gelin, Selahattin Demirtaş'ı, Osman Kavala'yı, Can Atalay'ı, Tayfun Kahraman'ı, Figen Yüksekdağ'ı serbest bırakın ve o Komisyonunda attığınız imzanın gereğini yerine getirin.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Silahları bıraktığınız zaman...

BAŞKAN - Sayın Bozan, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel'e ait.

Sayın Yüksel, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önümüzdeki öneri, hukuk devleti hassasiyeti görüntüsü altında Türkiye'yi uluslararası alanda tartışmalı göstermeye dönük siyasi bir çabanın Meclis zeminine taşınmasından ibarettir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Yapmayın ya, yapmayın kardeşim!

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) - Anayasa'nın 138'inci maddesinin üçüncü fıkrasını gayet iyi biliyorsunuz, görülmekte olan davalar hakkında yasama Meclisinde görüşme yapılamayacağını açıkça hükme bağlamıştır.

Değerli milletvekilleri, Osman Kavala hakkında 2019 yılında verilen Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Daire kararı 2020'de kesinleşmiştir. Mahkemenin 2022 yılında gördüğü Büyük Daire yargılaması ise tutukluluğa dair yeni bir hukuki değerlendirme değil sözleşmenin 46'ncı maddesi bağlamında yükümlülüklerin yerine getirilip getirilmediği incelemesi olan istisnai bir usuldür. Geçen hafta duruşması yapılan davanın ise daha sonraki tutukluluk kararlarıyla ilgili olduğu görülmektedir. Bu yeni tutukluluk kararlarıyla ilgili olarak iç hukukun öngördüğü şekilde yeniden Anayasa Mahkemesine başvurarak iç hukuk yollarının tüketilmesi beklenmektedir. Kaldı ki bu dava konusunun da Anayasa Mahkemesi önünde derdest olduğu görülmektedir. Bu hususlar dikkate alındığında bağlayıcı olan kararların uygulanmaması şeklinde genel sonuçlar çıkaran bu önerge hukuk sistemimiz açısından doğru bir değerlendirme ortaya koymamaktadır. Kaldı ki Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de 2019 tarihli kararının 142'nci paragrafında Gezi olayları sırasında şiddet yanlısı grupların gösterilere katıldığını, çok sayıda ölüm, yaralanma ve Vandalizm eylemi meydana geldiğini, böyle bir tabloda devletin bu olayları soruşturması, failleri tespit ederek adalet önüne çıkarmasının tamamen meşru ve hukuken yerinde olduğunu ifade etmiştir.

GÖKÇE GÖKÇEN (İzmir) - Ali İsmail'in katili, Ali İsmail'in katili...

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) - Okuyabilirsin, 142'nci paragrafı okursan öğrenirsin.

Bu açık tespit karşısında Gezi olaylarının yalnızca barışçıl bir protesto süreci gibi sunulması AİHM'in kendi değerlendirmesiyle dahi bağdaşmamaktadır. Nitekim yargı, Gezi olaylarının bir suç, cebir ve şiddet hareketi olduğunu, bütün ülkeye

yaygınlaştırılmak istendiğini, seçilmiş hükûmete ve anayasal düzene karşı bir kalkışma olduğunu, vahim can kayıplarına ve ciddi maddi zararlara yol açtığını çok açık bir şekilde ortaya koymuştur.

GÖKÇE GÖKÇEN (İzmir) - Ölenleri öldürenler nerede, öldürenler nerede?

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) - Sonuç olarak, bugün gelinen noktada Osman Kavala cezaevinde tutuklu değil kesin yargı kararıyla hükümlü sıfatıyla bulunmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yüksel, lütfen tamamlayın.

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) - Ayrıca, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesinin 1 Nisan 2026 yani bugünkü verileri de Türkiye'nin AİHM kararlarını uygulama konusundaki hassasiyetini açıkça ortaya koymaktadır. Tüm üye ülkeler bakımından kararların icra ortalaması yüzde 79,47 iken Türkiye bakımından bu oran yüzde 90,20'dir. Bu tablo, Avrupa Konseyinin kurucu üyelerinden biri olan Türkiye'nin AİHM kararlarını üye ülkeler ortalamasının üzerinde bir dikkat ve titizlikle uyguladığını göstermektedir. Bu nedenlerle hukuken isabetli bir değerlendirme içermeyen söz konusu Meclis araştırması önergesine "ret" oyu verilmesini saygıyla arz ediyorum, yüce heyetinizi selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Yüksel.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel'in CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Adalet Komisyonu Başkanı, konuşmasında Gezi olaylarının bir şiddetli kalkışma olduğunu ve birçok insanın katledildiğini, öldüğünü söyledi. Kimdir o ölenler? O ölenler Berkin Elvan'dır, Medeni Yıldırım'dır, Ali İsmail Korkmaz'dır; o çocuklar öldürülmüştür. Neyle öldürülmüştür? Polisin attığı gaz fişekleriyle öldürülmüştür. Dolayısıyla polisin ne kadar gaz tükettiğinin farkında değil misiniz? Gezi olayları hiç de sizin anlattığınız gibi bir olay değildir, dolayısıyla orada şiddeti barındıran hiçbir eylem söz konusu değildir. Şiddeti bizzat kolluk güçleri gazla, gaz fişekleriyle yaratmıştır. Lütfen dönün, "Gezi olayları" denen şeyi inceleyin, bakın bakalım kimler ölmüş. O çocukların nasıl katledildiğini en iyi siz biliyorsunuz.

CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) - Sen de dön, mahkeme kararına bak, o paragrafa bak, okuduğun paragrafa bak; Vandalizmle onlar katledildi.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen ve arkadaşları tarafından, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarının uygulanmamasının yargı içinde, hukuk sisteminde ve dış ilişkilerde yarattığı krizlerin araştırılması amacıyla 31/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Peki, öneriyi oylarınıza sunuyorum...

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunmadan önce yoklama talebi var.

Sayın Günaydın, Sayın Tahtasız, Sayın Gökçen, Sayın Yontar, Sayın Genç, Sayın Arslan, Sayın Suiçmez, Sayın Gürer, Sayın Dikbayır, Sayın Uzun, Sayın Coşar, Sayın Erdem, Sayın Akay, Sayın Özkan, Sayın Yazgan, Sayın Avşar, Sayın Rızvanoğlu, Sayın Sümer, Sayın Kılıç, Sayın Ersever.

Yoklamayı için üç dakika süre veriyorum.

Yoklamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Evet, değerli milletvekilleri, toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.03

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 19.38

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Ertuğrul KAYA (Gaziantep)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 76'ncı Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlıyorum ve yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Evet, toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, İzmir Milletvekili Gökçe Gökçen ve arkadaşları tarafından, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararlarının uygulanmamasının yargı içinde, hukuk sisteminde ve dış ilişkilerde yarattığı krizlerin araştırılması amacıyla 31/3/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 1 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Şimdi, öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Elâzığ Milletvekili Ejder Açıkkapı ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Elazığ Milletvekili Ejder Açıkkapı ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3560) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 259)²

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına konuşma tamamlanmıştı.

Şimdi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Muş Milletvekili Sümeyye Boz'a söz veriyorum.

Sayın Boz, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SÜMEYYE BOZ (Muş) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri takip eden değerli halklarımız ve cezaevlerinde direnen siyasi tutsakları saygıyla selamlıyorum.

Daha teklifin içeriğine gelmeden önce önümüze konuluş biçimi dahi neyle karşı karşıya olduğumuzu gösteriyor. Önümüzdeki bu metin, yaşamın birbirinden tamamen farklı alanlarını tek bir torbaya koyarak doldurup hızlıca geçirmenin pratiğinin devamı niteliğindedir. Aynı yaklaşımı yarın Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonunda da göreceğiz çünkü orada önümüze gelecek olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi konuşulacak ve orada da aynı yaklaşım söz konusu; gelir vergisinden çocuğu korumaya, merkezî izleme, kamera sistemlerinden verileri analize, aile politikasına, doğum iznine, bununla beraber sosyal destekten dijital ve aileye kadar, koruyucu aileye kadar birbirinden farklı birçok şey yine burada var. Bütüncül bir yaklaşım yok. Amaç açıktır, bu kadar kapsamlı ve tartışmalı düzenlemeleri detaylandırmadan, parçalara ayırmadan, görünürlüğü azaltarak ve tartışma zeminini daraltarak hızlıca geçirmek. Bunun adı yasama faaliyeti değil tartışmayı bastırma, halkı karar alma süreçlerinin dışında bırakma ve denetimi etkisizleştirmektir. Çünkü bu başlıklar eğer ayrı ayrı değerlendirilirse siz de biliyorsunuz ki her bir başlık için, her biri için çok ciddi toplumsal ve hukuki itirazlarla karşı karşıya kalacaksınız. Sizler de bu absürtlüğün farkında olduğunuz için oldubittiye getirmeye çalışıyorsunuz. Bu yüzden torba yasa itirazı dağıtmanın ve bu siyasal müdahaleyi mümkün olduğunca en az tartışmayla geçirmenin çabasıdır.

Görüşmekte olduğumuz bu teklif, iktidarın kente, mülkiyete ve yerel yönetimlerle, kamusal olanla kurmuş olduğu ilişkiyi açığa çıkarıyor ve bu ilişki de aslında demokratik değil, katılımcı değil, yerel ihtiyaçlara cevap veren bir noktada hiç değil; kurulan bu model çıkar ilişkilerine göre düzenlenen bir yöntem anlayışıdır. "Sosyal konut" başlığı adı altında getirilen acele kamulaştırma ise bunun ilk halkasını oluşturmaktadır. Sosyal devlet barınma hakkını yerine getirmekle yükümlüdür. Ancak bunu yaparken de başka bir yurttaşın mülk edinme hakkını, mülkiyetini gasbederek bunu yapamaz. Burada acelelik bir istisna olmaktan çıkartılıp olağan bir şeye dönüştürülmeye çalışılıyor. Bakın, 2018-2024 yılı ortasına kadar Cumhurbaşkanı tarafından 1.025 acele kamulaştırma kararı alınmış. "Ne oldu bu süreçte, kıyamet mi koptu? Yani bu kararları alırdabilecek hangi olağanüstü durum gelişti?" diye sormak istiyoruz. Bu, mülkiyet hakkının ihlali olduğu gibi, zorunlu yerinden etmenin de hukuki kılıfıdır. Bunun ne anlama geldiğini öğrenmek istiyorsanız

Diyarbakır'da Sur'a bakmak yeterlidir ama mesele yalnızca Sur'la ilgili değil ve Sur'la da sınırlı değil. Deprem bölgesinde de benzer bir model işletildi. İHD'nin Mülkiyet Hakları ve İhlalleri Raporu'nun açıkça ortaya koyduğu şekilde, deprem gerekçesiyle çıkarılan düzenlemeler ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle mülkiyet ilişkileri, mülkiyet rejimi yeniden şekillendirildi, geri dönüşü olmayan hak kayıpları yaratıldı ve bu süreçler özellikle de yargısal denetimin dışında bırakıldı. Dolayısıyla mesele kolektif hakların ve yerinde yaşamın tasfiyesidir. Üstelik bu bir konut politikası da değildir. Bu, Sur'da başlatılan, test edilen ve deprem bölgesinde genişletilen bir modelin genelleştirilmesi, mekân üzerinden mülksüzleştirme ve siyasal yeniden düzenin stratejisidir.

İkinci kritik mesele ise TOKİ'ler, TOKİ'lere sağlanan imtiyazlar, TOKİ'ye tanınan yargısal ve idari ayrıcalıklar. Bir kurumu insanların, insan haklarının üstünde bir yerde tutuyorsunuz. Özellikle de dava ve icra süreçlerinde teminat yükümlülüğünden muaf tutulması zaten usulen var olan o dengeyi de ortadan kaldırıyor. TOKİ piyasada şirket gibi davranıyor, sözleşme imzalıyor, satış yapıyor ama iş yargıya gelince devlet oluveriyor yani orada ayrıcalıklarını devreye sokuyor. Yani işin özü, deprem sürecinde geliştirilen, deprem sonrası geliştirilen TOKİ yeni dönemin mülksüzleştirme aygıtı hâline dönmüş oluyor.

Gelelim en çarpıcı yere: Yerel yönetimlerin ekonomik özerkliğini ortadan kaldırmak. Belediyelerin şirket kurması, kooperatifleşmesi veya ortaklık geliştirilmesi tek bir izne bağlanıyor. Buna "idari düzenleme" deniliyor ancak bunun idari düzenleme olmadığını, yerelin iradesinin iktidara teslim edilmesi olduğunu bilmek gerekiyor. Her şeyi tek imzaya bağlayarak buna "yönetim" denilemez. Olsa olsa bunun adı tekçiliğin de kurumsallaştırılması olur. Üstelik mesele sadece yetki devri olarak değerlendirilecek kadar da basit değil, açık bir siyasi müdahaledir. Çünkü bu ülkede iktidarın yerel yönetimlere nasıl yaklaştığını hepimiz biliyoruz. Seçimle alamadığınız belediyeleri ya kayyumla gasbettiniz, eş başkanları tutukladınız ya da mali ve idari baskılarla çalışamaz hâle getirmeye çalıştınız. Bugün kürdistan'da belediyelerin büyük bir bölümü kayyum dönemlerinden devrıldıkları o ağır borç yükleriyle uğraşmak durumunda yani siz yalnızca yönetimleri gasbetmekle kalmadınız, arkalarında işlevsizleşmiş, borçlandırılmış ve hareket alanı daraltılmış belediyeler bıraktınız. Şimdi de o belediyelere diyorsunuz ki ekonomik olarak kendi başınıza hareket edemezsiniz. Yani bir belediye halkıyla birlikte üretim yapacak, kooperatif kuracak, sosyal konut geliştirecek diye ödünüz kopuyor çünkü halkla birlikte demokratik ve özgün bir yönetim kurma ihtimali rahatsız ediyor. O bal halkın ağzına çalınmasın istiyorsunuz ki o tadın ne olduğunu bilmesinler çünkü yerel yönetim güçlenirse yalnızca ekonomik olarak değil, siyasal olarak da güçlenir, halkla doğrudan bağ kurar, kararını birlikte üretir; tıpkı Varto Belediyesinde katılımcı bütçe süreçlerinde uygulandığı gibi. Kararların aşağıdan kurulması, halkın özne hâline gelmesi bu iktidar düzenini bozar çünkü bu iktidar demokratik topluma değil bağımlılık üreten bir yönetim anlayışına dayanıyor. Bu yüzden, hedef, belediyelerin yaptığı işlerden ziyade halkla birlikte kurdukları demokratik yönetim zeminini ortadan kaldırmaktır ama iş kayyumlara gelince tablo tamamen değişiyor; orada ne izin var ne sınır var ne denetim. Belediye taşınmazlarını babalarının malı gibi istedikleri yere satıyorlar, kaynaklar yandaşlara dağıtılıyor, kamu bütçesi sosyal sadakat üretmek için araç olarak kullanılıyor. Bu düzenleme ise muhalif belediyeleri hizaya getirmek için yazılmış bir yasa.

Teklifin çevre denetimine geldiğimizde, bu düzenlemelere baktığımızda kamusal sorumluluk açık bir şekilde piyasaya devrediliyor. Bugün işletmeler ya kendi denetimini yapmakta ya da yetkilendirilmiş firmalardan bu hizmeti satın almaktalar yani bu firmalar hem danışmanlık yapıyor hem de rapor hazırlıyor ama aynı zamanda ihlalin de tespitini yapıyor; kirleten denetliyor, denetlenen satın alınıyor, gerçekten de güzel tezgâh. Bunun sahadaki karşılığı çok net: Muş Varto'da yürütülmek istenen jeotermal proje tam da bu anlayışın sonucudur. Meralar yatırım alanlarına çevriliyor, köylülerin rızası yok sayılıyor, su kaynakları ve tarım arazileri yok oluşa karşı karşıya, üstelik bütün bunlar aktif fay hatlarının kesiştiği ve daha önce büyük bedeller verildiği bir coğrafyada yapılıyor. Bir çevre politikası olmadığını zaten söylemiştik; bu, denetimsizliğin kurumsallaşması ve yaşam alanlarının sermayeye peşkeş çekilmesidir ama Varto halkı bunu reddediyor. Varto halkı "Ekmeğimizi toprağımızdan, torağımızı hayvanımızdan sağladığımız yerin adıdır yurdumuz ve biz yurdumuzda yaşamı ve yaşatmayı savunmak için büyük bir miting düzenliyoruz." diyorlar ve 24 Nisanda büyük Varto ekoloji mitingine doğa savunucularını, yaşam savunucularını ve ekolojistleri davet ediyorlar. Bizler de dayanışma adına buradan onların çağrısını duyurmuş olalım.

Bütün bu düzenlemeler bir araya gelindiğinde açık bir tablo ortaya çıkıyor ve tablo netliğini gösteriyor. Bu, doğrudan iktidarın merkezî kontrolünü büyütme ve kent ile toplum üzerindeki hâkimiyetini genişletme girişimidir ve bizler bunu reddediyoruz çünkü kent rant alanı değildir, yerel demokrasi izinle işlemez, sosyal konut mülksüzleştiriminin bahanesi olamaz. Bu yüzden bu teklifi sadece reddetmiyoruz, bu dayatılan düzeni de kabul etmiyoruz çünkü bu ülkenin kentleri de hakları da tek bir iradenin tasarrufuna bırakılamaz.

Genel Kurulu selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, Sayın Boz, teşekkür ediyorum.

Diğer söz talebi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'ya ait.

Sayın Ağbaba, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, kamu kaynaklarının kullanımında büyük adaletsizlik olduğunu tüm Türkiye görüyor. Biliyorsunuz ki dün Türkiye 5G teknolojisine geçmiş bulunuyor, hayırlı olmasını diliyoruz. Değerli arkadaşlar, bu 5G kampanyası yapılıyor, bu kampanyada reklam sadece belli kanallara, havuz medyasına veriliyor. Hiç kuşkusuz Türkiye'nin en çok izlenen televizyonu Halk TV'ye yarım saniye reklam yok, Sözcü TV'ye yarım saniye reklam yok. Sanki babalarının malı bu devletin kaynakları, sanki babanızın çiftliği; sadece kendi akrabalarınıza, kendi yandaşlarınıza reklam veriyorsunuz. Yine, sadece 5G kampanyası değil hepimizin göz bebeği olan Türk Hava Yolları bir tane bağımsız gazete'ye reklam vermiyor. Cumhuriyet'e, BirGün'e, Evrensel'e, Sözcü'ye, Karar'a, Nefes'e reklam vermiyorlar; Türk Hava Yolları öyle, Vakıfbank öyle, Ziraat Bankası öyle. Âdeta devleti babalarının çiftliği gibi yönetiyorlar. Bu Halk TV'yi, Sözcü TV'yi izleyen vatandaşlar devlete vergi vermiyor mu? Devlete vergi veriyor, onları izleyen insanlardan biri benim. Ben buradan bu vergilerimizi kendi yandaşlarına kullananlara hakkımı helal etmiyorum, haram olsun. (CHP sıralarından alkışlar) Burnunuzdan gelir inşallah, başka bir şey demiyorum. Böyle adaletsizlik olur mu ya? Ve burada Rekabet Kurulunu da göreve davet ediyorum.

Değerli arkadaşlar, zaten televizyonları, gazeteleri okuyan yok, izleyen yok. Maalesef basının geldiği hâl öyle bir hâl ki manşetler talimatla atılıyor, akşamki kanallarda kim Cumhuriyet Halk Partisine daha çok küfrediyorsa, kim Cumhuriyet Halk Partisine

çok daha hakaret ediyorsa bu paralar oraya gidiyor. Hem Cumhuriyet Halk Partisine hem muhalefet kanadının verdiği vergilerle bize küfreden anlayışı kınıyorum; tekrar burnunuzdan gelsin, zehir zıkkım olsun size! (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, gündem ne? Gündem yoksulluk, gündem işsizlik, gündem memurların geçinememesi. Bir memur sendikasının başkanı kalkıyor, diyor ki: "Yüz yıllık narkozdan uyanacağız." "Yüz yıllık narkoz..." Ya, sizin bu cumhuriyet tarihiyle ne derdiniz var, ne derdiniz var? Bu sendika başkanı memur hakkını savunmuyor, savunmadığı gibi, büyük utanç içerisinde; yüzde 30'ların, yüzde 40'ların enflasyonunun gözüktüğü dönemde 4+4 memur zammına imza atıyor. Bu, maalesef sadece...

Bakın, cumhuriyet düşmanlığı var. Geçtiğimiz günlerde Karaman'da bir olay yaşandı. Karaman'da İstiklal Marşı Arapça okutuldu. Bu İstiklal Marşı'nı yazan Mehmet Akif Ersoy'un Arapçayı ana dili gibi konuştuğunu biliyor musunuz? Biliyorsunuz. Peki, bunu Mehmet Akif Ersoy Arapça yazmamış da niye Türkçe yazmış? Maalesef, Anadolu'nun bütün değerlerine düşman, ona savaş açmış bir anlayışla karşı karşıyayız. (CHP sıralarından alkışlar) Bu da Türkçeye bir savaştır. Maalesef milliyetçilikle ilgili çok laf söyleyenler, bu konuda tık çıkarmadılar değerli arkadaşlar.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin gündemi yoksulluk. Bakın, ilk kez işsizlikte, genç işsizliğinde üniversite mezunu işsizlik yüzde 49, yüzde 50'ye dayanmış durumda.

Memleketin en büyük meselesi uyuşturucu. Geçen araştırmalara göre 12'nci sınıftaki öğrencilerin yüzde 43,7'si yaşamlarının bir döneminde 1 kez uyuşturucu kullanmış. Maalesef artık insanların, gençlerimizin IBAN'ları çetelerin eline düşmüş durumda. Yüzde 22,6'yla Avrupa'da derin yoksulluğun zirvesindeyiz, dünyada 5'inci yoksul ülkemiz. Ülkede yaklaşık 17 milyon kişi yoksul. Adalet endeksinde 143 ülkede 118'inci sıradayız. Yıllık enflasyonumuz 31,53; Avrupa'da 1'inciyiz, Avrupa'da tüm ülkeleri toptasan neredeyse bizim kadar enflasyonu var. Enflasyonda dünya 5'incisiyiz. Gıda enflasyonunda 36,44'le dünya 3'üncüsüyüz. Organize suç sıralamasında ilk 14 ülke arasındayız.

Değerli arkadaşlar, bunun dışında, millet mutsuz; mutsuz, huzursuz. Dün akşam hepimizin göğsü kabardı, hepimizin gözleri doldu. Türk Millî Takım Kosova'yı 1-0 yenerek yirmi dört yıl sonra Amerika'daki Dünya Şampiyonası'na gidecek. Allah aşkına, bir kutlama duyduunuz mu, kutlama? Bir kutlama duyduunuz mu? Eskiden Taksim Meydanı'nda kutlama olurdu. Niye olmuyor? Çünkü memleket mutsuz değerli arkadaşlar.

Bakın, bu torba yasada biraz sonra konuşacağız, biraz önce Ömer Fethi Gürer de hatırlattı. Değerli arkadaşlar, bedelli askerlik eskiden zengin çocuklarının yaptığı ama orta hâlli memur çocuklarının da yaptığı bir şeydi. Şimdi, 413 bin liraya yükseltilmişsiniz, artık fakir ve orta gelirli insanların çocuklarının bedelli askerlik yapması mümkün değil. Yani burada "parası olana tezkere, parası olmayan askere" mantığıyla karşı karşıyayız. (CHP sıralarından alkışlar)

Yine, bugün, Sayın Cumhurbaşkanı, Sayın AK PARTİ Genel Başkanı -Türkiye'de başka bir mesele yok- geçmiş tarihleri yanlış yorumlayarak ya da bilerek yanlış söyleyerek Cumhuriyet Halk Partisine saldırıyor. Ya, memlekette birçok dert var; memleket uyuşturucu batağına saplanmış, memleket âdeta açık hava kumarhanesine dönüşmüş durumda, "CHP de CHP" diyor. "CHP darbeler tarihidir." diyor.

Değerli arkadaşlar, 28 Şubatla ilgili bir şey söyleyeyim; 28 Şubatı en çok destekleyen kimdi? Vatan Partisi, Doğu Perinçek. Doğu Perinçek bunların şimdi ideoloğu. İdeoloğu değil mi Doğu Perinçek? En büyük ideoloğu Doğu Perinçek bunlara destek veriyor. Başka? Başka kim vardı bu 28 Şubat döneminde? DSP sizin iktidar ortağınız, DSP sizin iktidar ortağınız. Bu kardeşiniz, bu kürsüde konuşan kardeşiniz Malatya türban eylemlerinde o insanların hakkını savunmuş birisi; Genel Başkanımız üniversite döneminde o insanların hakkını savunmuş birisi ama bu türban meselesi bitmedi. Türbanın yağından, sütünden, yününden faydalanarak onu istismar etmeye devam ediyorsunuz.

Yine, değerli arkadaşlar, bakın, bu darbe meselesine geldiğimiz zaman, bu ülkede en son darbeyi ne zaman yaşadık? 19 Martta, oraya geleceğim. Bir de 15 Temmuz darbesi yaşandı, Sayın Başkan şahittir, Sayın Bekir Bozdağ; bu kürsüde hemen yanında konuşan Özgür Özel'dir. Ama o darbeyi yapan kim? Darbeyi yapan AK PARTİ'nin döşemiş olduğu taşlarla yol açtığı FETÖ örgütüdür. Eğer bu Meclise bomba atıldıysa o uçağa bomba AK PARTİ eliyle yükletilmiştir. Eğer 15 Temmuzda köprü'nün üzerinde insanlar öldürülmüşse o silahlara kurşunu AK PARTİ vermiştir. FETÖ'yü besleyen, büyüten o, "Aynı menzile yürüyoruz." diyen o; şimdi buradan kurtulmaya çalışıyor.

Değerli arkadaşlar, bakın, eskiden darbe silahla yapılıyordu, şimdi mahkeme eliyle yapılıyor. Allah aşkına, Ekrem İmamoğlu'na, İstanbul Belediyesine yapılan darbe değilse nedir, darbe değilse nedir? (CHP sıralarından alkışlar)

Ve arkadaşlar, bakın, belediye başkanlarımız gözaltına alınıyor, cezaevine atılıyor; hiç öyle bir uygulama yok ve arkadaşlar, geçmişte, belediye başkanlığı döneminde hak etmiş oldukları, kazanmış oldukları tüm mal varlıklarına el konuluyor. Bakın, buradan bir yol açmayın, sizi uyarıyorum, bir yol açmayın. Ekrem İmamoğlu'nun babasının emekli maaşına el koydular değerli arkadaşlar, emekli maaşına; eşinin pasaportuna el koyuyorlar. Böyle bir zulimlik olmaz ve bu zulimliğe ses çıkarmayanlar da o zulimliğe ortaktır.

Ya, bizim belediye başkanlarını sabah gözaltına alıyorlar. Daha geçen dönem bu sıralarda görev yapan Erzurum Milletvekili Taşkesenlioğlu'nun izah edemeyeceği mal varlığı çıktı, bir şey yaptınız mı? (CHP sıralarından "Hayır!" sesleri) AK PARTİ'ye ayrı hukuk, muhalefete ayrı hukuk. Bir düşman hukukuyla karşı karşıyayız.

Arkadaşlar, bakın, o Türk Hava Kurumunun eski rektörü, ne oldu? Yol verildi, gitti ve deniyor ki, buradan söylüyorum: AK PARTİ milletvekillerine okula gitmeden yüksek lisans diploması verdiği söyleniyor.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Ticaret Bakanı vardı.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Evet, Ticaret Bakanı var.

Değerli arkadaşlar, bir de bakın, size bir şey söyleyeceğim: Eskiden, bunlar iktidara geldiği zaman Millî Piyango gınahtı, yılbaşında tombala gınahtı, bunlar memleketi kumarhaneye çevirdiler. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, Spor Toto Teşkilatının 2003 yılında hasılatı 17 milyon dolar, dikkat edin, 17 milyon dolar 2003'te; 2024 hasılatı ne kadar biliyor musunuz? 17,7 milyar dolar.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Kumar parası.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Tam yüzde 104 bin artış var. Muhafazakâr ülkede, muhafazakâr iktidarla yönetilen ülkede memleket kumarhaneye dönmüş durumda. 96'da "casino"lar kapatıldı, değerli arkadaşlar, Türkiye "casino" durumunda. Şuna bakar

mısınız, şuna; ne istersen var, ne istersen var; hazine kutusu var, penaltı vuruşu var; o cep telefonuna giriyorsun, âdeta cep telefonları kumarhaneye dönüşmüş durumda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ağbaba, lütfen tamamlayın.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Tamamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bakın, Tarım Komisyonunda bir kanun görüşülüyor, alkol reklamları yasaklanıyor hatta alkolle ilgili renk bile yasaklanıyor, sponsor bile olamıyor. Hodri meydan, hodri meydan; gelin, bu sanal kumarın hep beraber reklamını yasaklayalım. Bakın, memlekette sayenizde çocukların gelecek umudu yok; sanal kumara, yasa dışı bahse ya da kredi kartlarını kiraya vermeye çalışıyorlar. Gelin, hep beraber bu kumar reklamlarını yasaklayalım değerli arkadaşlar. Bunu yapabilir misiniz? Yapamazsınız çünkü bütçenizin önemli kaynaklarından biri bu.

Şimdi, bir de bu trafik cezaları var. Trafik cezaları... Bakın, millet mazottan -Güzelmansur- falan vazgeçti, mazot zamlarından; neye bakıyor biliyor musunuz? Trafik cezalarına. Trafik cezaları şoför esnafı için de yük, herkes için de yük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) - Bu şoför esnafına çağrı yapıyorum: Recep Tayyip Erdoğan'ı karşılamaya bedavaya gidiyorsunuz ya, bir de bunun için hep beraber ayağa kalkın, iki sefer kornaya basın, ancak öyle duyar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ağbaba, teşekkür ediyorum.

Şahıslar adına ilk söz Karabük Milletvekili Cevdet Akay'a ait.

Sayın Akay, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CEVDET AKAY (Karabük) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Şimdi, ben bu kanun teklifine neden Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak karşı olduğumuzu ifade edeceğim, özetleyerek tabii ifade edeceğim. Her şeyden önce, Plan ve Bütçe Komisyonuna geldiğinde 14 kanunda değişiklik yapan 19 maddelik bu torba yasayı Genel Kurul görüşmelerine geldiğinde bir kısım maddeleri geri çekilerek bugün görüşmeye devam ediyoruz. Tali komisyonlarda görüşülmeden geldi, görüşülmesi gerekirdi, uzman görüşlerinin alınması gerekirdi; sivil toplum kuruluşlarıyla, meslek örgütleriyle görüşme yapıp onların görüşlerinin alınması gerekirdi, alınmadı; bunun için karşıyız. Etki analizi çok yetersiz, gerekli bilgiyi bize aktarmıyor; bunun için karşıyız. Meclis İçtüzüğü'nün 38'inci maddesine göre Anayasa'ya uygunluk incelemesi yapılmadığı için karşıyız. Bu kanun teklifinin 9'uncu, 10'uncu, 14'üncü maddeleri Anayasa'nın 2, 7, 87 ve 161'inci maddelerine karşı; bunun için karşıyız bu kanun teklifinin buradan onaylanmasına.

Şimdi, maddelerle ilgili... İşsizlik Sigortası Fonu'yla ilgili bir madde var. Burada devlet katkı payını yüzde 1'den yüzde 50 oranında arttırma veya yüzde 50 oranında azaltma şekliyle Cumhurbaşkanına yetki veriliyor. Şimdi azaltılacak gibi görünüyor çünkü etki analizinden baktığımızda 65 milyar TL'lik bir tasarruf bekleniyor çünkü 2026 yılında devlet katkı payı ocaktaki rakam 10,6 olduğu için devlete 130 milyarlık bir yük bineceği ifade edilmiş yani yüzde 50 azaltırsanız, binde 5'e indirirseniz de 65 milyarlık tasarruf edeceksiniz gibi görünüyor.

Şimdi, işsizlik sigortası niçin var? İşsizler işsiz kaldığında onlara destek olmak için var. Bakın, işsizlik sigortasına 22,7 milyon müracaat olmuş başladığı tarihten bu yana, 12,1 milyon kişi yararlanmış; şartlar çok ağır, süre kısıtlı ve miktar da yeterli değil. Siz, içinde bulunduğumuz şu çatışma ortamında, İşsizlik Sigortası Fonu'nun gelirlerini daha da artırmak zorundasınız çünkü işsizlik sayısı artacak. (CHP sıralarından alkışlar) Nitekim oran yüzde 8,1'den 8,5'e çıktı; atıl işsizlik oranı yüzde 30. Buradan tekrar ikaz ediyoruz: Bu madde bu şekliyle buradan geçmemeli veya şu anda buradan geçecek olursa da bu indirim yetkisi mutlaka kullanılmamalı. Bunun için bu maddeye, bu kanun teklifine karşıyız.

Şimdi, yine, burada BOTAŞ'la ilgili bir durum söz konusu. BOTAŞ'ın vergi borçları siliniyor -biliyorsunuz- daha doğrusu, görevlendirme giderleriyle ilgili devletten olan alacaklarından mahsup ediliyor. Geçmişte,, 2021, 2022 ve 2024 Temmuzunda 3 kez bu işlem yapıldı, 430 milyar silindi. Şimdi, buradan baktığımız zaman, şimdi tekrar 500 milyara yakın bir vergi borcu görevlendirme giderleri alacaklarından mahsup edilecek; 2026'daki KDV 165 milyar olarak tahmin ediliyor. Bu kesinlikle hatalı bir uygulama, bu işlemin yapılmaması gerekiyor; bu işlem yapıldığında 35 milyarlık bir faiz yükünden kurtulacak BOTAŞ. BOTAŞ düşük bedelle doğal gazı tüketicilere verirken devlet hazine ödemeleri, görev giderleri, görev zararlarıyla ilgili ödemeleri zamanında yapmadığı için geçmişte muazzam faiz yükü var BOTAŞ'a yüklenen. Bundan kim sorumlu? Yine, doğal gaz kontratları zamanında yenilenmediği için, uzun vadeli olarak düzenlenmediği için, spot alımlar yapıldığı için çok ciddi kamu zararları var. Şimdi, hazine geç ödemiş, kamu zararları oluşmuş; müsebbip var siyasi ve bürokratlar, hesap veren yok. Kim verecek hesabı? İşte, bu madde bu şekilde geçtiği için zaruretten, bunun hesabı verilmeden yasamaya, Meclise, bu kanun teklifinin geçmesine karşıyız.

230 adet gayrimenkul satılıyor. 230 adet gayrimenkulden 35-45 milyar arasında gelir elde edilmesi hedefleniyor. Bunların değerlemesinde ayrı bir sorun var, çok kıymetli yerler, bunların kimlere satılacağıyla ilgili ayrı bir sorun var. Siz buradan bu kaynağı buluncaya kadar bir sürü kaynak var, ben bunları size ifade edebilirim.

Bakın, yine, 17'nci madde, Kentsel Dönüşüm Başkanlığına borçlanma yetkisi veriyorsunuz. 595 milyarlık ek borçlanma limiti aldınız depremle ilgili, depremle ilgili harcamaların nerelere yapıldığı belli değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Akay, lütfen tamamlayın.

CEVDET AKAY (Devamla) - Kentsel Dönüşüm Başkanlığının borçlanma yetkisi alması doğru değil, vadeli alacaklarının dörtte 1'i kadar. Şu an için 24 milyar, 200 milyar vadeli alacağı olursa 50 milyara çıkacak. Bakın, israfı önlemeniz gerekiyor. Vergi harcamalarında çok ciddi tasarruf yapabilirsiniz. Ben kısaca bir çalışma yaptım, toplam 1 trilyon 144 milyarlık bir tasarruf. Bakın, bunun 274 milyarı faiz giderlerinden yüzde 10 tasarrufla, vergi harcamalarından tasarruf 390, KÖİ revizyonları 140 milyar, israftan tasarruf 70 milyar, kayıt dışında yüzde 5'lik azalış, 130 milyar; servet ve rant gelirlerinin vergilendirilmesiyle ilgili 140 milyar, 870 milyar. Yani siz kaynak bulayım derken dar gelirliden, ücretliden, işsiz kalanlardan değil buralardan kaynağı sağlamalısınız diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Akay, teşekkür ediyorum.

Şahsı adına son söz Osmaniye Milletvekili Seydi Gülsoy'a ait.

Sayın Gülsoy, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SEYDİ GÜLSOY (Osmaniye) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifi üzerine 6 Şubat depremlerinin acısını yüreğinde taşıyan bir Osmaniye Milletvekili olarak da söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu, ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi ve kullerinden yeniden doğan Osmaniye'yi yığıt hemşehrilerimi saygıyla hürmetle selamlıyorum.

Osmaniye'mizin güzel ilçesi Düziçi'mizin düşman işgalinden kurtuluşunun 106'ncı yıl dönümünü kutluyor, bu uğurda canlarını feda eden aziz şehitlerimizi ve kahraman gazilerimizi minnetle anıyorum.

Önümüzdeki bu kanun teklifi, vergi adaletini güçlendirme ve ekonomik güvenliği tesis etme iradesidir. Bu doğrultuda vakıf üniversitesi hastanelerinin vergi muafiyetini kaldırarak rekabet eşitliğinin sağlanması ve bazı kıymetli taşıtların ÖTV kapsamına alınması gibi kritik adımları atıyoruz. Şans oyunlarının reklam giderlerinin gider olarak kabul edilmemesine dair bir düzenleme teklif ediyoruz.

Teklifimiz sadece vergi düzenlemeleriyle sınırlı değildir. Bedelli askerlik gelirlerinin bir bölümünün Savunma Sanayii Destekleme Fonu'na aktarılmasından İşsizlik Sigortası Fonu'nun güçlendirilmesine kadar geniş bir yelpazeyi kapsamaktadır. En önemlisi ise 6 Şubat depremlerinde evleri ve iş yerleri hasar alan hak sahibi vatandaşlarımıza sağlanacak tarihî indirimlerle ekonomik iyileştirmeyi hızlandırmayı amaçlamaktayız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat 2023'te insanlık tarihinin en büyük afetlerinden birini yaşadık. Depremlerin üzerinden geçen zamanda devletimizin ve milletimizin el ele vererek sergilediği o muazzam dayanışma ruhu her geçen gün daha da güçlenmektedir. Ben de o geceyi bizzat yaşamış, hemşehrilerimin acısına ortak olmuş, yıkıma tanıklık etmiş bir Osmaniye Milletvekili olarak hazırladığımız bu anlamlı kanun teklifi üzerine söz almış bulunmaktayım. Görüşmekte olduğumuz bu kanun teklifi, deprem bölgesindeki ekonomik daralmayı aşmak ve vatandaşlarımızın üzerindeki mali yükü hafifletmek adına atılmış tarihî bir adımdır. Bildiğiniz üzere, deprem sonrası süreçte devletimiz hızla harekete geçerek hak sahipliği süreçlerini tamamlamış, güvenli konutların inşasına hızla başlamıştır. Geldiğimiz gün itibarıyla hak sahiplerinin neredeyse tamamı yeni yuvalarına kavuşmuştur. Görüşmekte olduğumuz düzenlemeyle hak sahiplerine çok önemli bir kolaylık daha sağlamaktayız. 31 Aralık 2026 tarihine kadar borcunu tek seferde ödemek isteyen vatandaşlarımıza tam yüzde 74 oranında indirim uygulayarak 484 bin liraya konutlarının tapularını teslim edeceğiz. Yine, iş yerlerinde ise bu indirim oranları yüzde 48 olarak belirlenmiştir. Bu düzenlemeyle amacımız, afettede vatandaşlarımızın barınma hakkını en güçlü şekilde desteklemek, hane halkı bütçelerini rahatlatmak ve bölgedeki ekonomik canlanmayı teşvik etmektir. Kamu alacaklarının süratle tahsil edilmesiyle de bütçe dengesine katkı sağlanacak, bu kaynaklar yine depremde etkilenen illerimizin ihyasında kullanılacaktır.

Osmaniye'miz özelinde konuşacak olursak; hamdolsun, devletimizin eli şehrimizin her yerinde, her noktasında ve her köşesinde olmuştur. Depremin hemen ardından başlayan inşa süreciyle Osmaniye'mizde binlerce deprem konutu yükselmiş, bu güvenli yapılar hak sahiplerine teslim edilmiştir. Hemşehrilerimiz yeni evlerine yerleşirken bir yandan da altyapıdan üstyapıya, içme suyu hatlarından kanalizasyon şebekelerine, yollardan yeşil alanlara, köprülerden kavşaklara kadar şehrimizin tüm damarlarını yenilemiş oluyoruz. Yıkılan veya ağır hasar alan kamu binalarımızın yerine modern ve depreme dayanıklı yeni binaların inşaatlarını hızla yapmaktayız. Okullarımız, hastanelerimiz, sağlık tesislerimiz, idari binalarımız, hükümet konaklarımız ve adalet saraylarımızla Osmaniye'miz eskisinden daha dirençli, daha modern bir şehir hâline gelmiştir. Genel Başkanımız, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde hayata geçirdiğimiz bu yatırımlar devletimizin Osmaniye'mize ve tüm bölgeye vermiş olduğu en önemli güç göstergesidir. Bizim derdimiz, hiçbir vatandaşımızın kendisini yalnız hissetmemesidir. Bu kanun teklifi de işte bu aidiyet duygusunu güçlendirmek, "devlet-millet el ele" dediyecek bir düzenlemedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gülsoy, lütfen tamamlayın.

SEYDİ GÜLSOY (Devamla) - Bu duygu ve düşüncelerle, kanun teklifimizin başta Osmaniye'miz olmak üzere tüm deprem bölgesi illerimize hayırlı olmasını diliyor, afette hayatını kaybeden vatandaşlarımıza bir kez daha Allah'tan rahmet diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Gülsoy, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, ikinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi ikinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

11'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım. İlk 3 önerge aynı mahiyette olduğu için birlikte işleme alacağım.

Aynı mahiyetteki önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin
Bülent Kaya
İstanbul

Selçuk Özdağ
Muğla
Birol Aydın
İstanbul

Mustafa Bilici
İzmir
Ertuğrul Kaya
Gaziantep

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Uğur Poyraz

Ayyüce Türkeş Taş

Yüksel Arslan

Antalya
Şenol Sunat
Manisa

Adana
Selcan Taşcı
Tekirdağ

Ankara
Turhan Çömez
Balıkesir

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Cevdet Akay
Karabük
Mustafa Erdem
Antalya

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa
Ömer Fethi Gürer
Niğde

Cavit Arı
Antalya

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk söz Gaziantep Milletvekili Ertuğrul Kaya'ya ait.

Sayın Kaya, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen kıymetli vatandaşlarımız; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, kanunlar mevcut bir problemin çözümü için yapılır yani problemin soruna temel teşkil eden ekonomik, kültürel, sosyal herhangi bir sorunun kati surette çözümü için kanunlar yapılır. Oysa Genel Kurula gelen kanunların tamamında pansuman niteliğindeki çözüm önerileri, durumu geçici olarak kurtarmaya çalışan kanun maddeleri, meselenin aslına asla girmeyen düzenlemeler, zamlar, vergiler, cezalar; bunun ötesinde hiçbir düzenleme yok değerli arkadaşlar. Örneğin, geçtiğimiz hafta 10'uncu madde burada iktidar milletvekillerinin oylarıyla kabul edildi. 10'uncu madde neyi düzenliyordu? BOTAŞ'ın zararlarını. Değerli arkadaşlar, bu kürsüden BOTAŞ'ın neden zarar ettiğine dair iktidar milletvekillerinden herhangi bir açıklama duyduk mu? Hayır, duymadık. Değerli arkadaşlar, BOTAŞ neden zarar ediyor? Ve gerekçe de enteresan. "Makroekonomik dengeler" deniyor, efendim, bölgesel etkilerden kaynaklı doğal gaz fiyatlarında meydana gelen artışlar ve bundan kaynaklanan sübvans edilen fiyatlar nedeniyle bir düzenleme yapıldığı söyleniyor; ne enteresan! Değerli arkadaşlar, Komisyon görüşmelerinin dördüncü gününde ABD ve İsrail'in İran'a saldırısı gerçekleşti yani doğal gaz fiyatlarındaki artış bugünün meselesi değil. Geçmişte de 2023, 2024, 2025 senelerinde... Buyurun, küresel enerji fiyatlarında bir artış olmuş mu doğal gazda? Hayır. Elektrik fiyatlarında bir artış olmuş mu 2023, 2024, 2025 senelerinde? Aşağı doğru ivmelenme var, artış var mı? Hayır. Peki, Brent petrolde artış olmuş mu 2023, 2024, 2025 senelerinde? Hayır. Peki, BOTAŞ neden zarar ediyor? Değerli arkadaşlar, 200 liramız tedavüle girdiği yılda tam 134 dolar ediyordu, bugün 5 dolar dahi etmiyor. Döviz kurunu kim patlattı -soru bu- bu işin sorumlusu kim? Belki Sayın Gökhan Günaydın'dır, belki Cumhuriyet Halk Partisi Grubudur, bir ara iktidar olmuşlardır herhâlde(!)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Biz yapmışızdır kesin(!)

ERTUĞRUL KAYA (Devamla) - Belki DEVA'dır, Gelecektir, Saadettir; belki İYİ Partidir(!) Ne dersiniz Turhan Çömez? Belki İYİ Parti yapmıştır bunu(!) Değerli arkadaşlar, aranızdan bir kişi çıkıp bu sorunu üstlendi mi? Cevap: Hayır, yapmadınız. Topu hiç Sayın Mehmet Şimşek'e ve ekonomi yönetiminin üzerine falan da atmayın, sorumluluk orada değil. Siz 2019 yerel seçimlerini kazanmak için ne yaptınız? 130 milyar doları -teşbihte hata olmaz- cayır cayır yaktınız. Ardından ne yaptınız? Arka kapıdan sattığınız dolarların, dövizin toplam tutarı tamı tamına 400 milyar dolar. Ekonomik kriz mi vardı dünyada, savaşlar mı vardı? Hayır. Siz sırf ekonomi yönetimini doğru yönetiyor algısını zihinlerde pekiştirmek için arka kapıdan, kamu bankaları üzerinden dolar sattınız. Biz burada Sayın Mehmet Şimşek'in palyatif yöntemlerle yaptığı çözüm önerilerini eleştiriyoruz ama sorumluluğu asla oraya atmıyoruz, eleştirilerimiz ne bir eksik ne bir fazladır. Sayın Mehmet Şimşek ve ekonomi yönetiminin bir kısım uygulamaları evet, doğru ama bir kısım uygulamaları yanlış; yangına tulumbayla su taşımaya çalışıyorlar.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Doğru, yanlışlı götürdü, sıfırladı.

ERTUĞRUL KAYA (Devamla) - Bu aralar da yangına benzin döküyorlar zamlarla, cezalarla. Arkadaşlar, bu meseleler bu yöntemlerle çö-zül-mez!

TAHSİN OCAKLI (Rize) - E, gaz çıkacak, gaz(!)

ERTUĞRUL KAYA (Devamla) - Gelelim diğer bir konuya; doğal gaz faturalarının, elektrik faturalarının bir kısmını finanse ettiğinize dair vatandaşlarımıza SMS gönderiyorsunuz ya, şöyle bir yöntem öneriyoruz arkadaşlar: Araç alan vatandaşlarımıza da bir SMS atın tescil işleminden sonra, deyiverin "Ya, bu aldığınız 3 arabanın 1'ini kendinize aldınız, 2 arabayı da maliyeye aldınız; kesenize bereket." Böyle bir SMS gönderin, şeffaf olun. Ya da akaryakıt istasyonlarından alınan her fişin altına deyin ki: "Aldığınız 1 litre mazotun ve 1 litre benzinin yüzde 43'ünü vergi olarak sizden alıyoruz ve bunu da tefecilere, faizcilere ödüyoruz. Hakkınızı helal edin." Böyle SMS atın.

Değerli arkadaşlar, hakikatle yüzleşmediğiniz müddetçe bu sorunların çözülmeyeceğini anlayın. Bu sorunların temeli şu anda aranızda bulunan bir Bakan ve şu anda aranızda olmayan bir Bakan; hesabını buyursun versin. Cevap hakkı doğuracak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, lütfen tamamlayın.

ERTUĞRUL KAYA (Devamla) - Kur korumalı mevduat hesabı gibi bir garabeti, rahmetli Özal'ın yıllar önce "Bu ülkeye yapılmış ihanet projesidir." dediği şeyi aldınız, bu ülkenin beline yüklediniz, vatandaşın beline yüklediniz ve bu problemler katlana katlana gidiyor. Sonra da bu yasa teklifleriyle, zamlarla, cezalarla, esnafların belini bükecek, sanayicimizin kredi erişimini engelleyecek meselelerle Genel Kurulu meşgul ediyorsunuz; hakikat bu.

Bu yöntemlerle ekonominin düzelmeyeceği hakikatinde bir kez daha varmanızı, gerçeklerle yüzleşmenizi; Genel Kurula gerçekçi, rasyonel, vatandaşlarımızın sorunlarını gerçekten çözecek önerileri getirmenizi teklif ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kaya, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci söz Ankara Milletvekili Yüksel Arslan'a ait.

Sayın Arslan, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YÜKSEL ARSLAN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan kanun teklifinin 11'inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Söz konusu teklifle, kamu kurum ve kuruluşlarının mülkiyetinde bulunan veya kendilerine tahsis edilmiş taşınmazların satışı Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından gerçekleştirilecek. Nitekim daha önce benzer uygulamalara hepimiz tanık olduk, aynı mantıkla 18 adet kamu sosyal tesisi özelleştirme programına alınarak satış süreci hızlandırıldı. Artı, bu düzenleme AK PARTİ iktidarı tarafından alışkanlık hâline getirilmiştir ve ülkenin en kıymetli taşınmazları satılıyor, satılmaya devam ediyor. Önümüzde duran kanun teklifi ise geçmişte yapılan benzer düzenlemelerin ötesine geçerek etki alanını genişletiyor ve kamu taşınmazlarının satışından 35 ila 45 milyar Türk lirası arasında bir gelir elde edilmesi hedefleniyor. Peki soruyorum, bu rakam neyi karşılayacak? Türkiye bir yılda 2 trilyon lirayı aşan faiz ödemesi yapmaktadır yani siz milletin taşınmazlarını satarak elde edeceğiniz bu gelirle faizin çok küçük bir kısmını bile karşılayamıyorsunuz. O hâlde, bu satışlar kimin derdine çare oluyor, milletin mi yoksa rant çevrelerinin mi? Açıkça ifade etmek gerekirse iktidara yakın müteahhitlerin önceden planladığı arsa veya arazi satışlarına çare olduğu gün gibi ortada çünkü geçmişte yaptıklarınız bu şüphelerimizi hep artırıyor. Peki, bu yetki neden sadece Özelleştirme İdaresi Başkanlığına verilmektedir, hiç düşündünüz mü? Çünkü bu kurum yalnızca özelleştirme uygulamaları yapan bir idare değil aynı zamanda imar planları yapma ve mevcut imar planlarını değiştirme yetkisine de sahiptir. Yani satılacak bir taşınmazın mevcut değeri ne olursa olsun Özelleştirme İdaresi emsal oranı artırabiliyor, inşaat alanını büyütebilir ve kat yüksekliğini belirleyebilir. Bu şekilde imar fonksiyonlarını değiştirerek yüksek oranda rant sağlayabilir. Böylece, bugün sıradan gibi görünen bir kamu arazisi yarın şehir planlamasına aykırı olabilecek gökdelenlerle doldurulabilir. Normal şartlarda imar planı yapma işlemleri belediyeler, Çevre Bakanlığı ve TOKİ tarafından yürütülüyor ancak yetki Özelleştirme İdaresine verildiğinde hem imar planı süreçleri hem satışa ilişkin ihale işlemleri kurumun kendi mevzuatından kaynaklanan yetkiler sayesinde daha hızlı ve denetimden uzak, iktidarın istedikleri doğrultusunda yürütülebilmektedir. Yani mesele yalnızca taşınmazların kamuya kazandırılması değildir; önce imar değerini katlamak, ardından hızla satış ihalesini yaparak tek elden çıkarmaktır. Açık konuşalım, bu kamu yararı falan değil kısa sürede daha yüksek bedelle satış yaparak belirli çevrelere rant sağlamaktır.

Çok çarpıcı bir örnek vermek istiyorum: Etlik Şehir Hastanesinin temeli atılmadan, o günkü Sağlık Bakanlığı bürokratlarından, -çoğunu tanım- konuştuğu zaman "Bizim işimiz dünyayla, ahiretle." diyenler "Pamuklar" diye bir bölge vardı, gecekondu bölgesinden gecekondu topladılar, satın aldılar. Daha sonra Şehir Hastanesinin temeli atıldı, kentsel dönüşüme sokuldu, 1.500 nüfuslu yer şu anda 30 bin. Hepsi yedişer, sekizer daire sahibi oldu. Bunlar bile böyle.

İkincisi: Şehir Hastanesinin yapıldığı yerin arkasındaki Antares bloklarını biliyorsunuz, hemen solunda Büyükşehir Belediyesine geçmişte iş yapan müteahhide geniş bir alan verildi, 3 bin konut bitti, 450 dükkân; bir anormal bloklar. O yetmedi, Zübeyde Hanım Hastanesinin hemen yanında, Şehir Hastanesinin yanında GATA'ya bakan bölgede bir müteahhide, bir holdinge arazi satıldı, şimdi yüksek bloklar yapılıyor. Yetti mi? Yetmedi. Hemen Varlık Mahallesi'nde Karayollarına ait bir arazi yine bir yandaş müteahhide satıldı, yüksek bloklar yapılıyor, altına alışveriş merkezleri. Biz "Alışveriş merkezleri şehir dışına çıksın, fakir fukara, küçük esnaf iş yapamıyor." derken yeni yeni işler. Merkez Ankara'yı biliyorsunuz, Büyükşehirin yanında; en çok konuşan milletvekili arkadaşlar, onların akrabaları var burada. Ankara trafiği mahvoldu, Ankara trafiğini kim mahvetti? Bu rant hırsı, rant hırsı, bu iktidarın rant hırsı. Ankara'nın her tarafı yüksek bloklarla donatıldı maalesef.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Arslan, lütfen tamamlayın.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Ülkemizdeki bu talan anlayışı yirmi dört yıldır da bitmedi, doymadılar gittiler. Hatırlayalım, geçmiş yıllarda PETKİM, demir çelik ve şeker fabrikaları, TÜRK TELEKOM, TEKEL, TÜPRAŞ, limanlar, otoyollar teker teker satıldı. Zarar kamunun, kâr ve rant AK PARTİ iktidarının; kazanan bir avuç yandaş, kaybeden ise Türk milleti oldu. Devletin varlık yönetimi anlayışını "sat-harca-yeniden sat" mantığı üzerine kurdunuz.

Değerli milletvekilleri, bu düzenlemenin bir başka ciddi sorunu da şeffaflık eksikliğidir. Komisyon görüşmeleri sırasında, satışa konulan 230 taşınmazın listesi talep edildi ancak Komisyona yalnızca 94 taşınmazı içeren eksik bir liste sunuldu. Peki, geri kalan taşınmazlar nerede, hangi şehirlerde? Bu soruların cevabı Parlamentodan ve kamuoyundan gizlenmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Arslan, teşekkür ediyorum.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Biz diyoruz ki: Önce şeffaf olun, satılacak taşınmazların listesini açıklayın. Hangi kriterlere ve neye göre ihtiyaç fazlası ilan edildiğini de ortaya koyun. İhtiyaç fazlası hangi gerekçelerle...

BAŞKAN - Sayın Arslan, bir dakika da uzattım efendim.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Uzattınız mı?

BAŞKAN - Bitti süreniz.

YÜKSEL ARSLAN (Devamla) - Teşekkür ederim.

Hayırlı akşamlar diliyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeler üzerindeki üçüncü söz Antalya Milletvekili Mustafa Erdem'e ait.

Sayın Erdem, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MUSTAFA ERDEM (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz torba yasa teklifinin 11'inci maddesi üzerine söz aldım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bu düzenleme teknik bir düzenleme değildir. Bu madde, açıkça ifade ediyorum, cumhuriyetin birikimlerine yönelmiş sistematik bir tasfiye girişimidir. Bu madde, AKP iktidarının şanına yakışır şekilde hazırlanmış tam bir rant ve peşkeş maddesidir. Bu düzenleme basit bir yetki devri de değildir; bu düzenleme, halkın ortak varlıklarına yönelik en kapsamlı müdahalelerden bir tanesidir.

Değerli milletvekilleri, 4706 sayılı Kanun'a eklenmek istenilen bu hükümle üniversitelerden Sosyal Güvenlik Kurumuna, bağımsız denetleyici kurumlardan özel bütçeli idarelere kadar çok geniş bir kamu alanının taşınmazlarını Özelleştirme İdaresi eliyle satışa çıkarıyorsunuz yani bu ülkenin eğitimine, sağlığına, sosyal güvenliğine ait ne varsa satılabilir mal hâline getiriyorsunuz. Bu düzenleme, "ihtiyaç fazlası" bahanesiyle kamu arazilerinin paraya çevrilmesinin ya da -açık söylersek- peşkeş çekilmesinin önünü açmaktadır. (CHP sıralarından alkışlar)

Buradan iktidar sıralarına sesleniyorum: Bu maddenin altına imza atmak sadece bir yasa maddesine değil bu ülkenin geleceğinin satışına imza atmaktır.

Değerli milletvekilleri, bakın, özelleştirme Türkiye'de yeni değil, 1986'dan bu yana uygulanıyor ama gerçek şu ki bu ülkenin varlıklarının neredeyse tamamı AKP döneminde elden çıkarılmıştır. Rakamlar ortada, Özelleştirme İdaresi tarafından bugüne kadar yapılan toplam 5,7 milyar dolarlık gayrimenkul satışının 5,6 milyar doları 2003-2025 yılları arasında yani sizin iktidarınız döneminde gerçekleşmiştir.

CEVDET AKAY (Karabük) - 86'dan bu yana 66 milyar dolar özelleştirme oldu Vekilim.

MUSTAFA ERDEM (Devamla) - Cumhuriyetin yüz yılda yaptığını yirmi beş yılda sattınız. Sümerbank, TEKEL, TÜPRAŞ, SEKA, Ereğli, İSDEMİR, KARDEMİR, Eti Maden İşletmeleri, PETKİM, TELEKOM, çimento fabrikaları, Petrol Ofisi, gübre fabrikaları, şeker fabrikaları, Türk Hava Yolları ve daha niceleri; elektrik dağıtımını sattınız, termik santralleri sattınız, fabrikaları sattınız, limanları sattınız, sosyal tesisleri sattınız. Peki, soruyorum: Ekonomi düzeldi mi, vatandaşın refahı mı arttı? Hayır. Dün fabrikaları, limanları sattınız; bugün köprüleri, otoyolları, kamu arazilerini ve binalarını satışa çıkarıyorsunuz. Üniversitelerin, SGK'nın arazilerine göz diktiniz. Üstelik bu yasa daha çıkmadan Anayasa'nın kuvvetler ayrılığı ilkesine aykırı olarak uygulamaya başlamış durumdasınız. Bakın, daha yasa Meclisten geçmeden Sağlık Bakanlığına ait 55 taşınmaz için özelleştirme süreci başlattınız. Türkiye'nin dört bir yanında yıllarca vatandaşın hizmet aldığı hastane alanları, sağlık tesisleri bugün "satış" "kiralama" ve "işletme devri" adı altında elden çıkarılıyor. Bu, millet iradesine açık bir saygısızlıktır. Bakın, değerli arkadaşlar, satış listesine baktığımızda, Antalya'da, Muğla'da, İstanbul'da, Ankara'da kentin en değerli, en stratejik, en yüksek rant potansiyeline sahip kupon arazilerin tek tek listeye yazıldığını görüyoruz; Antalya'da turizm cenneti bölgelerinde, Muğla'nın denize sıfır alanlarında, İstanbul'un merkez ilçelerinde. Soruyorum: Bu araziler gerçekten ihtiyaç fazlası mı yoksa birilerine mi ihtiyaç ya da doymak bilmeyen yandaşlarınıza mı?

Değerli milletvekilleri, etki analizine göre, bu düzenleme kapsamında 230 taşınmaz, yaklaşık 5,5 milyon metrekare alan satışa çıkarılacak; sonucunda 35-45 milyar değerinde kamu kaynağı yaratılacağı söyleniyor. Bu ne demek biliyor musunuz? Attığınız taş ürküttüğünüz kurbağaya değmiyor demek. Yani bu ülkenin en değerli arazilerini satacaksınız, karşılığında elde edeceğiniz gelir bir aylık faiz giderinizi bile karşılamayacak. Bir yandan faize 100 milyar ödeyip, itibardan zerre tasarruf etmeyip, tasarrufu bırak, yedi sülalenizle beraber koca ülkeyi tüketip diğer yandan milletin malını satışa çıkarıyorsunuz. Bu, ekonomi yönetimi değil çok açık savrulmadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Erdem, lütfen tamamlayın.

Buyurun.

MUSTAFA ERDEM (Devamla) - Bu ülke yarın okul yapacak arsa, hastane yapacak alan bulamaz hâle gelecektir.

Değerli arkadaşlar 5,5 milyon metrekare araziye sattığınızda Trabzon Havalimanı'nın maliyetinin yarısını bile karşılayamıyorsunuz. Ya, sizde hiç insaf yok mu, vicdan yok mu? Bu arazileri böyle düzenlemeyle şeffaflıktan da kaçış sağlıyorsunuz çünkü bu satışları Devlet İhale Kanunu'na göre değil özelleştirme mevzuatına göre yapıyorsunuz. Buradan açıkça söylüyorum: Bu talana, bu peşkeş karşıyız. Mesele siyasi değil memleket meselesidir. Tüm vicdan sahibi Cumhuriyetçi milletvekillerine sesleniyorum: Bu yasaya, bu maddeye oy vermeyin diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Erdem, teşekkür ediyorum.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda yer alan" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

George Aslan
Mardin

Hüseyin Olan
Bitlis

Zülfü Uçar
Van

Yılmaz Hun
İğdır

Adalet Kaya
Diyarbakır

Sırrı Sakik
Ağrı

BAŞKAN - Komisyon katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Katılamıyoruz.

BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'e söz veriyorum.

Sayın Sakik, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan, sevgili arkadaşlar ve ekranları başında bizi izleyen sürgünde ve zindandaki bütün arkadaşlarımıza buradan selam ve sevgiler.

Şimdi, bu kanun teklifleri buradan sürekli gelip geçiyor, yasalar gelip geçiyor ama bu ülkenin insanları bu kanun teklifleriyle ne zenginleştiler ne de özgürleştiler. Kanun teklifleri sürekli halkın sırtına yeni yükler, yeni sorumluluklar yükleyerek halk yararına bu Meclisten hiçbir şey geçmedi. Şimdi, sevgili arkadaşlar, bir buçuk yıldır burada görüşmelerin başladığı, yeni bir çözüm sürecinin başladığı bir süreci hep birlikte yaşıyoruz. Ama süreci sürekli erteleyip öteleyen ve hiçbir şey yapmamaya çalışan bir anlayışla karşı

karşıyayız. Vaatler veriliyor, hiçbir şey yapılmıyor ve insanlar size artık güvenmiyor, "Dönüp somut adımlar atın ki biz Parlamente'ya güvenelim." diyor.

Şimdi, geçenlerde, bir hafta önce "Nevroz"u büyük bir coşkuyla kutladık, milyonlar "Nevroz" alanlarına aktılar ve gelen herkes "Barış sürecini destekliyoruz; artık silahtan, şiddetten kurtulacağız..." Büyük umutlarla geldiler, ateşlerini yaktılar, halaylarını çektiler ve Ankara'ya bir mesaj ilettiler: "Biz çözüm sürecinin arkasındayız ama siz de sorunun çözümünüyle ilgili adımlar atın." Renkleriyle gittiler, oradaki güvenlik güçleri renklere düşman; Kürt'e düşman, renge düşman, Selahattin'in posterlerine düşman. Sözüm ona bir halkla barışıyorsunuz, halkın değerleriyle barışıyorsunuz ve gencecik çocukları alıp götürüyorsunuz; işkence ediliyor.

Bakın, sevgili arkadaşlar, şu gördüğünüz... "Nevroz"da sadece halay çektiği ve Kürt renkleriyle orada olduğu için alıp götürüyorlar. Bu, 1980'lerdeki cezaevinde, Diyarbakır Cezaevindeki işkence değil. İstanbul'da, Diyarbakır'da bunları alıp götürüyorlar, bu gençlere işkence ediyorlar çünkü bunlar Esat Oktay geleneğinden gelen polislerdir ve bu çocuklar savcılığa çıkmadan salıveriliyor çünkü savcılığa çıksa haklarında suç duyurusunda bulunuyor arkadaşlarımız. Böylesi keyfi bir uygulama yapılıyor. Bir taraftan örgüt kendini feshediyor, siz bunları "Örgüt propagandası yaptınız." diye gözaltına alıyorsunuz ve bunları cezalandırıyorsunuz. Böylesi bir çözüm süreci olmaz. Böylesi bir düşmanlıkla siz bu topraklarda barışı inşa edemezsiniz. Bakın, 12 Eylül döneminde Diyarbakır zindanlarında Kürt ve Türk çocuklarına işkence yapılırken kendi kanlarıyla duvarlara ne yazıyorlardı? "İnsanlık onuru işkenceyi yenecek." diyorlardı. Elli yıldır biz bu mücadeleyi bu şekilde sürdürüyoruz ve bu işkenceyi yapanlarla ilgili derhâl yasal işlemler yapılmalıdır.

Geçen gün burada İYİ Parti Grup Başkan Vekili Poyraz çok haklı bir soru sordu bir tartışma esnasında, dedi ki: "Allah aşkına, bu süreç içerisinde Kürtlerin hanesine ne yazıldı?" Çok doğru bir tespitti. Bakın, sürece karşı olmanız ayrı bir şey ama doğru bir şey. Bunu size söylüyordu, AK PARTİ'liler, size söylüyordu, "Me-Ha-Pe"liler, size söylüyordu. Hayata ne geçti? Vallahi hâlâ Kürt'ün hayatına hiçbir şey geçmedi. Ya, öyle bir düşmanlık yapılıyor ki Selahattin Demirtaş'ın posterine düşmanlık yapıyorlar. Selahattin milyonların evladı, milyonların yol arkadaşıdır. Kardeşim, siz Selahattin'in posterlerini engelleseniz her milyon Kürt'ün koynunda Selahattin'in posterleri vardır, yüreğinde Selahattin'in posterleri vardır. Siz niye bu halkın iradesini tanıımıyorsunuz? Neden Selahattin'e düşmanlık ediyorsunuz? Ben "Nevroz" alanlarında Selahattin'in posterlerine müdahale ederken "Efendim, Ankara'dan talimat var." Ankara'nız batsın be! Selahattin'e bu kadar düşmanlık yapıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Sakik, lütfen tamamlayın.

SIRRI SAKİK (Devamla) - Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Bir başka konu, sevgili arkadaşlar, bu Mahir Çayan. Mahir Çayan'ı anmaya giden gençler vardı. Mahir Çayan 68 kuşağının onurudur. 68 kuşağının bütün bedel ödeyenleri Kürt halkının ve Türk halkının evlatlarıdır. Onu anmaya giden gençlere oradaki bir komutan ne diyordu biliyor musun? "Ya, Rusya çöktü, hâlâ siz burada mısınız?" Ey komutan, Rusya çöktü ama senin beynindeki o devrimcilere karşı kin, öfken çekmedi, siz hâlâ bunlara düşmanlık ediyorsunuz oysaki Türkiye'de milyonlar Mahirleri, Denizleri, o devrimcileri büyük bir özlemle anıyor. O insanlar bu topraklarda umuda doğru yolculuğun adresidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SIRRI SAKİK (Devamla) - Biz Kürtler de elli yıldır onların bıraktığı bu izde yürüyoruz ve bunları buradan selamlıyoruz.

Bir başka selamım sevgili Yılmaz Güney'e, o Çirkin Kral'a. Bugün doğum günü. İyi ki doğdun Yılmaz Güney, iyi ki sizler varsınız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sakik, teşekkür ediyorum.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Önergeyi oylayayım, söz vereceğim.

Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 11'inci madde kabul edilmiştir.

Sayın Çömez, buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde verilen önerge hakkında yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Teşekkür ediyorum.

Hatip, Sayın Uğur Poyraz'la ilgili bir değerlendirme yaptı. Kendisi burada olmadığı için bir açıklama yapma ihtiyacı hissediyorum.

Öncelikle, hatibin söylediği lafı yüce Meclis çatısı altında kabul etmediğimi, buradaki bütün milletvekillerinin buna itiraz etmesi gerektiğini vurguluyorum. "Ankara'nız batsın." lafı Gazi Meclisin çatısı altında konuşulamaz. Ankara, bu ülkenin başkentidir; Ankara, Türk milletin kalbidir; Ankara, tarihin sonuna kadar bu coğrafyanın kalbinde olacaktır ve asla batmayacaktır. Birinci söyleyeceğim bu.

İkinci söyleyeceğim şu: Tabii, bir eleştiri getirmedim ama onu bir açıklığa kavuşturmam icap ediyor; yaşanan sürecin başından sonuna itiraz ettim, gerekçeleri müteaddit defalar açıkladık ama şunu bütün yüreğimle ve samimi kalbimle söylüyorum; biz bu ülkede herkesin eşit ve birinci sınıf vatandaş olmasını istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Lütfen tamamlayın.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Hiç kimsenin inancı, bölgesi, etnik kimliği sebebiyle ayrımcılığa tabi tutulmasını arzu etmiyoruz ve bunu şiddetle reddediyoruz. Barışın Türkiye istiyoruz, kucaklaşın Türkiye istiyoruz; hırsızlığın, soygunun, despotizmin olmadığı, demokrasinin kurum ve kurallarının işlediği bir ülke istiyoruz. Hukukun üstünlüğünün olduğu bir ülke istiyoruz ve terör örgütünün elebaşının muhatap alınmadığı ve bu alçak örgütün elebaşına bir başmüzakereci kimliğinin verilmediği, ona saraycılar inşa edilmediği, hak ettiği şekilde ceza görmediği bir ülke istiyoruz ama bu çatının altında her kim ki "Ankara'nız batsın." derse o lafın altında kendileri batacaktır, haberleri olsun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

41.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tabii, Sayın Çömez uzun yıllar yurt dışında kaldığı için Türkçedeki teşbih, mecaz meselelerine uzak kalmış, "Ankara'nız batsın." mecazi anlamda yoksa Ankara'nın sular altında kalmasına yönelik bir şey değil.

Diğer taraftan, bu, sürekli hakarete dayalı, siyaseti buradan okuyan ve sürekli şiddet dilini kullanan bir anlayışın zaten hatibin hitabetinde dile getirdiği şeyleri anlamasını beklemiyoruz. "Terör... Terör... Terör..." diye zihniniz terörü üretiyor zaten sizin. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla dinlediğiniz her şey sizin için zaten terör çünkü zihniniz sürekli bu kavrama kilitlenmiş kalmış.

Diğer taraftan da Sayın Öcalan bu süreçte başmüzakerecidir, bunu artık içinize sindirseniz çok iyi olacak. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) - Size afiyet olsun, biz sindirmiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Çömez, buyurun.

42.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Temelli, Türkçeyi çok iyi konuşuyorum ama sizin Türkçeyi çok iyi konuşmadığınız ve anlamadığınız çok belli.

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Konuşsanız anlarsınız.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - İkincisi, terörü reddetmemizden niye rahatsız oluyorsunuz? Terörle aranızda mesafe koyamadınız, yıllarca Kandil'den talimat aldınız, terörün emriyle siyaset yaptınız; biz bunu reddediyoruz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Siz kimin emriyle siyaset yapıyorsunuz? Barış niye zarar veriyor size? Niye bu ülkenin barışını, umudunu...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Siz Kürtlerin temsilcisi değilsiniz. Kürtlerin temsilcisi, Türklerin temsilcisi, Alevi'nin, Sünni'nin, sağcının, solcunun, herkesin temsilcisi bu Gazi Meclistir. Bırakın artık Kürtleri istismar etmeyi! (DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Neden bir şeylerin düzelmesine bu kadar ayak diriyorsun? Neden bu direnç? Neden bu direnç? Barışa direnç neden?

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Kürt düşmanlığınız...

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - "Ankara'nız batsın!" lafı ne demektir Allah aşkına? "Ankara'nız batsın!" ne demektir? Terörden yıllarca medet umdunuz, terörün arkasına sığındınız, 50 bin kişinin katili alçak bir terör örgütünden medet umdunuz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Aynen iade ediyoruz, aynen iade ediyoruz; sizsiniz.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - O alçak hiçbir zaman o cezaevinden çıkamayacak. İstedığınız saraycığı inşa edin, o saraycığa aziz Türk milleti oturacak, o da hak ettiği yerde sonuna kadar kalacaktır.

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Sosyal medya vekili!

BAŞKAN - Sayın Temelli, buyurun.

43.- Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin, Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SEZAI TEMELLİ (Muş) - Aynı üslupla cevap vermek istemiyorum. Gerçekten şu fotoğrafı seyrettiğinizde, bu konuşmayı seyrettiğinizde terörün ne olduğu kendini ifşa ediyor zaten; bu bir terör işte. Dolayısıyla bu ülkede barışı arayanlar... Bu kadar insan yan yana gelmiş, Türkiye'nin geleceğini konuşuyor, çözümün peşinde koşuyor; sürekli süreci sabote eden, enfekte eden bu zihniyet işte terörün de ta kendisidir.

"Alçak" dediğiniz o kelimeyi de sizlere iade ediyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Çömez, yeni bir tartışmaya mahal vermeden nokta koyalım bu işe.

44.- Balıkesir Milletvekili Turhan Çömez'in, Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Ben burada Kandil'den talimat alanları reddediyorum. Ben aziz milletten talimat alarak buradayım ve konuştuğum her söz millet adına konuşulmuştur.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Aynı seçimle seçilmiyor muyuz, aynı seçimle seçilmiyor muyuz?

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Benim burada yaptığım konuşmayı "terör" olarak niteleyemezsiniz; terör Kandil'dedir, terör Kandil'in uzantısı olan sizlerdedir.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Seni seçen halk oluyor da beni seçen ne oluyor? Aynı seçime girmiyor muyuz?

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Yaptığınız uygulama terördür. Utanın bu söylediğinizden!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sen utan! Barışın karşısında durdun. Sen utan!

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - 50 bin kişi katledilmiş, elinize aldığınız silahlarla 50 bin kişiyi katletmişsiniz ve o alçak terör örgütünden talimat almışsınız.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Faşistsin! Her sözünüz faşizme hizmet ediyor, ırkçılığa, bölücülüğe hizmet ediyor.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Onun uzantısı olarak burada siyaset yapmaya çalışıyorsunuz...

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Aynı halk seçiyor bizi, sen niye meşru oluyorsun?

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Siz bu ülkenin gençlerini düşünseydiniz böyle olmazdınız. Siz bu halkı temsil etseydiniz böyle konuşmazdınız.

TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - ...ve bizim verdiğimiz dostluk, kardeşlik, demokrasi, hukuk, insan hakları mesajını bile anlamayacak kadar şuurunuzu kaybetmişsiniz.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - İnsan hakkıyla yan yana gelecek son kişisiniz.

BAŞKAN - Peki...

IX.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Aksaray Milletvekili Hüseyin Altınsoy ve Elazığ Milletvekili Ejder Açıkkapı ile 46 Milletvekilinin Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3560) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 259) (Devam)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, yeni madde ihdasına dair bir önerge vardır.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Önergeyi okutup Komisyona soracağım. Komisyon...

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan...

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Boş konuşacaksın, ortalığı karıştıracaksın.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Efendim, bitti tartışma. Sayın Başkan cevap verdi, tartışma bitti.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Tartışma yok, söz istiyorum. Neden "Ankara" dediğimi anlatmak istiyorum.

BAŞKAN - Söz... Efendim, bitirdim tartışmayı, tartışmayı bitirdim, gündeme geçtim.

Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılırsa önerge üzerinde yeni madde olarak görüşme açacağım. Komisyonun salt çoğunlukla katılmaması hâlinde önergeyi işlemden kaldıracam.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Ankara'dan Selahattin'in resimleri için talimat gidecekse Ankara'ya övgüler mi yağdıralım?

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Boş konuşuyorsun!

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Konuşma be!

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - Boş konuşma!

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Bu ne terbiyesizlik ya! O nasıl bir üslup ya! Ayıptır ya!

TURAN YALDIR (Aksaray) - Sensin terbiyesiz, otur yerine!

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Terbiyesiz sensin!

TURAN YALDIR (Aksaray) - Otur yerine!

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sen otur, indir o elini!

TURAN YALDIR (Aksaray) - Terör estiriyorsunuz burada da.

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Ben konuşuyorum, ben konuşuyorum.

TURAN YALDIR (Aksaray) - Otur, konuşma! Sensin terbiyesiz!

BAŞKAN - Şimdi önergeyi okutuyorum:

(Kâtip Üye Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven tarafından önergenin okunmasına başlandı)

"Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne aşağıdaki maddenin eklenmesini ve diğer maddelerin buna göre teselsül ettirilmesini arz ve teklif ederiz..."

SIRRI SAKİK (Ağrı) - Terbiyesiz senin babandır!

TURAN YALDIR (Aksaray) - Senin sülalendir! PKK'lı terörist gelmiş burada benim babama laf ediyor! Sen kimsin de benim babama laf ediyorsun, alçak! Namussuz! (DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından gürültüler)

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Terbiyesiz!

(Kâtip Üye Afyonkarahisar Milletvekili İbrahim Yurdunuseven tarafından önergenin okunmasına devam edildi)

"...MADDE 12- 6/6/2002 tarihli 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununun 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilen (c) alt bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"c) 87.03 (hesaplanması gereken özel tüketim vergisi ve diğer her türlü vergiler dahil bedeli 2.873.900TL'yi aşanlar hariç), 87.04 (motor silindir hacmi 2.800 cm³'ü aşanlar hariç) ve 87.11 G.T.İ.P. numaralarında yer alanların, bizzat kullanma amacıyla engelliliğine uygun hareket ettirici özel tertibat yaptıran malûl ve engelliler ile engelli sağlık kurulu raporunda ortopedik engelliliği yüzde 40 ve üzeri olup bu engel durumu nedeniyle sürücü belgesi alamayan malûl ve engelliler tarafından,"

Leyla Şahin Usta
Ankara
Emel Gözükara Durmaz
Bursa

Osman Sağlam
Karaman
Oğuz Üçüncü
İstanbul

Cevahir Asuman Yazmacı
Şanlıurfa

MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Terbiyesiz, namussuz sensin! Alçak herif! Haddini bil! Terbiyesiz ya!
TURAN YALDIR (Aksaray) - Alçak, pezevenk!
SIRRI SAKİK (Ağrı) - Alçak sensin! Alçakoğlualçaksın!
MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - Terbiyesiz ya!
TURAN YALDIR (Aksaray) - Sen kimsin de benim babama laf ediyorsun, yavşak!
MEHMET ZEKİ İRMEZ (Şırnak) - İçinize sindireceksiniz, sindireceksiniz! Kelimesi kelimesine sindireceksiniz!
SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sen kimsin! Zibidi!
TURAN YALDIR (Aksaray) - Sen kimsin de benim babama laf ediyorsun!
SIRRI SAKİK (Ağrı) - Sen kimsin, sen!
BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kan emiciler!
TURAN YALDIR (Aksaray) - Sus!
KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Sus diyemezsin!
BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kan emicisiniz hepiniz, kandan besleniyorsunuz! Kandan beslendiğiniz için bu kadar zorunuza gidiyor.

HÜSMEN KIRKPINAR (İzmir) - "Zibidi" ne demek ya! Babaya hakaret ediyor, "zibidi" diyor!
BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kan emiciler!
BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Burayı sürekli provoke ediyorsunuz.
BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kan emicisiniz!
BAŞKAN - Evet, Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılıyor mu?
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Salt çoğunluğumuz vardır, katılıyoruz.
KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) - Bizim kadınlarımızı bilmiyorsunuz!
BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Kandan besleniyorsunuz, bu yüzden zorunuza gidiyor. Rantınız gidiyor elinizden, kan emiciler!

BAŞKAN - Komisyon önergeye salt çoğunlukla katılmış olduğundan önerge üzerinde yeni bir madde olarak görüşme açıyorum.

Söz isteyen? Yok.

Yeni maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Yeni madde kabul edilmiş ve teklife yeni bir madde olarak eklenmiştir.

Herhangi bir karışıklığa mahal vermemek için teklifin görüşmelerine mevcut sıra sayısı metnindeki madde numaraları üzerinden devam edilecek, kanun yazımı esnasında madde numaraları teselsül ettirilecektir.

12'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen
Mersin
Bülent Kaya
İstanbul

Selçuk Özdağ
Muğla
Birol Aydın
İstanbul

Mustafa Bilici
İzmir
Sadullah Ergin
Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?
PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.
BAŞKAN - Önergenin gerekçesini açıklamak üzere Ankara Milletvekili Sadullah Ergin'e söz veriyorum.
Sayın Ergin, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)
SADULLAH ERGİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubu adına heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben bu akşam bu kürsüden, bugün ülkemizdeki kutuplaşma meselesini gündeme taşımak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, Türkiye bugün ekonomik krizle, geçim sıkıntısıyla, dış politikada yaşanan gerilimlerle, Türkiye'nin güvenliğini ilgilendiren meselelerle, yargı alanında yaşanan problemlerle uğraşıyor. Ülkemizin tüm bu sorun alanlarının dışında sinsi ve daha yakıcı bir sorunu var, o da toplumsal kutuplaşmadır. Bu sert kutuplaşma ülkemiz için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Bu kutuplaşma kurumlarda güven kaybı oluşturdu. TÜİK, RTÜK, EPDK, BDDK, TMSF, HSK gibi kurumlarımız güven oluşturmaları gereken kurumlar olmasına rağmen, maalesef bugün kendileri tartışma konusu hâline gelmiştir. Ortak akıl ve uzlaşma arayışları zayıflık olarak algılanıyor. Bir ülke uzlaşma kültürünü kaybederse her seçim referanduma, her kriz varlık ve yokluk mücadelesine dönüşüyor.

Bu durum sürdürülebilir bir durum değildir. Bu tablo güven ve öngörülebilirlik çıpasını zayıflatıyor, ülkemizin risk primi yükseliyor ve ekonomiyi olumsuz etkiliyor.

Bu kamplaşma aynı şekilde ülkemizin medya sektörüne de yansımış durumda. Medyanın önemli bir kısmı artık kamu adına soru sormuyor, kendi kampı adına pozisyon alıyor. Gerçeğin kendisi değil işine yarayan versiyonu dolaşıma sokuluyor, gündem seçimi ideolojik filtrelerden geçiriliyor, kendi okurundan ya da izleyicisinden alkış almaya dönük içerik hazırlanıyor. Muhafız olunan tarafın argümanları ya görmezden geliniyor ya da marjinalleştirilerek sunuluyor. Cevap ve düzeltme hakları tam olarak yerine getirilmiyor. Manşetten verilen yalan bir haberin düzeltilmesi iç sayfalarda ve küçültülerek yayımlanıyor. Bugün, muhalif medya, iktidar yanlısı medyayı çoğu haklı şekilde eleştiriyor ancak muhalif medya, eleştirdiği yayın kuruluşlarından daha ilkeli bir duruş sergilemiyor ve etik kurallara uyan bir çizgi ortaya koyamıyor. Bu tablo, topyekûn basın yayın kuruluşlarına olan güveni maalesef aşağıya çekiyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'nin asıl sorunu farklı düşünmek değildir; sorun, farklı düşünenle bir arada yaşama iradesinin zayıflamasıdır. Kutuplaşma kısa vadede kazandırıyor gibi görülebilir ama uzun vadede herkesi yoruyor, kurumları aşındırıyor, ülkeyi daha kırılgan hâle getiriyor. Bu olumsuzlukları önlemek için birkaç adım önerimiz olacak.

İlk adım olarak, güven ve öngörülebilirliğin artırılması geliyor. Bunun için, evveleminde, hukukun üstünlüğünü önceleyen zihinsel bir dönüşüme acilen ihtiyaç var. Yargının tarafsızlığı ve bağımsızlığı en kısa sürede inşa edilmeli ve bu durum vatandaşlar tarafından algılanacak şekle gelmelidir. Demokratik istikrarın temeli güvendir, güvenin temeli ise kural bazlı ve hukuka uygun çalışan bir kamu idaresidir. Kamu ihaleleri, atamalar ve kamu harcamalarında şeffaflık mutlaka sağlanmalıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin denetim fonksiyonu güçlendirilmeli, yürütme ile yargı arasındaki ilişkiler kuvvetler ayrılığı ilkesi çerçevesinde işlemelidir.

İkinci adım olarak siyasi iletişimde makul bir dil oluşması ilkesidir. Siyasetteki sert dil seçmen kitleleri arasındaki gerilimi büyötmektedir. Hakaret etmeden, bağırıp çağırmadan, kırıp dökmekten de siyaset yapılabileceğinin gösterilmesi gerekir. Meclis komisyonlarında ve Genel Kurul çalışmalarında iktidar ile muhalefetin ortaklaşabileceği alanların çoğaltılması gerekir. Siyasi partilerin ve genel başkanların periyodik olarak iletişim içerisinde siyaset dilinin ehlileşmesine önemli katkılar sunması beklenir.

Üçüncü adım olarak gelir dağılımında adaletin sağlanması başlığı. Ekonomik kırılganlık arttıkça siyasal öfke büyömektedir. Vergi kanunlarında gelir dağılımını iyileştirecek düzenlemeler yapılmalı, genç işsizliğini azaltacak üretim ve teknoloji odaklı yatırımların önü açılmalı, alt orta gelir grubu asgari geçim desteğiyle desteklenmelidir. Enflasyonla mücadelede güvenilir bir politika uygulayarak enflasyonun düşmesi sağlanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ergin, lütfen tamamlayın.

SADULLAH ERGİN (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu adımlar alt-orta gelir grubunda olanların güçlenmesini sağlayacak adımlardır. Güçlü bir orta sınıf siyasette radikal savrulmaları önleyecektir. Buraya kadar sıraladıklarım kısa vadeli bir iyileşme formülü için değil, orta ve uzun vadeli bir demokratik kültür inşası için gerekli olan adımlardır.

Değerli milletvekilleri, dünyada yaşananlar ve bölgemizde artan güvenlik riskleri karşısında toplumsal dayanışmamızı güçlendirmeliyiz. Türkiye'nin, bölgesine ve dünyaya güven veren güçlü bir ülke konumuna gelmesi demokratik bir hukuk devleti olmasıyla mümkün olacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ergin, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşölmekte olan 259 sıra sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 12 - 6/6/2002 tarihli ve 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanununa ekli (IV) sayılı listede yer alan "7013.91.90.00.00 (Kurşun kristalden tuvalet, yazıhane ve ev tezyinatı ve benzeri işler için diğer cam eşya) Makina imali olanlar 20" satırından sonra gelmek üzere gümrük tarife istatistik pozisyon numaraları, mal isimleri ve karşısında gösterilen vergi oranlarıyla birlikte aşağıdaki satırlar ile yine aynı listenin "8543.70.90.00.15" sırasından sonra gelmek üzere aşağıdaki sıralar eklenmiştir.

"

71.01	Tabii inci veya kültür incileri (işlenmiş veya tasnife tabi tutulmuş olsun olmasın) (fakat ipliğe dizilmemiş, mihlanmamış veya takılmamış); tabii inci veya kültür incileri (taşınmasında kolaylık sağlamak amacıyla geçici olarak ipliğe dizilmiş)	20
71.02	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış) (7102.21.00.00.00, 7102.29.00.00.00 hariç)	20
71.03	Kıymetli taşlar (elmaslar hariç) veya yarı kıymetli taşlar (işlenmiş veya tasnife tabi tutulmuş olsun olmasın) (fakat ipliğe dizilmemiş, mihlanmamış veya takılmamış); kıymetli taşlar (elmaslar hariç) veya yarı kıymetli taşlar (tasnife tabi tutulmamış) (taşınmasında kolaylık sağlamak amacıyla geçici olarak ipliğe dizilmiş)	20
71.04	Sentetik veya terkip yoluyla elde edilen kıymetli veya yarı kıymetli taşlar (işlenmiş veya tasnife tabi tutulmuş olsun olmasın, fakat ipliğe dizilmemiş, mihlanmamış veya takılmamış); tasnife tabi	20

	tutulmamış sentetik veya terkip yoluyla elde edilen kıymetli veya yarı kıymetli taşlar (taşınmasında kolaylık sağlamak amacıyla geçici olarak ipliğe dizilmiş) (Yalnız 7104.91.00.00.19, 7104.99.00.00.19)	
--	--	--

71.05	Tabii veya sentetik, kıymetli veya yarı kıymetli taşların toz ve pudraları (7105.10.00.00.11, 7105.90.00.00.11 hariç)	20
71.16	Tabii inci veya kültür incilerinden, kıymetli ya da yarı kıymetli taşlardan eşya (tabii, sentetik veya terkip yoluyla elde edilmiş)	20

91.01	Kol saatleri, cep saatleri ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçlar dahil) (zarfları kıymetli metaller veya kıymetli metallerle kaplama metallerden olanlar)(Yalnızca 9101.11.00.00.00; 9101.19.00.00.00; 9101.21.00.00.00; 9101.29.00.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyon numarasında yer alanlardan özel tüketim vergisi matrahı 50.000 TL ve üzeri olanlar) (Bu sırada yer alan tutar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Hesaplanan tutarın 100 lirayı aşmayan kesirleri dikkate alınmaz.	20
91.02	Kol saatleri, cep saatleri ve diğer saatler (zaman ölçen sayaçlar dahil) (91.01 pozisyonundakiler hariç)(Yalnız 9102.11.00.00.00; 9102.12.00.00.00; 9102.19.00.00.00; 9102.21.00.00.00; 9102.29.00.00.00 gümrük tarife istatistik pozisyon numarasında yer alanlardan özel tüketim vergisi matrahı 50.000 TL ve üzeri olanlar) (Bu sırada yer alan tutar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Hesaplanan tutarın 100 lirayı aşmayan kesirleri dikkate alınmaz.)	20

Cevdet Akay
Karabük
Mustafa Erdem
Antalya
BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, birleşime beş dakika ara veriyorum.

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa
Ömer Fethi Gürer
Niğde

Cavit Arı
Antalya
Gülcan Kış
Mersin

Kapanma Saati: 21.03

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.19

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Müzeyyen ŞEVKİN (Adana)

----- 0 -----

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 76'ncı Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum. Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Evet, gerekçeyi açıklamak üzere Mersin Milletvekili Gülcan Kış'a söz veriyorum.

Sayın Kış, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 12'nci maddesi üzerine söz aldım.

Önce ülkemizin gerçeğini görelim: Mazot 75 lirayı aşmış, biberin kilosu 250 lira, kiralar almış başını gitmiş; açlık sınırı 32 bin lirayı, yoksulluk sınırı 106 bin lirayı geçmiş durumda; memura, asgari ücretliye, emekliye yaptığınız zam daha 2'nci ayda erimişken biz burada yırtık cebi yamamak için vatandaşa getirdiğiniz yeni vergi yüklerini konuşuyoruz. Allah aşkına, vatandaşın nefes almasını sağlayacak tek bir düzenlemeniz olmayacak mı? Bir kez de "Nasıl alırım?" yerine "Vatandaş nasıl rahatlatırım?" diye bir teklif getirin. Ülkemizde tablo çok net: Vatandaş borçla yaşıyor, icra dosyaları patlamış, milyonlarca insan geçinemiyor ama siz vergi üstüne vergi getiriyorsunuz. İlk iki ayda faize 640 milyar lira ödediniz. Vatandaşa gelince de "Kaynak yok." diyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, AKP 12'nci maddeyle doğal inciyi, elması, kıymetli veya yarı kıymetli taşları yüzde 20 ÖTV kapsamına alıyor, Cumhurbaşkanına da bu oranı sıfıra indirme ya da yüzde 25'e kadar artırma yetkisi veriyor. Buradan da 1,9 milyar lira gelir bekliyor ama Komisyonunda sektör temsilcilerimiz çok net uyardılar, "Ham maddeye vergi koyarsanız üretim düşer, ihracat zarar görür, sistem kayıt dışına kayar." dediler. Yani siz bu düzenlemeyle sadece vergi getirmiyorsunuz, sektörü de riske atıyorsunuz. Elbette ki biz lüks tüketimin vergilendirilmesine karşı değiliz ama siz vergi adaletini kurmadan sadece vergi alanını genişletiyorsunuz. Cumhuriyet Halk Partisi olarak Komisyonunda bunun için açık bir önerge verdik; saatin kordonundan vergi alıyorsunuz ama saatin kendisinden almıyorsunuz, lüksü vergilendirecekseniz kol saatini de kapsama alın dedik, Komisyonunda reddettiniz. Şimdi, önergemizi burada yineliyoruz, birazdan oylayacağız ve oyunuzun da rengini göreceğiz ama sizin zihniyetinizi çok iyi biliyoruz; vergi vatandaşa, muafiyet lükse.

Diğer bir önemli düzenleme de İşsizlik Sigortası Fonu'yla ilgili. Cumhurbaşkanına, yüzde 1 olan devlet katkısını artırma ya da yarıya indirme yetkisi veriyorsunuz, artırmayacağını da çok iyi biliyoruz. Bu yetki işçiye destek için değil gerektiğinde fondan çekilmek içindir. 628 milyar liralık fonu tek imzaya bağlıyorsunuz. Bu, emeğin güvencesini belirsizliğe teslim etmektir.

Bir de depremzedeler için getirdiğiniz madde ilk başta destek gibi görünse de değil, tam bir müflis tüccar işi. 2046'ya kadar 594 milyar lirayı beklemek yerine 152 milyar liraya razı oluyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Neden? Çünkü ekonomiyi yönetemiyorsunuz, çünkü faize para yetiştiremiyorsunuz. Depremzedelerin evi üzerinden bütçe açığını kapatmaya çalışırken "İndirim yaptık." diyorsunuz. Aslında bu, ölümü gösterip sıtmaya razı etmektir. (CHP sıralarından alkışlar) Vatandaşın çaresizliğini fırsata çeviriyorsunuz; ayıptır, günahıdır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak depremin hemen ardından kanun teklifi verdik, "Depremzede borçlandırılmaz, ilk konut bedelsiz olmalıdır." dedik ama bunu reddettiniz. "Bedelsiz verilsin." dediğimiz o evleri vatandaşa satıp adına da "destek" diyorsunuz. Vatandaşa vergi getirirken, depremzede konut satarken ama BOTAŞ'ın da borçlarını siliyorsunuz, kamu zararını hazineye yüklüyorsunuz.

Özelleştirme maddesi zaten tam bir facia. Kasada para kalmayınca kamu kurumlarının, üniversitelerin, SGK'nin taşınmazlarını sabıkalı Özelleştirme İdaresine devrediyor, sonra da satışa çıkarıyorsunuz. Bu düzenlemeyle 35-45 milyar lira gelir bekliyorsunuz. Aslında mesele kamu yararı değil günü kurtarmak. Bu teklifinizde devletin mallarını parsel parsel satışa çıkarıyorsunuz, bu da sizin ihtisas alanınız olmuş. Geçen hafta 55 kamu sağlık alanını satışa çıkardınız, bunların 3'ü seçim bölgem Mersin'de. Yapmayın arkadaşlar, bu ülkenin geleceğini satmayın, bu ülkenin varlıklarını tüketmeyin.

Sonuç olarak bu kanun çaresizliğinizin ve battığının itirafıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kış, lütfen tamamlayın.

GÜLCAN KIŞ (Devamla) - Bu, ekonomiyi yönetemeyen AKP iktidarının boşalan kasayı doldurma girişimidir ama bilin ki bu ülkenin insanı artık bu kara düzeni görüyor, vergiye boğulan, borçlarla yaşayan bir Türkiye'yi de kabul etmiyor. Türkiye'nin ihtiyacı olan daha fazla vergi değil daha fazla adalet, daha fazla üretim, daha fazla refahtır. İşte tüm bu nedenlerle kanun teklifine karşı olduğumuzu ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kış, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederim.

Uğur Poyraz
Antalya

Yüksel Arslan
Ankara

Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa

Burhanettin Kocamaz
Mersin
Burak Dalgın
Balıkesir

Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Turhan Çömez
Balıkesir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ RESUL KURT (Adıyaman) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Evet, gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Madde metninin daha anlaşılır hâle gelmesi için önergemiz doğrultusunda düzenleme yapılması gerekmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 12'nci maddesinde yer alan "aşağıdaki" ibaresinin "aşağıda yer alan" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

George Aslan
Mardin
Yılmaz Hun
İğdır

Hüseyin Olan
Bitlis
Adalet Kaya
Diyarbakır

Zülfü Uçar
Van
Bircügül Çubuk
İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere İzmir Milletvekili Burcugül Çubuk'a söz veriyorum.

Sayın Çubuk, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCUGÜL ÇUBUK (İzmir) - Mahir Çayan, Hüdaî Arıkan, Cihan Alptekin, Saffet Alp, Ahmet Atasoy, Nihat Yılmaz, Sinan Kazım Özudoğru, Sabahattin Kurt, Ertan Saruhan, Ömer Ayna, Denizlerin idamını durdurmak için Kızıldere'de canlarını kalkan ettiler, "Teslim olun." çağrısına "Dönmeye değil ölmeye geldik." dediler. Mahirler, bugün muhakkak coğrafyamızda, emperyalist saldırganlığın ortasında "NATO'dan çıkılsın, üsler kapatılsın." sloganına uygun eylemler içinde olurlardı. Onlara sözümüzdür, emperyalist kapitalizme ve NATO'ya karşı arşa çıkardıkları kızıl bayrak temmuzda NATO zirvesine karşı alanlarda olacaktır.

28 bin 75 kuruştan 1 kuruş fazla geliri olanın vergi dilimine girdiği bu ülkede lüks tüketim ürünleri enflasyonu düşük gösterme aracı olarak kullanılırken bu ürünlerden özel tüketim vergisi alınmıyor. Halkın alabileceği otomobil modellerinden ÖTV alınırken, artık temel ihtiyaç hâline gelen cep telefonlarından ÖTV alınırken pırlantadan, yattan yedi yıldır ÖTV alınmıyor. Lüks tüketimin muhatapları tabii ki sıralarınızda oturan patronlar, patronların aileleri. Geçmişte kendi lüks tüketiminize muafiyet getirip dolaylı vergiyi başta asgari ücretli olmak üzere halkın boynuna doladınız. Sıralarınızda vergi vermeyen ve aldığı araçları vergi beyannamesinde gösterip vergisinden düşüren patronlar var. Sizin sınıfınız gelir vergisi dahi ödemezken bizim sınıfımız doğrudan ve dolaylı vergilerle kursağındaki lokmadan oluyor.

Mehmet Şimşek'in bir sonraki hedefi asgari ücretten de gelir vergisi almak galiba. Asgari ücretli gelir vergisi vermiyor ama bütün dolaylı vergileri en çok o ödüyor. İtiğimiz sudan vergi alıyorsunuz; yakında, soluduğumuz havadan da vergi alacaksınız. Latin Amerika'da halkın yağmur sularıyla tarım yapması nasıl yasaksa burada da havayı, nefesi satacaksınız. Merak etmeyin, Mehmet Şimşek'in aklına bunları biz düşürmüyoruz, onun kasayı denkleştirme planları arasında -aklında- bunlar zaten var. İnsanlar yaşamak için iki üç işte çalışıyor. Öğrenciler işçi oldu, kimisi 2 işte çalışıyor. Bu mesele yeni değil ama artık daha ağırlaştı. Şantiyelerde, fabrikalarda, atölyelerde, mevsimlik tarımlarda öğrenciler işçi cinayeti haberlerinin gündemi. Değerli madenler ise onları satanların, kanlı parasının peşinde koşanların, bu madenlerle kara para aklayanların gündemi. Burada belirtmek isterim, bilhassa pırlanta ticareti yasaklanmalıdır.

Size ÖTV oranlarını göstermek istiyorum: Bu madde yasalaşırsa pırlantanın ÖTV'si yüzde 20 olacak. Peki, halkın alabildiği bir araç olan Opel Corsa'nın ÖTV'si ne? Yüzde 75. Yıllarca biriktirdiğin, kredi çektiğin, borçla aldığın ve ömür boyu ödeyeceğin araba ile lüks tüketime giren pırlantanın ÖTV oranları arasındaki fark ortadadır. Dönemlik ve keyfî vergi düzenleme politikalarınızın amacı hiçbir zaman yapısal dönüşümü hedeflemedi, anı kurtarma ve kasayı toparlamayı hedefledi. Bu düzenlemelerdeki amaç yoksulu, işçiyi korumak hiç olmadı ancak zenginlerden vergi almak da değil. İş oraya geldiğinde her zaman o verginin ödenmemesinin yolu bulunacaktır.

Şimdi size yapılması gerekeni anlatalım: Temel ihtiyaçlardan KDV ve ÖTV alınmamalıdır. Yoksulluk sınırı altında maaşı olanlardan gelir vergisi alınmamalıdır. Sermaye, gelir vergisinden hiçbir şekilde muaf tutulmamalıdır. Sadece bu üç temel maddeyi bile yerine getiremeyeceksiniz çünkü siz bir sınıfın temsilcisisiniz ve o sınıf sermayedir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Çubuk, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

12'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12'nci madde kabul edilmiştir.

13'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, aykırılık sırasına göre işleme alacağım, oylarınıza sunacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mehmet Emin Ekmen

Selçuk Özdağ

Mustafa Bilici

Mersin

Muğla

İzmir

Bülent Kaya

Biröl Aydın

İstanbul

İstanbul

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ HÜSEYİN ALTINSOY (Aksaray) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere İzmir Milletvekili Mustafa Bilici'ye söz veriyorum.

Sayın Bilici, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerine grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, görüşmekte olduğumuz kanun teklifi, ne yazık ki son yıllarda giderek alışkanlık hâline gelen torba kanun yönteminin bir başka örneğidir. Birbirine doğrudan ilgisi olmayan çok sayıda düzenleme tek bir metin içerisinde birleştirilmiş ve Meclisin sağlıklı bir tartışma yürütme imkânı büyük ölçüde daraltılmıştır. Vergi düzenlemeleri, enerji sektörüne ilişkin mali işlemler, kamu taşınmazlarının değerlendirilmesi ve askerlik sistemi gibi tamamen birbirinden farklı alanlar aynı teklif metni içerisinde yer almaktadır. Bu yaklaşım, yasama faaliyetini nitelikli bir tartışma sürecinden çıkarıp hızlı bir teknik işlem hâline getirmektedir.

Kanun teklifinin 16'ncı maddesi, bedelli askerlik ücretinin hesaplanmasında kullanılan göstergenin 240 binden 300 bine yükseltilmesini öngörmektedir. Bu düzenleme, ilk bakışta teknik bir düzenleme gibi sunulsa da gerçekte milyonlarca genci doğrudan ilgilendiren önemli sonuçlar doğurmaktadır. Bu değişiklik bedelli askerlik ücretinin artmasına yol açarken artıştan elde edilen gelirin bir bölümünün Savunma Sanayii Destekleme Fonu'na aktarılması planlanmaktadır. Değerli milletvekilleri, bedelli askerlik gelir düzeyiyle doğrudan bağlantılı toplumsal tartışmalara konu olan bir uygulamadır. Ücret yükseldikçe askerlik yükümlülüğü ile ödeme gücü arasındaki fark daha belirgin hâle gelmektedir. Bugün birçok genç eğitimini tamamladıktan sonra iş bulmakta zorlanmakta, hayat pahalılığı giderek artmakta ve ekonomik hayatlarına ciddi belirsizlikler içinde başlamaktadır. Böyle bir tabloda bedelli askerlik ücretinin sürekli yükseltilmesi gençler üzerinde yeni bir mali baskı yaratmaktadır. Askerlik yükümlülüğünün ekonomik imkânlarla göre farklı sonuçlar doğurduğu bir sistem toplumda eşitlik tartışmalarını kaçınılmaz kılmaktadır. Ayrıca, bedelli askerlik ücreti artışından

elde edilecek toplam gelirin artacağı varsayımı da gerçekçi değildir. Ücret yükseldikçe başvuru sayısının aynı kalacağını düşünmek, mevcut ekonomik şartları ve giderek artan yoksulluğu göz ardı etmek olur. Bu artışla birlikte gençlerimizden bir kısmı başvurularını erteleyebilir, bir kısmı için ise bedelli askerlik fiilen ulaşılma hâle gelebilir. Dolayısıyla göstergiyi artırdığımızda toplam gelirin aynı ölçüde artacağını var saymak yanıltıcı ve hatalıdır.

Değerli milletvekilleri, bir diğer mesele, artıştan elde edilen gelirin Savunma Sanayii Destekleme Fonu'na aktarılmasıdır. Savunma sanayisine kaynak yaratılması, bulunduğumuz coğrafyada güvenlik risklerinin arttığı bir dönemde devletin meşru politika alanlarından biridir ve açıkçası toplumda geniş bir destek de bulmaktadır. Orta Doğu'nun vaziyeti ortadayken aklı başında hiç kimse çıkıp "Biz savunma sanayisini desteklemeyelim." demez, dememelidir. Ancak burada asıl tartışılması gereken konu, bu kaynağın hangi yöntemlerle oluşturulacağıdır. Savunma sanayisinin gelişmesi, yalnızca gençlerin sırtına yeni mali yükler bindirmekle sağlanamaz. Savunma gücü, finansman kadar nitelikli insan kaynağıyla da güçlenir. Savunma sanayisi kuruluşlarına mühendis ve teknik personel alınırken liyakati ön plana almak zorundayız. Bugün gençlerimizin en çok şikâyet ettiği husus, adam kayırmacılık, torpil ve mülakat. Dileğimiz odur ki liyakatin değil de sadakatın esas alındığı bugünlerde bu hatalı yaklaşımdan vazgeçilir, savunma sanayisi gibi kurumlarımız varestede tutulmuş olur bu durumdan.

Şayet durum korktuğumuz gibi ise savunma sanayi kuruluşlarımızda hak etmediği, teknik bilgisi ve donanımı yetmediği hâlde orada tutulanlar var ise oraya ne kadar kaynak aktarılsa aktarılsın sonuç almak mümkün olmayacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözün özü, gençlerin hayat planlarını doğrudan etkileyen askerlik sistemi torba kanunlar içerisinde birkaç maddeye sıkıştırılacak bir konu değildir. Bu mesele, hem sosyal adalet hem de kamu maliyesi açısından daha kapsamlı bir tartışmayı hak etmektedir. Kaynak yaratma ihtiyacı varsa bunun yöntemi adil, şeffaf ve toplumun tüm kesimlerini gözetken bir anlayıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bilici, lütfen tamamlayın.

MUSTAFA BİLİCİ (Devamla) - Yalnızca askerlik çağındaki gençlere bu yükü yüklemek nereden bakarsanız bakın adil bir yaklaşım olmayacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 259 sıra sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 13- 5/5/2005 tarihi ve 5345 sayılı Gelir İdaresi Başkanlığı ile İlgili Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanunundaki mülga 26 ncı madde başlığıyla birlikte aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

'Defterdarın görev ve sorumlulukları

MADDE 26- Defterdar, bulunduğu ilde Hazine ve Maliye Bakanlığının en büyük memuru ve il ve bağlı ilçeler teşkilatının amiri sıfatını haiz olup, bulunduğu ilde Bakanlığın taşra teşkilatındaki işlemlerin mevzuat hükümlerine göre yürütülmesi, denetlenmesi, merkez ve taşradan sorulan soruların cevaplandırılması, kanuna aykırı hareketi görülenler hakkında takibatta bulunulmasından görevli ve sorumludur."

Cevdet Akay
Karabük
Mustafa Erdem
Antalya

Ahmet Vehbi Bakırlıoğlu
Manisa
Ömer Fetih Gürer
Niğde

Cavit Arı
Antalya
Orhan Sümer
Adana

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Adana Milletvekili Orhan Sümer'e söz veriyorum.

Sayın Sümer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesi üzerinde söz aldım. Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, yine bir torba yasa, yine yangından mal kaçırır gibi önümüze getirilen bir düzenlemeyle karşı karşıyayız. 19 maddelik bu teklif, aslında iktidarın hem hukuku hem de ekonomiyi nasıl bir çıkmaza sürüklediğinin resmidir. Bugün görüştüğümüz 13'üncü madde, iktidarın hukuk tanımazlığının en somut örneğidir. 2017'de "Memleket şaha kalkacak." diye getirilen Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi bugün kendi Anayasa'sına bile uymaz hâle gelmiştir. 161 sayılı Kararname'yle Gelir İdaresinin taşra teşkilatı birilerinin isteğine göre düzenleniyor, defterdarların yetkileri kanunsuz bir şekilde kararnameyle belirleniyor. Bir hatırlayalım arkadaşlar, Anayasa Mahkemesi ne demişti? "Kamu görevlisinin yetki ve sorumluluğunun kararnameyle düzenlenmesi Türkiye Büyük Millet Meclisinin yani kanunun işidir." demişti. Şimdi burada AYM'nin iptal kararını değiştirmeye çalışıyorsunuz. Yani AKP iktidarı kendi yaptığı Anayasa'ya bile uymaktan âciz bir yönetim anlayışıyla bu ülkeyi nasıl yönetecek? Gerçi nasıl yönettiğini, bedelinin de ne olduğunu en iyi, mutfağı yangın yerine dönen vatandaşlarımız çekmektedir.

Değerli milletvekilleri, bu teklif sadece hukuksuzluk içermiyor, aynı zamanda derin bir vicdansızlığı barındırıyor. Sayın Genel Başkanımız Özgür Özel ve Plan ve Bütçe Komisyonundaki tüm arkadaşlarımız, CHP'li milletvekilleri dedik ki: "Emeklinin bayram ikramiyesini asgari ücret seviyesine çıkaralım." Açlık sınırının 32 bin lirayı, yoksulluk sınırının 105 bin lirayı aştığı bu ülkede emekliye 4 bin lirayı reva görmek devletin adalet anlayışına uymuyor. (CHP sıralarından alkışlar) İktidarın gözde müteahhitlerine kamu-özel iş birliği projeleriyle, kur korumalı mevduatlarla, yap-işlet-devretlerle milyarlar aktarılırken sıra emekliye gelince, işçiye gelince, memura gelince "Kaynak yok." yalanı artık vicdanlarda bile yara olmuştur.

Değerli milletvekilleri, üzülerek söylüyoruz ama iktidarın yönetim anlayışı neresinden bakarsanız bakın artık iflas etmiştir. İflas eden iktidar faturayı ise maalesef yine vatandaşımıza kesmektedir. Akaryakıttaki vergi, gençlerin kullandığı teknoloji ürünlerindeki vergi, trafik cezalarındaki artış, gıda fiyatlarındaki artış... Memleketi öyle bir duruma getirdiniz ki vatandaş bir tek aldığı nefesin vergisini ödemiyor artık. Aslında takdir etmek gerekir, mucit bir Hazine ve Maliye Bakanınız var, milletin aklının ucundan bile geçmeyecek konularda mutlaka bir gerekçe bulup yepyeni bir vergi ya da katmerli bir zam icat ediyor ama ne yazık ki bu icatların bedelini her seferinde alın teriyle geçinmeye çalışan vatandaşımız ödüyor, ekonomi değil sadece milletin sırtındaki yük büyüyor.

Değerli milletvekilleri, yanı başımızda bir ateş çemberi var. ABD-İsrail-İran gerilimi bölgeyi yakıp kavururken petrolün 150 doları zorlayacağı, akaryakıtın ise 100 lira bandını açacağı konuşulurken bu torba yasada tek bir satır önlem bile yok. Ne tarımsal üretimi korumaya dair bir teşvik ne de sanayi çarklarının durmaması için bir enerji planı var. İktidar sadece "Kripto varlıklara nasıl vergi bindiririm, bedelli askerlik ücretini nasıl artırırım, kamu taşınmazlarını nasıl satarım?" onun peşine düşmüş durumda. AKP'nin ekonomik vizyonu üretmek değil eldekini satmaya ve nefes alan her şeyden vergi almaya dönüştü.

Sonuç olarak bu teklif, esnafı, çiftiyi, emekliyi, öğrenciyi, gencimizi görmezden gelen, sadece günü kurtarmaya çalışan bir yamalı bohçadır. Defterdarın yetkisini bile kanunla düzenlenmeyi beceremeyen, mülakatla liyakati bitiren, adaleti sarayın talimatına bağlayan bu zihniyetin Türkiye'ye vereceği artık hiçbir şey kalmamıştır. Biz, adalet karın doyurur demeye, önce hukuk demeye, adil gelir dağılımı için mücadele etmeye devam edeceğiz. Bu hukuksuz ve adaletsiz torba yasa teklifine "Hayır." diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Sümer, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "yeniden düzenlenmiştir" ibaresinin "değiştirilmiştir" ibaresiyle değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Uğur Poyraz
Antalya
Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar
Burak Dalgın
Balıkesir

Yüksel Selçuk Türkoğlu
Bursa
Yüksel Arslan
Ankara
Hasan Toktaş
Bursa

Yasin Öztürk
Denizli
Turhan Çömez
Balıkesir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Bursa Milletvekili Hasan Toktaş'a söz veriyorum.

Sayın Toktaş, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; dinimizin ve töremizin övünüsü örneklerinden söz etmek istiyorum. Soylu bir ailenin üyesinin hırsızlıkla itham edildiği bir ortamda aleyhine tatbik edilecek ceza için araya girenlere karşı "Hırsızlığı kızım Fatma dahi yapsa onu da cezalandırırım." diyen şanlı Peygamber'in ümmetinden olduğumuz için övünç duyuyorum.

Yine, haksızca bir Yahudi'nin elini kestiren, buna mukabil kendisinin de muhakeme edilip aynı cezaya çarptırılması karşısında makamını, saltanatını kullanmayan ve adalete boyun uzatan Sultan Fatih Han'ın evlatları olduğumuz için yine övünç duyuyorum.

Fukaralıktan gazete kâğıdına tütün sarıp içen bir vatandaşın hâlin icabı olarak dönemin Cumhurbaşkanı Gazi Paşa'ya ettiği küfre mukabil kendisinden soruşturma izni isteyen görevliye karşı "Böyle bir durumla karşılaştın mı çocuk?" diye sorup olumsuz cevap alınca "Ben Trablusgarp'ta içtim, bilirim ki pek berbat bir şeydir. Köylü haklıdır." diyerek vatandaşına bir babanın evladına gösterdiği merhametle mukabele eden Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün takipçileri olduğumuz için övünç duyuyorum.

Muhterem milletvekilleri, hukuk seçici olamaz ancak Türkiye'de bu iktidar sayesinde hukuk seçicidir, hukuk adam seçmektedir, hukuk parti seçmektedir, hukuk iktidar ya da muhalefet seçer hâle gelmiştir. Bakın, öyle der Hazreti Ali "Devletin dini adalettir." diye. (CHP sıralarından alkışlar) Sayenizde, bu iktidar sayesinde devlet âdeta dinsiz olmuştur.

Bunları ne için söylüyorum? Muhterem milletvekilleri, malumunuz, geçenlerde Bursa Büyükşehir Belediyesine bir operasyon yapıldı; Sayın Belediye Başkanı Mustafa Bozbey, eşi, kızı, kardeşleri, yaklaşık 50-55 kişi gözaltına alındı. Öncelikle şunu ifade etmek istiyorum partimizin temel görüşü olarak: Hırsız, yolsuz ve suçlu olan her kimse mutlaka hesap sorulmalı ama herkese eşit muamele edilmeli. Şu an Türkiye'nin temel meselesi ne? Mesela benzer konumdaki bir şüpheli telefonla aranarak ifadeye çağırılıyor, aynı benzer konumdaki bir başkası ise bir şafak operasyonu ile evinden alınıyor, itibar suikastı, haysiyet suikastı yapılıyor; kabul edilemeyecek konu bu. Muhterem milletvekilleri, bu konuda ben açıkçası iktidarın siz muhterem milletvekillerinin vicdanının sızlayıp sızlamadığını çok merak ediyorum çünkü bu durum asla ve asla kabul edilebilecek bir durum değildir. Bakın, 2019 öncesi Nilüfer Belediye Başkanlığı dönemindeki iş ve işlemlerle ilgili bir dosya olduğunu biliyoruz. Bu dosya içerisinde, işte, bir vakıf var, bu vakıf yoluyla işte, çeşitli zenginleşme iddiaları söz konusu. Yine, bunun yanında, imar yoluyla emsal artışlarından kaynaklı rant iddiası söz konusu. Şimdi, Büyükşehir Yasası'nı zannediyorum siz çıkardınız, biliyorsunuzdur; büyükşehirlerde alt belediyenin bir emsal artışı, imar artışı söz konusu ise bu konuda mutlaka büyükşehir belediyesinin de onayı gerekmektedir. O dönem itibarıyla Büyükşehir Belediyesi AK PARTİ'dedir. Yani burada Nilüfer Belediye Başkanını imar rantıyla, imar yolsuzluğuyla bir sorgulamaya tabi tutacak iseniz bu konuda AK PARTİ'li Büyükşehir Belediyesini de mutlaka sorgulamanız gerekmektedir. (CHP sıralarından alkışlar)

Başka bir şeyi hatırlatmak istiyorum: Bakın, 2017 yılında dönemin Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe metal yorgunluğu gerekçesiyle istifa ettirildi. Şimdi, bu istifanın gerekçesini o gün de sormuştuk biz, nedir mesela? Bir yolsuzluk mu yapmıştır? İşte, çeşitli iddialar vardı; FETÖ, ilişki, öyle olduğunu da ben düşünmüyorum şahsen, hakkını yemek istemem ama siz

kendinize geldiği zaman belediye başkanlarınızı "metal yorgunluğu" diye kenara çekeceksiniz ama on yıl öncesinde Büyükşehir Belediyesini de ilgilendiren konularla alakalı bugün gelip operasyon yapacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Toktaş, lütfen tamamlayın.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkanım.

Peki, bu operasyon bugüne kadar... Bursa'da yıllardır konuşulur bu, Bursa milletvekimiz aramızda, bilir; işte, Bozbey'le ilgili şu dosya var, bu dosya var. Peki, kardeşim, bugüne kadar niye beklediniz? (CHP sıralarından alkışlar) 2019'da Büyükşehir Belediye Başkan adayı oldu, kıl payı kaybetti; 2024'te oldu, kazandı. Suçluysa şayet Mustafa Bozbey... Ki bunu yargı bilir, "yargı" denen nazlı geline de söz etmek istemiyorum ama dediğim gibi, yargı seçici hâle geldi. Madem neden müsaade ettiniz bu dosyaya, on yıl sonra açılırsunuz, acaba siz bunu bugün, Bursa Büyükşehir Belediyesini, Belediye Meclisindeki çoğunluğunuzdan dolayı ele geçirmek için mi yapıyorsunuz?

Heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Toktaş, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 13'üncü maddesinde yer alan "aşağıdaki şekilde" ibaresinin "aşağıdaki biçimde" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

George Aslan
Mardin
Zülküf Uçar
Van

Hüseyin Olan
Bitlis
Adalet Kaya
Diyarbakır

Yılmaz Hun
İğdır
Sabahat Erdoğan Sarıtaş
Siirt

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU SÖZCÜSÜ İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Katılamıyoruz Başkanım.

BAŞKAN - Gerekçeyi açıklamak üzere Siirt Milletvekili Sabahat Erdoğan Sarıtaş'a söz veriyorum.

Sayın Erdoğan Sarıtaş, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Siirt) - Teşekkürler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizleri izleyen halkımızı saygıyla selamlıyorum.

Son yerel seçimlerin üzerinden iki yıl geçti yani halkın iradesiyle seçtiği ancak sizin kayyım darbesiyle halktan aldığınız seçimlerden bahsediyorum. Aslında iktidar bu amansız kayyım hastalığına 2016 yılında yakalandı. On yıldan beri belediyelerimize kayyım atanıyor. İlk olarak Kürt nüfusunun yoğun olduğu bölgelerde başlayan kayyım uygulamaları zamanla yaygınlaşmış ve yerel yönetimlerde demokratik işleyiş ortadan kaldıran bir politika hâline gelmiştir. Bugün tüm ülkeye sirayet etmiş bu hastalıklı hâl aynı zamanda hâlâ bir darbe mekanizmasının de devrede olduğunu, çalıştığını göstermektedir.

Sayın vekiller, Değerli Genel Kurul üyeleri; 1 Eylül 2016'da KHK'yle belediyelere kayyım atanmasının önü açılmış, bu kapsamda da 95 DBP'li belediyeye kayyım atanmış, seçilmiş belediye eş başkanları görevden alınmış ve önemli bir kısmı tutuklanmıştır. 2019 yılında da 48 HDP'li belediyeye kayyım atanmış ve yine birçok belediye eş başkanı uydurma dosyalarla maalesef tutuklanmıştır. Son yerel seçimlerde ise 10 tane DEM PARTİ'li belediyeye, 3 tane de CHP'li belediyeye kayyım atanmıştır yani 2016 yılından itibaren kayyım politikaları özellikle Kürt nüfusunun yoğun olarak yaşadığı il, ilçe ve beldelerde yaygın biçimde uygulanmıştır. Bugün geldiğimiz noktada kayyım hastalığı, rant hırsı ve merkezileşme sevdası maalesef bütün ülkeyi sarmış; Marmara'dan Akdeniz'e, Ege'den İç Anadolu'ya muhalefetin bütün belediyeleri âdeta kıskaca alınmıştır. İşte, bugün konuştuğumuz bu kanun tekliflerinin birçoğunun da merkezileşmenin sürekli var edilme hâlinin de yerel yönetimlere aslında otomatik bir kayyım uygulaması olduğunu bize gösteriyor. Biz bunun adının direkt kayyım uygulaması olduğunu söylüyoruz.

Değerli arkadaşlar, 31 Mart seçimlerinin hemen ardından devraldığımız tüm belediyeler neredeyse birer enkaza dönüştürülmüş durumdaydı. Sekiz yıllık kayyım gasbı sonrasında yalnızca belediyeler talan edilmedi, aynı zamanda toplumun yaşam alanları, sosyolojik yapısı ve doğa da ciddi biçimde saldırıya uğradı. Bugün kayyım atanan yalnızca belediye binaları değildir, hedef alınan bir halkın kendini yönetme isteği, iradesidir aynı zamanda. Bu kazanımların başında şüphesiz ki eş başkanlık sisteminin siyaset alanında uygulanması gelmektedir değerli arkadaşlar. Yalnızca Türkiye'yle sınırlı kalmayan bu model dünya çapında geniş yankı uyandırmış ve birçok çevre tarafından benimsenen bir modele dönüşmüştür fakat bu modelin ilk uygulanma yıllarında erkek egemen zihniyetin kendini dayatma çabası bugün de saldıracak, hedef alarak, kriminalize ederek kendisini sürdürmektedir. Unutmamak gerekir ki eş başkanlık sistemi kadınların uzun soluklu mücadelesiyle elde edilmiş, büyük bedellerle kazanılmış bir kazanımdır. Eş başkanlık sistemine yapılan her müdahale paradigmamıza ve partimizin bütün kademelerine yönelik bir saldırdır aynı zamanda. Kadınların yıllar içinde bedel ödeyerek geliştirdiği bu mücadelenin kazanımlarını bugün savunmak ve büyütmek hepimizin ortak sorumluluğudur.

Değerli milletvekilleri, görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 13'üncü maddesi de merkezî yönetimin taşra üzerindeki etkisini arttırmaya yönelik bir düzenlemedir. Türkiye'de yerelin ve taşranın inisiyatifi tümenden yok edilmek istenmektedir. Her şeyi Ankara'dan yönetmeye çalışılırsınız ama kayyım valilerinizin Siirt'in, Pervari'nin köylerinden, Van'ın içme suyundan, Hakkâri'nin yoksulluğundan, Dersim'in işsizliğinden, Halfeti'nin, Batman'ın ve bölgenin birçok ilinin sorunlarından maalesef haberi yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Erdoğan Sarıtaş, lütfen tamamlayın.

SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ (Devamla) - Teşekkürler.

Değerli vekiller, Türkiye'de sadece belediyeleri kapsayan bir yerelleşmeye değil üniversiteler ve diğer kamu kurumlarını da kapsayan bir reforma ihtiyaç vardır. Türkiye demokratikleşmeden korkmamalıdır, barış ve demokratik toplum süreci bunun için bir fırsat kapısıdır. Hepimiz birlikte halkımıza daha iyi hizmet vermek istiyorsak bu kapıyı sonuna kadar açmalıyız ve demokrasiyi ülkenin her yerinde yaşamsallaştırmalı, bunun inşasını yapmalıyız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Erdoğan Sarıtaş, teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

Birleşime bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.56

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.57

BAŞKAN: Başkan Vekili Bekir BOZDAĞ

KÂTİP ÜYELER: İbrahim YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar), Müzeyyen ŞEVKİN (Adana)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 76'ncı Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

259 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemin 2'nci sırasında yer alan 250 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine başlayacağız.

2.- Hatay Milletvekili Adem Yeşildal ve Ardahan Milletvekili Kaan Koç ile 72 Milletvekilinin Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3466) ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 250)

BAŞKAN - Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince, kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 2 Nisan 2026 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.57